

SUHA ROBA IN LONČARSTVO

WOODENWARE AND POTTERY / HOLZWAREN UND TÖPFEREI / ARTICOLI IN LEGNO E TERRACOTTA

SUHA ROBA IN LONČARSTVO
WOODENWARE AND POTTERY
HOLZWAREN UND TÖPFEREI
ARTICOLI IN LEGNO E TERRACOTTA

Kazalo

- 10 Uvod
- 12 Polona Rigler Grm: Vloga suhe robe in lončarstva skozi čas
- 18 Prof. dr. Janez Bogataj: Ali je prav, da še govorimo o suhi robi?
- 24 Mag. Mirko Perušek: Gozdovi in drevesne vrste v deželi suhe
- 30 Dr. Tadeja Primožič: Geografska označba »Ribniška suha roba« in njen trženje
- 36 Mag. Marina Gradišnik: Suha roba in lončarstvo skozi zgodovino muzeja v Ribnici
- 42 Tina Zajc: Prenos znanja suhorobarjev in lončarjev v preteklosti in danes
- 48 Predstavitev muzejskih predmetov z razstave Suha roba in lončarstvo ter spletne muzejske trgovine Rokodelskega centra Ribnica
- 52 Predstavitev muzejskih predmetov z razstave Suha roba in lončarstvo
- 102 Predstavitev predmetov spletne muzejske trgovine Rokodelskega centra Ribnica
- 126 Primeri sodobnega oblikovanja v suhi robi in lončarstvu

Contents

- 10 Introduction
- 12 Polona Rigler Grm: The Role of Woodenware and Pottery through Time
- 20 Prof. Dr. Janez Bogataj: Is the Expression 'Suha Roba' still a Fitting Term?
- 26 Mirko Perušek, MSc: Forests and Wood Species in the Land of Woodenware
- 32 Dr. Tadeja Primožič: The Protected Geographical Indication of »Ribnica Woodenware« and its Marketing
- 38 Marina Gradišnik, MA: Woodenware and Pottery through the History of the Museum of Ribnica
- 44 Tina Zajc: Handing Down Woodenware-and Pottery-Making Skills and Knowledge in the Past and Today
- 49 Presentation of Items Included in the Museum Exhibition Woodenware and Pottery and the Online Museum Shop of the Ribnica Handicraft Centre
- 52 Presentation of Items Included in the Museum Exhibition Woodenware and Pottery
- 102 Presentation of Items Included in Online Museum Shop of the Ribnica Handicraft Centre
- 126 Examples of Contemporary Design in Woodenware and Pottery

Inhaltsverzeichnis

- 10 Einleitung
- 13 Polona Rigler Grm: Die Rolle der Holzwaren und der Töpferei durch die Zeit
- 21 Dr. prof. Janez Bogataj: Ist es richtig, noch immer die Holzwaren zu besprechen?
- 26 Mag. Mirko Perušek: Die Wälder und Holzarten im Tal der Holzwaren
- 32 Dr. Tadeja Primožič: Geschützte geographische Angabe »Holzwaren aus Ribnica« und ihre Vermarktung
- 39 Mag. Marina Gradišnik: Holzwaren und Töpferei durch Geschichte des Museums in Ribnica
- 44 Tina Zajc: Die Vermittlung der Kenntnisse der Holzhandwerker und Töpfer in der Vergangenheit und heute
- 50 Die Präsentation der Museumsstücke aus der Ausstellung Holzwaren und Töpferei und des Online-Museumsladens der Handwerkszentrum Ribnica (Rokodelski center Ribnica)
- 52 Die Präsentation der Museumsstücke aus der Ausstellung Holzwaren und Töpferei
- 102 Die Präsentation von Artikeln des Online-Museumladens des Handwerkzentrums Ribnica
- 126 Beispiele vom aktuellen Design in der Holzwaren und Töpferei

Contenuto

- 11 Introduzione
- 14 Polona Rigler Grm: Ruolo della fabbricazione di articoli in legno e terracotta nel corso del tempo
- 21 Prof. dott. ric. Janez Bogataj: È giusto che si parli ancora della fabbricazione di oggetti di legno usando l'espressione "suha roba" o letteralmente »prodotti secchi«?
- 27 Dott. mag. Mirko Perušek: I boschi ed i tipi di legno nel paese della fabbricazione di oggetti di legno - »suha roba«
- 33 Dott.ssa. ric. Tadeja Primožič: Indicazione geografica protetta die "Ribniška suha roba" (Prodotti in legno di Ribnica) ed il suo marketing
- 39 Dott.ssa. mag. Marina Gradišnik: Articoli in legno e terracotta nel corso della storia del museo di Ribnica
- 44 Tina Zajc: Trasmissione dei saperi artigiani nel passato e oggi
- 51 Presentazione degli oggetti esposti nella mostra Articoli in legno e terracotta e quelli del negozio online del museo
- 52 Presentazione degli oggetti esposti nella mostra Articoli in legno e terracotta
- 102 Presentazione degli articoli del negozio online del museo del Centro artigianale di Ribnica
- 126 Esempi del design contemporaneo degli articoli in legno e terracotta

Simboli

\emptyset	premer
X	dolžina
Y	širina
Z	višina
merska enota	centimeter
IN	inventarna številka
# OO	referenčna številka predmeta
•	jezik

Symbols

\emptyset	diameter
X	length
Y	width
Z	height
measure unit	centimeter
IN	stock keeping unit
# OO	object reference number
•	language

Symbole

\emptyset	Durchmesser
X	Länge
Y	Breite
Z	Höhe
maßein-heit	centimeter
IN	Inventarnummer
# OO	Refferenznummer
•	Sprache

Simboli

\emptyset	diametro
X	lunghezza
Y	larghezza
Z	altezza
unità di misura	centimetri
IN	numero d'inventario
# OO	numero di riferimento
•	lingua

Uvod

Tina Zajc

Katalog, ki je pred vami, je razdeljen na dva dela - v prvem so zbrani prispevki različnih avtorjev, medtem ko drugi del predstavlja muzejske predmete s stalne razstave Suha roba in lončarstvo, trenutno ponudbo spletnih trgovin Rokodelskega centra Ribnica ter predmete, ki so nastali v sodelovanju z oblikovalci podjetja Rimarket in Folio. Vizualno in z opisom je tako v publikaciji predstavljenih največ predmetov, ki so rezultat ustvarjanja iz lesa in gline, do sedaj.

Ideja za tako obsežno predstavitev predmetov je v Muzeju Ribnica tlela že več let, v okviru projekta LEADER »Zapisana dediščina in rokodelska ustvarjalnost« pa je dobila tudi finančno podporo. Vsebinsko zasnova smo pripravili zaposleni v Muzeju Ribnica in Rokodelstvu - mag. Marina Gradišnik, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm in Tina Zajc.

K sodelovanju smo povabili strokovnjake, ki so v svojem prispevku predstavili različne poglede na suho robo in lončarstvo: prof. dr. Janeza Bogataja, mag. Mirka Peruška in dr. Tadejo Primožič. Polona Rigler Grm, mag. Marina Gradišnik in Tina Zajc smo s svojimi prispevki osvetlile vlogo muzeja, izobraževanja ter vlogo suhe robe in lončarstva skozi čas. Pri poimenovanju in prevodih predmetov v angleščino, nemščino in italijanščino je prišlo do novih odprtih vprašanj pri poenotenuju izrazov in njihovih prevodov v tuje jezike.

Kljub dolgoletnemu delu, vloženemu v zbiranje in dokumentiranje predmetov, ostaja dejstvo, da je izdelkov suhe robe in lončarstva še veliko

več, kot jih najdemo v tem katalogu, saj izpod rok rokodelcev (in strojev) dnevno nastajajo novi, ki odgovarjajo potrebam sodobnega časa, tako da se naše delo še nadaljuje.

Introduction

Tina Zajc

The catalogue you are holding in your hands consists of two parts: the first part is a collection of texts written by several different authors, whereas the second part is a presentation of items exhibited as part of the permanent museum exhibition Woodenware and Pottery, products presently available in the online shop of the Ribnica Handicraft Centre, as well as objects produced in cooperation with designers of Rimarket and Folio companies. The largest number of wood and clay creations so far is presented in the publication, both visually and with short descriptions.

The idea to prepare such a comprehensive presentations of handicrafts had been entertained at the Museum of Ribnica for a number of years and then received financial support as part of the LEADER project »Written Heritage and Artisanal Creativity«. The contents of the presentation were drawn up by the staff of the Museum of Ribnica and the Handicraft section of the Ribnica Handicraft Centre: Marina Gradišnik, MA, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm and Tina Zajc.

Several experts from different fields

of expertise have been invited to contribute their views of woodenware and pottery: Prof. Dr. Janez Bogataj, Mirko Perušek, MSc, and Dr. Tadeja Primožič. Polona Rigler Grm, Marina Gradišnik, MA, and Tina Zajc contributed their thoughts on the matter and shed light on the role of the museum, education and woodenware and pottery through time. A number of new questions arose in relation to determining uniform terms for the handicrafts and translating them into foreign languages when the handicrafts included in the catalogue were being named and translated into English, German and Italian.

In spite of many years of endeavours to collect and document the handicrafts, the fact remains that the number of existing woodenware and pottery products far surpasses the number of items included in the catalogue. Both craftsmen and machinery alike are namely always hard at work producing new items to meet the ever-changing needs of modern times and our work is thus far from over.

Einleitung

Tina Zajc

Der vorliegende Katalog besteht aus zwei Teilen. Im ersten Teil sind die Beiträge verschiedener Autoren und im zweiten die Museumsstücke aus der Dauerausstellung Holzwaren und Töpferei, die Artikel aus dem mo-

mentanen Angebot des Online-Museumsladens des Handwerkszentrums Ribnica und die Gegenstände, die unter Mitwirkung mit den Gestaltern aus der Unternehmen Rimarket und Folio entstanden sind. In der Publikation sind visuell und mit einer Beschreibung bisher die meisten Gegenstände dargestellt, die ein Resultat des Schaffens aus Holz und Ton sind.

Die Idee für so umfangreiche Darstellung der Gegenstände ist im Museum Ribnica durch mehrere Jahre entwickelt worden und hat im Rahmen des Projekts LEADER »Das geschriebene Erbe und die handwerkliche Kreativität« auch eine finanzielle Unterstützung bekommen. Der inhaltliche Ansatz wurde von Museum Ribnica und Handwerk - Mag. Marina Gradišnik, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm und Tina Zajc vorbereitet.

Fachleute - Prof. Dr. Janez Bogataj, Mag. Mirko Perušek und Dr. Tadeja Primožič - wurden eingeladen, in ihren Beiträgen verschiedene Ansichten auf Holzwaren und Töpferei vorzustellen. Polona Rigler Grm, Mag. Marina Gradišnik und Tina Zajc haben mit ihren Beiträgen die Rolle des Museums, der Ausbildung und die Rolle der Holzwaren und Töpferei durch die Zeit erhellt. Bei der Benennungen und Übersetzungen der einzelnen Gegenstände ins Englische, Deutsche und Italienische ist zu neuen offenen Fragen bei der Vereinheitlichung der Ausdrücke und ihrer Übersetzungen in Fremdsprachen gekommen.

Trotz dem mehrjährigen Aufwand für das Sammeln und Dokumentieren der Gegenstände, ist die Tatsache, dass es noch mehrere Holzwaren- und Töpfereiprodukte bestehen, wie in diesem Katalog zu finden sind,

denn täglich neue hand- und maschinengefertigte Produkte entstehen, die den gegenwärtigen Bedürfnissen entsprechen. Damit setzt unsere Arbeit fort.

Introduzione

Tina Zajc

Questo catalogo è diviso in due parti: la prima è composta dei contributi di vari autori, mentre la seconda è una presentazione degli oggetti esposti nella mostra permanente Articoli in legno e terracotta del museo, dei prodotti attualmente presenti nel negozio online del Centro artigianale di Ribnica e degli articoli che sono stati prodotti in collaborazione con i designer delle aziende Rimarket e Folio. Nella pubblicazione c'è la presentazione visiva e descrittiva della maggior parte dei prodotti in legno e terracotta.

L'idea di una presentazione così ampia degli oggetti artigianali è nata nel Museo di Ribnica già alcuni anni fa, ma nel quadro del progetto LEADER - "L'eredità scritta e la creatività degli artigiani" ha ottenuto anche il sostegno finanziario. Il contenuto è stato disegnato dallo staff del Museo di Ribnica e della Sezione per l'attività artigianale del Centro artigianale di Ribnica - dott.ssa mag. Marina Gradišnik, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm e Tina Zajc. Alla collaborazione abbiamo invitato gli esperti, che hanno presentato diversi aspetti dell'attività artigianale a Ribnica: professore dott. ric. Janez Bogataj, dott. mag. Mirko Perušek e dott.ssa ric. Tadeja Primožič. Polona Rigler Grm, dott.ssa mag. Marina Gradišnik e Tina Zajc hanno chiarito il ruolo del museo, dell'educazione

e della fabbricazione dei prodotti in legno e terracotta nel corso del tempo. C'era da affrontare una serie delle nuove questioni legate all'assegnazione dei nomi uniformi agli oggetti in legno e terracotta e alle loro traduzioni in inglese, tedesco e italiano. Nonostante un lungo lavoro dedicato alla raccolta e documentazione degli oggetti artigianali resta il fatto che il numero dei prodotti in legno e terracotta esistenti supera di gran lunga il numero di elementi inclusi nel catalogo. Entrambi, gli artigiani e macchine, sono sempre al lavoro per produrre nuovi prodotti per soddisfare le nuove esigenze e il nostro lavoro è dunque tutt'altro che finito.

Vloga suhe robe in lončarstva skozi čas

Polona Rigler Grm, direktorica

Tako kot se spremenjata kultura in način življenja posameznika, naroda in celotne družbe, tako se spremenja tudi kultura in način življenja suhorabarstva in lončarstva.

Tu ne gre zgolj za izdelke, temveč tudi za orodja, s katerimi se izdeluje, za ljudi, ki so jih izdelovali in jih še izdelujejo, za postopke izdelovanja, za uporabnost izdelkov, čemu ti izdelki služijo, kako in zakaj so jih uporabljali ali jih še uporabljamo, iz katerega materiala so izdelani ... Skratka, zanima nas, kako so živelji z lesom in glinom nekoč in kako živimo danes. Sprašujemo se, kaj nam je treba te »starine« in ali se lahko tako upravičeno izražamo.

Vsekakor so skozi ves čas v tesni povezanosti človek (izdelovalec, uporabnik) - narava (predvsem les, gлина) - izdelek - prostor - prodaja - vse bolj tudi ohranjanje - predstavljanje - izobraževanje. Kako pa je na področju interdisciplinarnega sodelovanja izdelovalec - izdelek - oblikovalec - prevajalec - slovenist - trg? Ali sta suha roba in lončarstvo v koraku s časom? Težko zagotovo rečemo da ali ne. Globalizacija je prišla tudi do naših krajev, izdelovalcev in izdelkov. Pravijo, da Ribničan že več kot 500 let hodi po Evropi in po svetu. Sprašujemo se, ali današnji izdelki ne potrebujejo dodane vrednosti oblikovanja. Ali so kos celi množici izdelkov iste namembnosti, ki se sočasno pojavljamajo iz različnih materialov in so narejeni s podobnimi tehnološkimi procesi? Ali prodajalca ne ustavi trg, ki je temelj izločanja? Saj vemo, Ribničanu je glavno, da proda in da se mu pozna v žepu. Mogoče pa tudi povpraševanja po bolj ekskluzivnih in kar se da najbolje

in drugače izdelanih izdelkih ni tako ostro? Temeljno pravilo vseh časov je, da se menjajo uporaba, izgled in barva izdelkov ter seveda mojstri rokodelci, način izdelovanja, ki je prešel iz pretežno ročnega k strojenemu, če že ne danes k avtomatskemu ali delno računalniškemu izdelovanju. Dodana vrednost oblikovanja je prisotna pri podjetju Rimarket z blagovno znamko Leis in podjetju Folio. Začetki sodobne predstavitve izdelkov pa so v naši Muzejski trgovini Ribnica, ki je prodajo izdelkov suhe robe in lončarstva obogatila z zgodbami izdelkov, ki izhajajo iz muzejske dokumentacije in informatorjev iz Deželete suhe robe, v katero sodi območje današnjih občin Ribnica, Kočevje, Sodražica, Loški Potok, Bloke, Velike Lašče in Dobrepolje.

Kako je kaj s prodajo? Nekdaj peš z robo na hrbtni, potem s konjem in vozom ali z vozičkom, vlakom, kolesom, avtomobilom, kamionom, po pošti, danes tudi preko svetovnega spletja, mobilnih telefonov. Skratka, način prodaje je šel v korak s časom. Kje pa smo na področju sodelovanja stroke? Različni avtorji prispevkov, prevajalci, oblikovalci, slovenisti kažejo na to, da je tudi interdisciplinarnost pri suhi robi in lončarstvu nujna in obstaja.

Sobivanje človek - narava - kultura je temelj našega obstoja in preživetja. Ne bo izumrlo, vedno pa se bo spremenjalo - ampak kako? To je odvisno od izdelovalca in potrošnika, a tudi od muzeja, ki ohranja, predstavlja in izobražuje. Osrednji glasniki dediščine in sodobnosti so v medsebojnem sodelovanju rokodelec, muzej, muzejska trgovina,

rokodelski center, oblikovalec in trg. Prvič je na enem mestu v publiciraju v obliki fotografij predstavljenih večina izdelkov s stalne razstave *Suha roba in lončarstvo* ter iz spletnne trgovine Rokodelskega centra Ribnica. Na enem mestu je mogoče dobiti fotografiski material in pisne informacije v štirih jezikih - slovenščini, angleščini, nemščini in italijanščini.

Ribničani smo v koraku s časom, a vseeno malo po svoje, saj smo znani kot šegavi, malo trmastti, a vedno prisotni vsepovsod.

The Role of Woodenware and Pottery through Time

Polona Rigler Grm, director

The culture and the way of life of everything related to woodenware and pottery is changing in much the same way as the culture and the way of life of individual people, the nation and the entire society.

This is not only about products, but also about the tools used to make them, the people that used to and still make them, the manufacturing procedures, the usability of products, what purpose the products serve, in what way and why they have been and are still used, what materials they are made of etc. In short, it is about the way we used to live hand in hand with

wood and clay and whether we still do today. We ask ourselves the question what we need »this old thing« for, whether it is ok to use these words in this context.

Throughout time there has undoubtedly been a close connection between man (manufacturers, users) - the nature (in particular wood and clay) - products - the area - the sale of products - and increasingly so conservation - promotion - and education. And what is the situation like in the field of interdisciplinary cooperation between manufacturers - products - designers - translators - experts on Slovenian - the market? Are woodenware and pottery keeping in step with the times? It is difficult to answer this question with either a clear yes or a clear no. Globalisation has made its way into the area we live in, producers of goods and products alike. Peddlers from Ribnica have supposedly been travelling far and wide around Europe and the rest of the world for over 500 years. The question that springs to mind is whether the present-day products need no design-related value added. Can they be a match for the abundance of other products around at the same time, products that are serving the same purpose, but are made of various different materials by means of similar technological processes. Are sellers not halted by the market which is the basis of elimination. They say for peddlers from Ribnica it is supposedly all about making sales and ending up with deep pockets. It may very well be that the demand for more high-end products made in a unique and the best possible way is not all that sharp. In product design, value added is especially noticeable in two companies, i.e. the company Rimarket with its Leis brand and the company Folio. And as far as contemporary presentation

of products is concerned, it all goes back to our Museum Shop, which has enhanced the available woodenware and pottery products for sale through product background stories which originate in the documents kept by the museum and the information provided by the people living in the land of the woodenware, which encompasses the present-day municipalities of Ribnica, Kočevje, Sodražica, Loški Potok, Bloke, Velike Lašče and Dobrepolje. The underlying rule of all times is that the use, the appearance and the colour of products are bound to change, as do the artisans and production methods, which have changed over from the mostly manual production to machine-operated one, and these days even the automatic and partly computer-assisted production.

How about sales methods and transport? In the past travelling on foot was the way to go, followed by taking goods around on horse-drawn wagons or on handcarts, by train, bicycle, car, lorry, by mail and nowadays also by means of the internet, mobile phones and text messages. In short, everything is done in keeping step with the times.

And where do we stand as far as cooperation among professionals from different fields of expertise goes? Various authors of contributions, translators, designers, experts in Slovene all point to the necessity and existence of interdisciplinarity when it comes to woodenware and pottery.

The coexistence of man - the nature - the culture is the foundation of our existence and survival. It will surely not die out, it will however never cease to evolve, but in what way? This depends on manufacturers and consumers, as well as the museum which sees to conservation, promotion and education. The key advocates of the

heritage and the contemporaneity are the artisans, the museum, the museum shop, the handicraft centre, the designers and the market, all working hand in hand.

For the first time ever most of the products included in the permanent exhibition Woodenware and Pottery and the online shop are presented in one place by means of photographs. Product imagery and written details are now available in one place in four languages, i.e. Slovenian, English, German and Italian.

We, the people of Ribnica, are indeed keeping in step with the times, but we do it our own way, after all we are known as being waggish, somewhat stubborn, yet never missing from anywhere.

Die Rolle der Holzwaren und der Töpferei durch die Zeit

Polona Rigler Grm, Direktorin

So wie ändern sich die Kultur und die Lebensweise der Einzelnen, der Nation und der ganzen Gesellschaft, so ändern sich auch die Kultur und die Lebensweise der Holzwaren und der Töpferei.

Hier geht es nicht nur um die Produkte, sondern auch um die Werkzeuge, mit denen man die Produkte anfertigt, um die Leute, die fertigten und noch fertigen an, um das Anfertigungsverfahren, um die Gebrauchbarkeit der Produkten. Wozu dienen diese Produkte, wie und warum wurden bzw. werden sie verwendet und aus welchem Material würden sie ange-

fertigt ... Kurzum, es geht darum, wie man mit Holz und Ton in Vergangenheit lebte und wie man heute lebt. Ich frage mich, wozu braucht man diese „Altwaren“, wenn man so überhaupt berechtigt sprechen kann.

Auf jeden Fall sind durch die Zeit der Mensch (der Erzeuger und der Benutzer), die Natur (vor allem Holz und Ton), das Produkt, der Raum, der Verkauf und immer mehr die Erhaltung, die Vorstellung und die Bildung miteinander eng verbunden geworden. Und wie ist die Situation auf der interdisziplinären Bereiche: Anfertigung, Design, Slowenistik, Übersetzen, Markt? Gehen Holzwaren und Töpferei noch immer mit der Zeit? Es ist schwer zu sagen, ob ja oder nein. Globalisierung erreichte auch unsere Ortschaften, Handwerker und Produkte. An diese Stelle fragt man sich, ob die Handwerkprodukte noch immer konkurrenzfähig sind? Es gibt nämlich eine Reihe von Produkten, die mit dem gleichen Zweck und technologischen Verfahren und aus verschiedenen Materialien angefertigt sind. Ist der Verkäufer nicht vom Markt gestoppt, der der Grund der Beseitigung ist? Es wurde gesagt, dass „Ribničan“, Verkäufer der Holzwaren und Töpferei aus Ribnica-Tal, seine Waren mehr als 500 Jahre in Europa und weltweit verkauft. Sein Hauptzweck ist die Ware zu verkaufen, je teurer, desto besser, aber hier wurde die Frage gestellt, ob die heutigen Produkte einen Mehrwert des Designs brauchen. Vielleicht auch die Nachfrage nach exklusiven Produkten der höchsten Qualität nicht so groß ist. Der Mehrwert der Gestaltung ist bei zwei Unternehmen bemerkbar, und zwar Rimarket mit dem Warenzeichen Leis und dem Unternehmen Folio, d. o. o. Die Anfänge der gegenwärtigen Darstellung fanden in unserem Muse-

umsladen statt, das den Verkauf der Holzwaren- und Töpfereiprodukte mit den Geschichten aus Museum und Gelände aufbaute. Die Geschichten der Informatoren kommen aus der engsten Gegend des Holzwarenlandes (Dežela suhe robe), wo heutige Gemeinden Ribnica, Kočevje, Sodražica, Loški Potok, Bloke, Velike Lašče und Dobrepolje gehören.

Die Grundregel ist, dass sich alles abwechselt - der Gebrauch, das Aussehen, die Farbe, die Handwerker und die Anfertigungswesen, die heute von Handanfertigung zur Maschinenbearbeitung, wenn nicht gerade zum Automatisierung bzw. Computersteuerung übergeht.

Die Verkäufer trugen früher ihre Produkte auf dem Rücken, dann führen sie ihre Last auf dem Leiterwagen mit dem Pferd bzw. auf dem Karren. Sie bereisten die Welt mit Fahrrad, Auto oder Lkw oder per Post und heutzutage wird die Ware auch per Internet und Handy verkauft. Kurzum, der Verkauf geht mit der Zeit.

Und wie ist die Situation bei der interdisziplinären fachlichen Mitarbeit? Verschiedene Autoren der Beiträge, Übersetzer, Gestalter und Slowenisten weisen darauf, dass die interdisziplinäre Mitarbeit bei der Holzwaren und Töpferei notwendig ist und dass sie besteht.

Das Miteinandersein des Menschen, der Natur und der Kultur ist der Grund für unseres Dasein und Überleben. Es wird nicht aussterben, es wird immer ändern, aber wie? Das hängt von Hersteller und Verbraucher und auch von Museum, das das Erbe bewahrt, darstellt und darüber ausbildet, ab. Die Hauptausrufer der Erbe in der Gegenwart sind Handwerker, Museum, Museumsladen, Handwerkszentrum, Gestalter und Markt.

Zum ersten Mal ist eine Veröffentli-

chung in der Form der Fotografien der einzelnen Gegenstände aus der Ausstellung Holzwaren und Töpferei und aus dem Online-Museumsladen dargestellt. Auf einer Stelle kann man geschriebene und bildliche Informationen in vier Sprachen (Slowenisch, Englisch, Deutsch und Italienisch) bekommen.

Die Einwohner von Ribnica gehen mit der Zeit, aber trotzdem in einer eigenen Weise, denn wir sind als witzig, ein bisschen störrisch, aber immer überall anwesend bekannt.

Ruolo della fabbricazione di articoli in legno e terracotta nel corso del tempo

Polona Rigler Grm, direttrice

Quanto cambiano la cultura e lo stile di vita di ogni singola persona, una nazione oppure l'intera società, tanto cambia anche lo stile dei prodotti artigianali.

Qui non si parla solo dei prodotti, ma anche degli arnesi adatti per la loro fabbricazione, della gente che li produceva/sta ancora producendo, procedure della fabbricazione, utilità e finalità dei prodotti nel passato e oggi, del materiale da fabbricarli... Insomma, ci interessa come si viveva con legno e argilla nel passato e come si vive oggi. Ci chiediamo che cosa ci servono queste „vecchie cose“ e se possiamo nominarle così.

In ogni caso già da sempre esiste uno stretto legame tra l'uomo (fabbricatore, utente) - la natura (soprattutto le-

gno, argilla) - prodotto - spazio - vendita - sempre più anche conservazione - promozione - educazione. E qual'è il rapporto interdisciplinare tra il produttore - prodotto - designer - traduttore - linguista - mercato? La produzione di articoli in legno e terracotta - sono al passo coi tempi? Sarebbe difficile dare una chiara risposta se sì o no. La globalizzazione ha raggiunto anche il nostro paese, i produttori e i prodotti. Dicono che i venditori ambulanti di Ribnica fossero girati per l'Europa e il resto del mondo da oltre 500 anni. C'è, però, il dubbio, se i prodotti contemporanei non abbiano bisogno di un valore aggiunto del design. Sono comparabili ad abbondanza di altri prodotti, che hanno funzionalità uguale, ma sono fatti dai materiali diversi con simili processi tecnologici? Il venditore non viene fermato dal mercato, che detta l'esclusione di certi prodotti? Si sa benissimo che i venditori di Ribnica sanno vendere e gli importa solo di avere soldi nelle proprie tasche. Forse anche la domanda per i prodotti esclusivi, unici e fabbricati a un modo migliore, non è così forte?

Il valore aggiunto del design è presente in due imprese: l'impresa Rimarket con il suo marchio Leis e l'impresa Follo. La presentazione moderna dei prodotti è iniziata proprio nel nostro Negozio del museo di Ribnica, che oltre la vendita dei prodotti in legno e terracotta offre anche le storie delle origini dei prodotti, trovate nella documentazione museale e negli informatori del paese dove si fabbricano i prodotti in legno e terracotta, cioè il Comune di Ribnica, Kočevje, Sodražica, Loški Potok, Bloke, Velike Lašče e Dobrepolje.

Una regola principale di tutti i tempi è che cambiano l'uso, l'aspetto e il colore dei prodotti, ma naturalmente anche i maestri artigiani e il modo della fabbricazione, che è progredito da quello manuale a quello mecca-

nico ovvero alla produzione parzialmente assistita da computer.

E come funziona la vendita? Una volta a piedi con tutti i prodotti sulle spalle, dopo con il cavallo o carrello, poi con il treno, la bicicletta, l'automobile, il camion, per posta, oggi anche tramite negozio online e cellulari. Insomma, il modo della vendita si è messo al passo coi tempi.

E com'è con la collaborazione tra gli esperti delle diverse discipline? Vari autori, traduttori, designer e linguisti ci dimostrano che nel mondo degli artigiani esiste ed è molto importante anche l'interdisciplinarietà.

La coesistenza dell'uomo con la natura e cultura rappresenta una base della nostra esistenza e sopravvivenza. Non si estinguerà mai, ma cambierà sempre - e a che modo? Dipende dal produttore e consumatore, ma anche dal museo, che conserva i prodotti, li pubblicizza e organizza la formazione. I principali fautori dell'eredità e modernità - artigiano, museo, negozio del museo, centro artigianale, designer e mercato - cooperano l'uno con l'altro.

Per la prima volta in assoluto viene presentata la maggior parte dei prodotti inclusi nella mostra permanente Articoli in legno e terracotta e di quelli del negozio online in un unico luogo per mezzo di fotografie. Il materiale fotografico e le informazioni scritte in quattro lingue - slovena, inglese, tedesca e italiana - ora sono disponibili in un unico luogo.

Noi, gli abitanti di Ribnica, ci mettiamo al passo coi tempi, però lo facciamo a modo nostro; in fin dei conti siamo conosciuti per il nostro carattere faceto e testardo, ma siamo sempre presenti dappertutto.

Ali je prav, da še govorimo o suhi robi?

Prof. dr. Janez Bogataj

Kdaj je nastal izraz suha roba za izdelke lesne galanterije, ni točno znano. Zagotovo ne že leta 1492, ko je Friderik III. izdal pogostokrat navajano uredbo o pravici trgovanja z lesnimi izdelki. Pravzaprav čas nastanka izraza suha roba niti ni tako pomemben. Pomembnejše se je vprašati, če je le-ta še vedno ustrezan za načine in obseg sodobnega rokodelskega, obrtnega in malega industrijskega izdelovanja predmetov lesne galanterije. Izraz suha roba ima seveda "logiko" svojega nastanka v zgodovini, ko so nekatere lesne izdelke (vevnice, loparje, nečke, kadunje idr.) izdelovali iz svežega, tj. mokrega lesa, pogosto tudi neposredno v gozdovih (o tem govorijo fotografije iz začetka 20. stoletja). Ko so se posušili, so bili primerni za prodajo. Današnje izdelovanje se seveda popolnoma razlikuje od nekdanjega, predvsem ročnega in samouškega. Če so z nekdanjimi izdelki izdelovalci in meštarji nagovarjali in narekovali trgu, je danes pogosto ravno obratno: trg in konzum narekujeta paleta izdelkov, čeprav je tudi nekaj osamljenih primerov obratnega razmerja. Danes je splošno sprejet dejstvo o neki lastni ustvarjalnosti in inovativnosti znotraj suhorobarskega rokodelstva v preteklih stoletjih njegovega razvoja. Pri tem je treba upoštevati tudi delovanje posameznikov, ki so bili posredovalci idej in celo njihovi kreatorji. Nekateri so znani zlasti iz prve polovice 20. stoletja in to ne le za suhorobarske izdelke, ampak tudi lončarske. Torej bi lahko govorili o zametkih tistega modela, ki bi moral biti tako rekoč nujen tudi v

sodobnosti te proizvodnje in ga imenujemo umetniško vodstvo (Art Direction). Vendar o tem še pozneje.

Druga rokodelska dejavnost, ki je predmet pričujoče publikacije in je pomembno zaznamovala ustvarjalnost ter trgovino v Ribniški dolini, je lončarstvo. Kar so za suhorobarsko rokodelstvo gozdovi, so za lončarstvo nahajališča ustrezne gline - obe dejavnosti imata potemtakem temelj v gradivu. Lončarska dejavnost je bila, podobno kot suhorobarska, močno razširjena. Celo v strokovnih okvirih je to navedlo nekatere avtorje, da so videli v Ribniški dolini prav v zvezi s suhorobarstvom in lončarstvom dejavnosti, ki sta imeli značaj "genius loci" ustvarjalnosti. Janez Vajkard Valvasor in Slavi vojvodine Kranjske (1689) navaja, da samo v Dolenji vasi lončarijo pri osemdesetih hišah. Vendar se je to število pozneje postopoma zmanjševalo in na prehodu iz 19. v 20. stoletje je bilo na celotnem območju doline le še 35 lončarjev. Zmanjšanje števila je bilo povezano s specializacijo in spremenjenimi delovnimi procesi, seveda tudi z izdelki iz drugih gradiv (emajlirana pločevina, plastika idr.). Število lončarskih rokodelcev se je seveda do današnjega časa zelo zmanjšalo, hkrati pa so nosilci te rokodelske panoge skupaj z izdelki postali popolnoma nekaj drugega kot njihovi "predniki". Njihovo delovanje poteka v dveh smereh: v (delno) ponavljanje zgodovinskega spomina (t. i. ribniško lončarstvo) in v kreiranje novih izdelkov. Pri slednji smeri pa pogosto nastopajo

težave, ki so povezane z estetikami, delno tudi s funkcionalnim vidikom izdelkov. S tem se današnje in prihodnje stanje ter razvoj na področju suhorobarskega in lončarskega rokodelstva stikajo v skupnem vprašanju.

Izdelovanje po naročilu ni prisotno samo pri suhorobarskih ali lesnogalanterijskih izdelkih, ampak tudi pri lončarskih. To pomeni, da posamezni naročniki prihajajo z idejami za izdelke, nekateri celo s konkretnimi predlogi. Motivna paleta je zelo široka, od originalnosti oz. inovativnosti do kopiranja ali interpretiranja najrazličnejših svetovnih idej. K temu je potrebno dodati še lastno ustvarjalnost rokodelcev z obeh področij, ki je prav tako razpeta med izrazitim avtorstvom in idejni rešitvami, ki so posledica najrazličnejših zunanjih vplivov (spoznane tuje rešitve, povzemanje iz literature, prilaganje rešitev drugim gradivom itn.). Tej dvojnosti v ustvarjalnosti lahko sledimo že v polpretekli zgodovinski razvoju, ko so nekateri posamezniki močno vplivali s svojimi idejami in rešitvami na oblikovanje lončarskih in suhorobarskih izdelkov. Vse to potrjuje potrebo po organizirani kreativnega središča za lončarstvo (in keramiko) ter lesno galanterijo. Pravzaprav je tako središče že ustanovljeno, in sicer z Rokodelskim centrom v Ribnici. Že ob začetku delovanja se je pokazalo, kako prepotrebna je bila njegova ustanovitev. Seveda čakajo na uresničitev še številne naloge, predvsem tiste, ki veljajo tudi za druge centre po Sloveniji (žal še ne delujejo vsi, ki so bili v zasnovi tega sistema predvideni). Te pa so povezane predvsem z izobraže-

vanjem, kreativnim vodenjem in vrsto nalog na področju trženja ter promocije. Pomembna naloga kateregakoli centra je tudi v regionalni in mednarodni uveljavljanji različnih tržnih znamk in krovne znamke za rokodelske dejavnosti. Seveda to ne more biti naloga nekega projekta, ki bi že takoj začel dajati določene učinke in rezultate, ampak postopnega in sistematičnega procesa s trdno začrtanimi okviri, metodologijo in predvsem cilji. Zavedati se moramo naše splošne anonimnosti v svetu tudi na tem področju in mačehovskega odnosa države, ki v rokodelstvu pogosto še vedno vidi sicer zelo skromen davkoplačevalski segment in področje, ki proizvaja »lepe izdelke«. Seveda je taka drža, ki traja vse od davnega leta 1977, privedla do nepriaznih razmer za rokodelce v Sloveniji. Eno od rešitev stanja, ki je za nadaljnji razvoj dejavnosti lahko zelo pomembna, nakazuje možnost z zaščitnim zakonom. Rokodelski centri in s tem tudi Rokodelski center Ribnica so torej originalna slovenska inačica reševanja rokodelskega vprašanja v Evropi in svetu. Lahko bi jih imenovali tudi neke vrste rokodelski inkubatorji, vsekakor pa kreativna središča za zagotavljanje vseh temeljnih pogojev in izobraževalnih možnosti. Že ničkolikokrat ponovljena so bila dejstva, da se danes v svetu še kako zavedajo pomena rokodelskih znanj. Vendar ne v smislu nekakšnih kreativnih »maskot« in rokodelskih »fosilov«, ampak kot ustvarjalnih področij za različne skupine prebivalstva, ki ustvarjajo po načelu vzdržnega in sonaravnega razvoja. Same rokodelske dejavnosti omogočajo paleto priaznih novih delovnih mest, porabnikom njihovih izdelkov (in storitev) pa zagotavljajo kakovost bivanja in življenja na sploh. Iz povedanega sledi, da imamo v Sloveniji in s tem tudi v Ribnici primerno vizijo na tem podro-

čju. Seveda pa se od vizij ne da živeti, kar dokazuje tudi večdesetletna borba rokodelstva za njegov ustrezan status, obstoj in razvoj. Potrebni so pogoji za sistematično in predvsem strokovno delo. Nobena še tako dobra ideja ne bo uspela čez noč, ampak s postopnim in temeljitim delom. To pa velja tako za lesno galerijo, lončarstvo kot tudi za delovanje Rokodelskega centra Ribnica v celoti.

Rokodelski center Ribnica bo v prihodnje moral razviti in predvsem uveljaviti krovno tržno znamko. Znamka za suho robo je bila sicer že pred leti postavljena, vendar je še daleč do njene uveljavljanje. Predvsem se mora potruditi za uveljavitev tudi v tujini, kjer je konkurenca na področju lesne galerije zelo ostra. Resnici na ljubo moramo ugotoviti, da ribniške izdelke močno prehitevajo, tako na tehnološkem kot na oblikovalskem področju, ne le azijski izdelki, ki so poglavje zase, ampak tudi izdelki npr. čeških, slovaških, poljskih, romunskih »suhorobarjev«. Na področju lončarstva zadeve sicer niso tako težavne, saj je ta rokodelska panoga v veliki meri (zaenkrat) usmerjena predvsem k slovenskemu trgu in tudi število delujočih rokodelcev je zanemarljivo. To seveda še dodatno potrjuje upravičenost delovanja Rokodelskega centra Ribnica na eni in njegovo vsebinsko profiliranje na drugi strani.

Veliika pozitivna sestavina rokodelskega prizadovanja v Ribniški dolini je tudi Ribniški semenj in Rokodelski festival. Za uspešno delovanje posameznih rokodelskih dejavnosti je namreč zelo pomembno delovanje v več smereh in na različne načine, ki omogočajo odpiranje dejavnosti v javnost. To pomeni seznanjanje z izdelki, načini

izdelovanja, srečanja z izdelovalci itn. Taka prireditev to omogoča in to omogoča navsezadnje tudi delovanje Rokodelskega centra Ribnica. Celoten sistem rokodelskih centrov v Sloveniji je bil postavljen tudi zaradi teh njihovih značilnosti ter poslanstev. O raznih aplikativnih učinkih delovanja rokodelskih centrov in prireditev, festivalov, sejmov (npr. na področjih turistične ponudbe) menda ni potrebno posebej pouzdarjati.

Na področju lončarske in lesnogalerijske rokodelske ustvarjalnosti pa ne smemo prezreti še ene pomembne sestavine, in sicer neprestane skrbi za vzgojo rokodelskega načaja. Danes se v razvitih evropskih in tudi drugih državah vedno več mladih ljudi odloča za ustvarjanje v rokodelskih dejavnostih. Ustvarjajo bodisi v samostojnih rokodelskih delavnicah bodisi v raznih kreativnih ateljejih in zadrugah. Rokodelski centri v Sloveniji, ki seveda niso zamišljeni po enotnem kopitu, naj bi predvsem mladim ljudem omogočali razne oblike delovanja na rokodelskih področjih in s tem tudi možnosti zasluga. Le prihodnji rokodelci so lahko pogoj za ustrezен razvoj rokodelskih dejavnosti. Neprestano govorjenje o ohranjanju rokodelske dediščine seveda ne vodi v perspektivno smer, ampak kvečjemu k romantičnemu nostalgoriju in igranju zgodovinskih spominov. A od tega se ne da živeti! Vse to seveda velja tudi za rokodelski dejavnosti, ki sta (zaenkrat) temeljni za Ribniško dolino, tj. za lesno galerijo in lončarstvo (s keramiko vred). Obe potrebuje ta ustrezno izobražen ustvarjalni in tudi prodajni »vrh« piramide. Ta vrh je prav tako potrebno sistematično graditi in ga ustvariti. Morda ne bi bilo brez pomena razmišljati o razpisu štipendije (-ij) za prihodnje vrhunske strokovnjake, kreativne vodje tudi

za nekatera rokodelska področja? Že do sedaj je na nekaterih fakultetah in umetniških akademijah nastalo kar nekaj seminarskih, diplomskih in magistrskih del, ki so obravnavala avtorsko kreativnost na področju lončarstva in predvsem tudi lesne galerije. Za slednje mi je osebno poznano, da so posamezni avtorji in avtorice sodelovali tudi z nekaterimi rokodelci v Ribniški dolini, tudi z nekaterimi ustanovami. Vendar ostalo je le pri diplomskih delih, ki so obvezala na policah fakultet. Vprašanje, zakaj ni prišlo do prelitra vrhunske ustvarjalnosti mladega posameznika v proizvodnjo, je zelo kompleksno in bi nanj težko na kratko odgovoril. Vzroke za tako stanje bi lahko razmeroma hitro našli na obeh straneh. Vendar to ni tvorivo početje. Pomembnejše je, da se čim prej zavemo na eni strani teh napak in na drugi začutimo potrebo (ki je postala že kar nujna) postopnega prehoda na višjo ravnen organiziranja, delovanja in s tem razpoznavnosti, tudi tržne uspešnosti. Da se nekdo le roditi ali podede smisel za rokodelsko ustvarjanje, je seveda premalo. Taki primeri so sicer v svetu poznani, vendar so izjema in bi jih lahko šteli le v promilih. Enako velja tudi za Slovenijo.

Ob zaključku se povrnilo k vprašanju v naslovu prispevka: Ali je prav, da še govorimo suhi robi, in če razširimo vprašanje, tudi o ribniškem lončarstvu? Menim, da tukaj ni vprašanje poimenovanja, ampak predvsem vprašanje vsebin, čeprav imajo tudi poimenovanja svoje obsege in pomene. Stanje na obeh rokodelskih področjih, ki sta le del razmer v tej panogi na Slovenskem, je v izrazito prelomni fazi razvoja. Ribniška dolina je morda v manjši prednosti, saj že ima rokodelski center, ki si postopoma utira mesto in pos-

lanstvo. Glede poimenovanja samega bi bilo seveda nesmiselno zavreči posrečeno terminologijo naših prednikov, ki so s »takratnimi« orodji in delovnimi načini izdelovali ter prodajali suho robo. Za mlade ljudi je danes pogostokrat nepriljubljeno poimenovanje njihovega morebitnega prihodnjega poklica s suhorobarstvom, saj v njihovih očeh in razmišljanjih nosi s seboj pridih zaostalosti, preteklosti. Seveda je tako stališče polnoma razumljivo in moramo se vprašati, ali smo mladim približali paleto dejavnosti v še kakšni drugačni razsežnosti in pomenih, kot po pesem o Ribničanu Urbanu. Ali smo jim znali pojasniti vzročne povezosti med spomini na suhorobarsko in lončarsko dediščino na eni ter možnostmi sodobne ustvarjalnosti na drugi strani? Torej se je treba zamisliti predvsem o vsebin, izdelkih, načinih delovanja, izobraževanja, organiziranja, trženja in še čem, kar sooblikuje sodobno in prihodnjo rokodelsko razpoznavnost v Ribniški dolini, Sloveniji in svetu.

Povzetek

Ali je prav, da še govorimo o suhi robi?
Prof. dr. Janez Bogataj

Rokodelski center v Ribnici je eden v sistem centrov, ki so načrtovani v Republiki Sloveniji. Njegova temeljna usmeritev je povezana z razvojem dveh značilnih rokodelskih dejavnosti v Ribniški dolini, in sicer s suhorobarstvom in lončarstvom. Obe rokodelski dejavnosti imata na tem območju bogato kulturno dediščino in nepretrgano delovanje do danes. Vendar pa se za današnje potrebe in prihodnje usmerjanje nosilcev teh rokodelskih dejavnosti odpira vrsta vprašanj. Mnoga od njih so povezana tudi z drugimi rokodelskimi dejavnostmi in njihovimi nosilci, nekatera so specifična prav za suhorobarstvo in lončarstvo. Pri tem so v velikem zaostajanju predvsem razumevanje in naloge države, ki bi lahko z ustreznimi stimulativnimi dejaji pospeševala razvoj dejavnosti in tako ustvarila vabljivejše motive za njihove prihodnje nosilce.

Summary

Is the Expression “Suha Roba” still a Fitting Term?¹
Prof. Dr. Janez Bogataj

The Handicraft Centre in Ribnica is one of the centres within the system of centres planned in the Republic of Slovenia. Its primary orientation is associated with the development of two handicrafts typical of the Valley of Ribnica, i.e. woodenware making and pottery. Both of these handicrafts boast a rich cultural heritage in this region and have been engaged in continuously for a long time.

¹ "Suha roba" (Slovenian) – literal translation "dry woodenware"; the term used in Slovenian to refer to woodenware, typically made in Ribnica and the surrounding area

However, there are a number questions that need to be addressed in relation to the present-day needs and the future orientation of practitioners of these handicrafts. Many of these questions are related to other handicrafts and their practitioners as well, while others are specific to woodenware making and pottery. What leaves most room for improvement in this field is above all the understanding and the tasks of the state, which could by means of appropriate incentive actions promote the development of handicrafts and thus create more appealing motives for future practitioners of these handicrafts.

Zusammenfassung

Ist es richtig, noch immer von Holzwaren zu sprechen?

Dr. prof. Janez Bogataj

Handwerkszentrum Ribnica (Rokodelski center Ribnica) ist einer von geplanten Zentren in der Republik Slowenien. Seine Grundorientierung ist mit der Entwicklung der zwei kennzeichnenden handwerklichen Tätigkeiten im Ribnica-Tal verbunden, und zwar mit der Anfertigung der Holzwaren und Töpferei. Die beiden handwerklichen Tätigkeiten haben auf diesem Gebiet ein reiches Kulturerbe und sind ununterbrochen bis heute geblieben. Für die heutigen Bedürfnisse und für die zukünftige Orientierung der Träger dieser handwerklichen Tätigkeiten erhebt sich ein Fragenkreis. Mehrere Fragen sind auch mit den anderen handwerklichen Tätigkeiten und ihren Trägern verbunden, einige sind spezifisch gerade für Holzwaren und Töpferei. Hier sind im Rückstand gerade das Verständnis und die Aufgaben des Staates, der mit der entsprechenden anregenden Verfahrensweise die Tätigkeitsentwicklung beschleunigen könnte und so anziehenden Bedingungen für ihre zukünftigen Träger schaffen könnte.

Riassunto

È giusto che si parli ancora della fabbricazione di oggetti di legno usando l'espressione "suha roba" o letteralmente "prodotti secchi"?

Prof. dott. ric. Janez Bogataj

Il centro artigianale a Ribnica è uno nel sistema dei centri che sono progettati nella Repubblica di Slovenia. Il suo principale indirizzo è legato allo sviluppo di due tipici attività artigianali nella valle di Ribnica e cioè, alla fabbricazione di oggetti di legno (suha roba) e al mestiere del vasaio. Tutte le due le attività hanno in questo campo una ricca eredità culturale e una continua azione fino ad oggi. Ma per le attuali necessità e per il futuro orientamento dei portatori di attività artigianali, si affronta un'intera serie di domande. Molte tra loro sono collegate anche con altre attività artigianali e con i loro portatori, alcune sono specifiche proprio per la fabbricazione di oggetti di legno (suha roba) e per il mestiere del vasaio. A questo punto sono in un grande ritardo soprattutto la comprensione e i doveri dello stato, che potrebbe con adatte azioni stimolative promuovere lo sviluppo dell'attività e così si creerebbero motivi più attraienenti per i futuri portatori.

Gozdovi in lesnate vrste v Deželi suhe robe

Mag. Mirko Perušek, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kočevje

Dinarsko območje

Zahodne Dinaride je značilna visoka gozdnatost, saj zaradi nadmorske višine in hladnejšega podnebja niso primerni za razvoj kmetijstva. V kraških dolinah Zahodnih Dinaridov pogosto prihaja do toplotnega obrata ali inverzije, kar ima za posledico spomladanske ali celo poletne zmrzali, ki dodatno zavirajo razvoj kmetijske dejavnosti. Območje je pretežno na karbonatni matični podlagi. Kjer je več dolomita, ni površinske skalovitosti, medtem ko je za apnenec značilna večja ali manjša površinska skalovitost. Slednji je za vodo dobro proposten, medtem ko dolomit nekoliko manj. Kraški izviri prihajajo na dan predvsem ob vznožju gora na dolomitnih planinah. Padavine so razmeroma pogoste in se pojavljajo predvsem kot dež in sneg. Njihova razporeditev je preko leta dokaj enakomerna, nekoliko manj jih je v poletnih mesecih. Na apnenih tleh so se razvila večinoma rjava pokarbonatna tla. V dolinah je talna sestava zelo pестra ter odvisna od lege in prisotnosti vode. Že pred stoletji je človek izkrčil gozd za kmetijske namene tam, kjer ni bilo površinske skalovitosti. V zadnjih desetletjih se je gozd vrnil predvsem na strme predele, ki niso primerni za strojno kmetijsko obdelavo.

Značilnosti gozdov v deželi suhe robe

Ribniški dolini in njeni okolici prevladujejo dinarski jelovo-bukovi in bukovi gozdovi, ki poraščajo dve tretjini površine gozdov.

Na spodnjem delu in vznožju ribniške Male gore rastejo hrastovo-gabrovi gozdovi in mestoma na strmih prisojnih legah lesnopropozivodno najslabše produktivni gozdovi črnega gabra in malega jesena. V Žrnovcu in ponekod na Slemenih do Ortnega je kisla matična podlaga z nepropustnimi kamninami. Za te gozdove so značilni iglasti gozdovi in pravi kostanj, ki dobro uspeva le na kislih tleh. Zaraščanje nekdanjih lazov na Veliki gori se začne predvsem s smreko, rdečim borom in lipo, medtem ko na Mali gori predvsem z leskom, trepetliko, brezo, rdečim borom, ponekod črnim gabrom in malim jesenom.

V Sloveniji raste 71 avtohtonih drevesnih vrst (Brus 2004: 6). V gozdovih suhe robe najdemo 39 različnih samoniklih drevesnih vrst, od tega 35

smreka in na tretjem mestu je jelka. V nižinah so na prisojnih legah hrasti: od doba, gradna do posameznih cerov. Ob vodotokih raste črna jelša, ki se v zadnjih desetletjih spet vrača na travnike z višjo talno vodo. Po barvi lubja izstopa breza, ki raste na zaraščajočih površinah in na gozdnih robovih. Več breze, rdečih borov, trepetlike in črne jelše je v nižini v Nemškem brezju, kjer dobimo zanimive krajinske podobe.

Gozdovi skozi gozdarske podatke

Zavod za gozdove Slovenije izdeluje načrte za gospodarjenje z vsemi slovenskimi gozdovi. Gozdovi v okolici Ribniške doline so uvrščeni v tri gozdnogospodarske enote (GGE), in sicer v GGE Velika gora, Mala gora - Ortnek in Sodražica.

Gozdno gospodarska enota	Veljavnost načrta	Lesna zaloga m3/ha	Priprastek m3/ha/leto	Možni posek m3/ha	Prevladujoče drevesne vrste po lesni zalogi
Velika gora	2007 - 2016	394	8,27	756	bukev, jelka, smreka, g. javor
Mala gora	2012 - 2021	340	7,99	64,7	smreka, jelka, bukev, graden
Sodražica	2008 - 2017	348	9,03	61,5	bukev, smreka, jelka, rdeči bor

vrst listavcev in 4 vrste iglavcev. V teh gozdovih je posajenih nekaj drevesnih vrst od drugod, in sicer okoli 10 vrst, npr. macesen, črni bor, duglazija, divji kostanj in robinija (bolj znana kot akacija). Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS 4 2012: 38) je najbolj pogosta drevesna vrsta bukev, sledi ji

Tabela 1: Nekatere značilnosti gozdov v gozdnogospodarskih enotah Ribniške doline (ZGS 1, 2, 3 Gozdnogospodarski načrti enot Velika gora, Mala gora - Ortnek in Sodražica)

V tabeli 1 so povprečne vrednosti za posamezne GGE. Najvišje lesne zaloge so v gozdnogospodarski enoti

Velika gora, najnižje pa v Mali gori. V slednji so večje zaloge in prirastki v predelu Žrnovca (ca. 10 m³/ha/leto) na kisli podlagi in manjši prirastki (5,3 m³/ha/leto) ob vznožju Male gore v nekdaj steljarjenih hrastovo-gabrovih gozdovih. Najpogostejsa drevesna vrsta je bukev, le na Mali gori smreka. Visoko produktivni gozdovi so na vznožju in vrhovih Velike gore, na vrhovih Male gore in na kisli podlagi v enoti Mala gora - Ortnek. Ob vznožju Male gore se pojavlja hrast dob v nižjih legah, medtem ko hrast graden raste v nekoliko višjih in sušnejših legah. Prihaja tudi do križanja obeh vrst in s tem raznolikih prehodnih oblik. Kakovost lesa je nekoliko boljša pri dobu. Hrasti nastopajo v skromnem deležu lesne zaloge (7,86 % v lesni zalogi). V njegovi rahli senici raste beli gaber. Njegov sorodnik, črni gaber, raste na najslabših rastiščih. Les slednjega se uporablja v strugarstvu. Les obeh gabrov pa je primeren tudi za drva.

Uporaba lesnatih vrst

Najbolj pestro drevesno sestavo ima GGE Mala gora - Ortnek z najmanj osemindvajsetimi drevesnimi vrstami. Za izdelavo suhe robe so zanimive skoraj vse vrste. Bukev na dolomitni podlagi na pobočjih gora ima običajno zelo kakovosten bel les, uporaben v strugarstvu in za izdelavo pohištva. Starejša drevesa v višjih legah in na apnencu pa imajo pogosto estetsko napako, t. i. rdeče srce. Les nekaterih dreves ima bolj homogeno strukturo in je primernejši za strugarstvo, npr. že omenjena in najbolj pogosta bukev, potem gorski in ostrolistni javor, maklen, češnja, mokovec, jerebika in hruška. Brezove veje se je nekoč uporabljalo za izdelavo metel, lipov les je primeren za izdelovanje čebeljih panjev, v kiparstvu in pohištveni industriji. Les velikega in deloma tudi male-

ga jesena je elastičen in zelo primeren za izdelavo toporišč, parketa, športnega orodja in pohištva. Hrastov les vsebuje tanine, ki preprečujejo vdor glivam in žuželkam. Podoben mu je gorski brest. Uporabljata se za parkete in izdelavo pohištva. Smrekov in hojev (jelov) les sta uporabna za izdelovanje najrazličnejših posod, v obdarstvu ter kot stavbeni in pohištveni les. Les iglavcev ne sme biti grčav ali zavit, zaželeno je, da ima enakomerne letnice. Rdeči bor so včasih uporabljali za pod v hlevih, saj je borov les bogato prepoljen s smolo. Ob vodah rastoče vrbe so domačini izkoristili za pletarstvo.

Gozdni robovi, površine v zaraščanju in vznožje Male gore imajo obilje grmovnic. Pojavljajo se meliorativne grmovne vrste, kot je leska, ki s svojim listjem prispeva k hitrejšemu kroženju mineralov, proizvodnji humusa in s tem izboljševanju tal (Brus 2008: 35). Domačini so obilico leske s pridom izkoristili za izdelavo suhe robe (npr. vitre, zobotrebci, grablje). Poleg že omenjene leske so za izdelavo suhe robe služile tudi druge grmovne vrste. Drenov les se je v preteklosti uporabljal namesto žebeljev v stavbarstvu ali za zobe pri grabljah, enako beli gaber, medtem ko so dobrovito uporabljali za povezovanje (npr. pri pokrivanju slamnatih streh), črni trn za izdelavo opornih palic za hojo ipd.

Ogroženost drevesnih vrst

Pri nas sta zavarovani dve drevesni vrsti, in sicer tisa in bodika. Obe sta maloštevilni. Na tiso spominjajo ledinska imena, npr. vrh Tisovec na Mali gori. Zadnja desetletja se zmanjšuje delež jelke v lesni zalogi za ca. 1 % na leto. Vrast jelk je majhna, ker je premalo naravnega podmladka le-teh. Iz neznanih vzrokov se je močno sušila v osemdesetih letih prejšnjega stoletja (Kordiš 1993: 97).

Kot posledica sušnih let je prišlo v letih 1993/94 in 2002 do večje prenamnožitve jelovih podlubnikov. Iz gozdov predvsem zaradi holandske bolezni bresta izginja gorski brest. Obenem mlade breste obžira srnjad in jelenjad, ki tudi lupi lubje odrasčajočega drevja. Suše v prejšnjem desetletju so močno oslabile gozdno drevje. Najbolj je bila prizadeta smreka, kasneje tudi zaradi prenamnožitve smrekovih podlubnikov. V zadnjih letih je izbruhnila bolezen na velikem jesenu, ki se imenuje jesenov ožig. Le-ta je prizadela večji del jesenov, nekaj se jih je posušilo, veliko se jih še suši. V letih z več vlage v poletnih mesecih se na hrastovih listih pojavi pepelasta plesen, ki zmanjša asimilacijo, kar povzroči postopno hiranje drevesa. V Žrnovcu in v Slemenih se je pred desetletji na pravem kostanju pojavila bolezen kostanjev rak. Povzročila je odmiranje kostanjev, vendar je kasneje nastopila hipovirulenza in sušenje se je precej zmanjšalo. V letu 2013 je prišla nova nadloga nad pravi kostanj, in sicer osica z imenom kostanjeva šiškarica. Le-ta deformira listne in cvetne popke, posledično se zmanjša listna površina in plodenje pravega kostanja. Večje naravne ujme, razen suš, so razmeroma redke. Leta 1985 je gozdove prizadel večji žledolom. Posledice le-tega so v gozdovih vidne še danes. To je le nekaj glavnih nadlog v gozdovih suhe robe.

Zaključek

Območje v okolici Sodražice in Ribnice je bogato z gozdovi. Lesa je v teh gozdovih še veliko, saj se s sečnjo izkoristi le okoli dve tretjini možnega poseka (ZGS 4 2012: 53). Nega mladega gozda pa je precej pomankljiva. Poleg tega gozdove ogrožajo številne nadloge: od segrevanja ozračja, vnosa novih tujih bolezni

in gospodarskih škodljivcev do prekomernega objedanja gozdnega mladovja in s tem onemogočanja vrasti drevesnih vrst. Domačini so v preteklosti v večji meri kot danes izkoristili večino lesnatih vrst in njihove lastnosti. Usmerjena strokovna sečnja ob hkratnem upoštevanju različnih funkcij je zagotovilo, da bo vitalen gozd ostal surovinska baza za izdelavo suhe robe in drugih lesnih izdelkov tudi v prihodnje.

Viri in literatura

- Brus, Robert: 2004 *Drevesne vrste na Slovenskem*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
 Brus, Robert: 2008 *Sto grmovnih vrst na Slovenskem*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
 Kordiš, Franjo: 1993 *Dinarski jelovo bukovi gozdovi v Sloveniji*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo.
 ZGS 1: 2007 *Gozdnogospodarski načrt za GGE Velika gora 2007-2016*. Območna enota Kočevje.
 ZGS 2: 2008 *Gozdnogospodarski načrt za GGE Sodražica 2008-2017*. Območna enota Kočevje.
 ZGS 3: 2012 *Gozdnogospodarski načrt za GGE Mala gora - Ornek 2012-2021*. Območna enota Kočevje.
 ZGS 4: 2012 *Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Kočevje 2011-2020*. Območna enota Kočevje.

Povzetek

Gozdovi in lesnate vrste

v Deželi suhe robe

Mag. Mirkо Perušek

Visoki dinarski kras je precej gozdnat. Prevladuje karbonatna matična podlaga. Tu raste več kot polovica samoniklih drevesnih vrst, ki rastejo v Sloveniji, in nekaj tujerodnih vrst. Najpogostejsa drevesna vrsta je bukev, sledi ji smreka in potem jelka. Pogosteje so še gorski javor, hrasti, rdeči bor, veliki jesen in češnja. Od grmovnih vrst je najpogostejsa leska. Povprečna lesna zaloga je okoli 350 m³/ha, kar je nad slovenskim povprečjem. Povprečni letni prirastki na hektar gozda so nad 8 m³/ha. Nižje lesne zaloge in prirastki so tam, kjer se je v preteklosti grabilo listje, predvsem na prisojnih nižjih legah Male gore, višji prirastki so na silikatni matični podlagi (Slemenova, Karlovica), višje lesne zaloge pa na Veliki gori. Domačini so izkoristili lastnosti lesa posamezne lesnate vrste in razvili izdelavo suhe robe. Najpogosteje se v strugarstvu uporablja bukev, ki je tudi najstevilčnejša. Gozdove zadnja leta najbolj prizadenejo suše. Pojavljajo se insekti, ki pospešujejo sušenje jelk, smrek in v zadnjem času tudi pravega kostanja. Glive in bakterije uničujejo gorski brest, veliki jesen in hrast. V prihodnje lahko pričakujemo še več naravnih ujm in večjo realizacijo deleža poseka, načrtovanega z gozdnogospodarskimi načrti.

Summary

Forests and Wood Species in the Land of Woodenware

Mirkо Perušek, MSc

Substantial areas of the High Dinaric Karst are covered in forests. Carbonate substratum is predominant here. More than a half of indigenous tree species, which grow in Slovenia, and some non-native species are found here. The most com-

mon tree species is beech, followed by the European spruce and silver fir. Other quite common tree species include sycamore maple, oak, Scots pine, ash tree and cherry. The most common of the large shrub species is hazel.

The average growing stock is approx. 350 m³/ha, which is above the Slovenian average. The average annual increments per one hectare of the forest are over 8 m³/ha. Lower growing stocks and increments are found in areas where foliage used to be raked in the past, mostly on sunny low-lying parts of Mala gora, whereas higher increments are found on siliceous substratum (Slemenova, Karlovica) and a higher growing stock on Velika gora.

Local people took advantage of the properties of individual wood types and took up woodenware making. The type of wood most commonly used in woodturning is beech, which is also the most common type in terms of the number of trees. What affected the forests most severely in recent years are droughts. Also present are insects, which cause fir trees, spruce trees and lately also sweet chestnuts to get dried more quickly. Fungi and bacteria destroy elm trees, ash trees and oaks. In the future, an increasing number of natural disasters can be expected, as is a larger realization of the share in forest removal planned by means of forest management plans.

Zusammenfassung

Die Wälder und Holzarten im Tal der Holzwaren

Mag. Mirkо Perušek

Dinarisches hohes Karstgebiet, wo das Karbonatgestein dominiert, ist ziemlich waldig. Auf diesem Gebiet gibt es mehr als Hälfte der urwüchsigen Baumarten, die in Slowenien wachsen, und einige fremdländischen Arten. Die häufigste Baumart ist die Buche, dann folgen die Fichte und die Tanne, öfter sind auch der Bergahorn, die Eiche, die Waldkiefer, gemeine Esche

und die Kirsche zu finden. Unter Strauchholzarten ist am häufigsten die Hasel. Der durchschnittliche Holzbestand ist um $350 \text{ m}^3/\text{ha}$, was höher als slowenischer Durchschnitt ist. Durchschnittlicher jährlicher Zuwachs pro Hektar sind über $8 \text{ m}^3/\text{ha}$. Niedrige Holzbestände und Zuwächse sind dort, wo in der Vergangenheit das Laub gerecht wurde, vor allem in den unteren Teilen der sonnenseitigen Berg Mala gora. Höhere Zuwächse sind auf dem Silikatgestein (Slemenca und Karlovica) und in Velika gora gibt es reichere Holzbestände. Die Einwohner nutzten die Holzcharakteristika der einzelnen Holzarten und entwickelten sog. Anfertigung von Holzwaren. In der Drechslerie wird das Buchenholz, dessen Anteil auch der höchste ist, meistens gebraucht. Die Wälder sind in letzten Jahren von Dürre stark betroffen. Es tauchen Insekten auf, die das Vertrocknen der Tannen, Fichten und in der letzten Zeit auch der Edelkastanien verursachen. Die Pilzen und Bakterien vernichten die Bergulme, Gemeine Esche und Eiche. In der Zukunft kann man noch mehrere Naturkatastrophen und höhere Realisierung des Abholzunganteils erwarten, der mit den waldwirtschaftlichen Planen vorgesehen wird.

350 m³/ha, il che è sopra la media slovena. Le crescite annuali medie su un ettaro sono sopra l'8 m³/ha. Inferiori scorte di legno e crescite si trovano dove una volta si raccoglievano i fogli, soprattutto su basse posizioni assolate della Mala gora; superiori crescite si trovano su un substrato silicatico (Slemenca, Karlovica); superiori scorte di legno invece sulla Velika gora.

La gente del luogo ha fatto buon uso delle caratteristiche di legno di ogni tipo legnoso ed ha sviluppato la fabbricazione di oggetti di legno (suha roba). Il più frequentemente usato tipo di legno nella tornitura è il faggio che è anche il più numeroso.

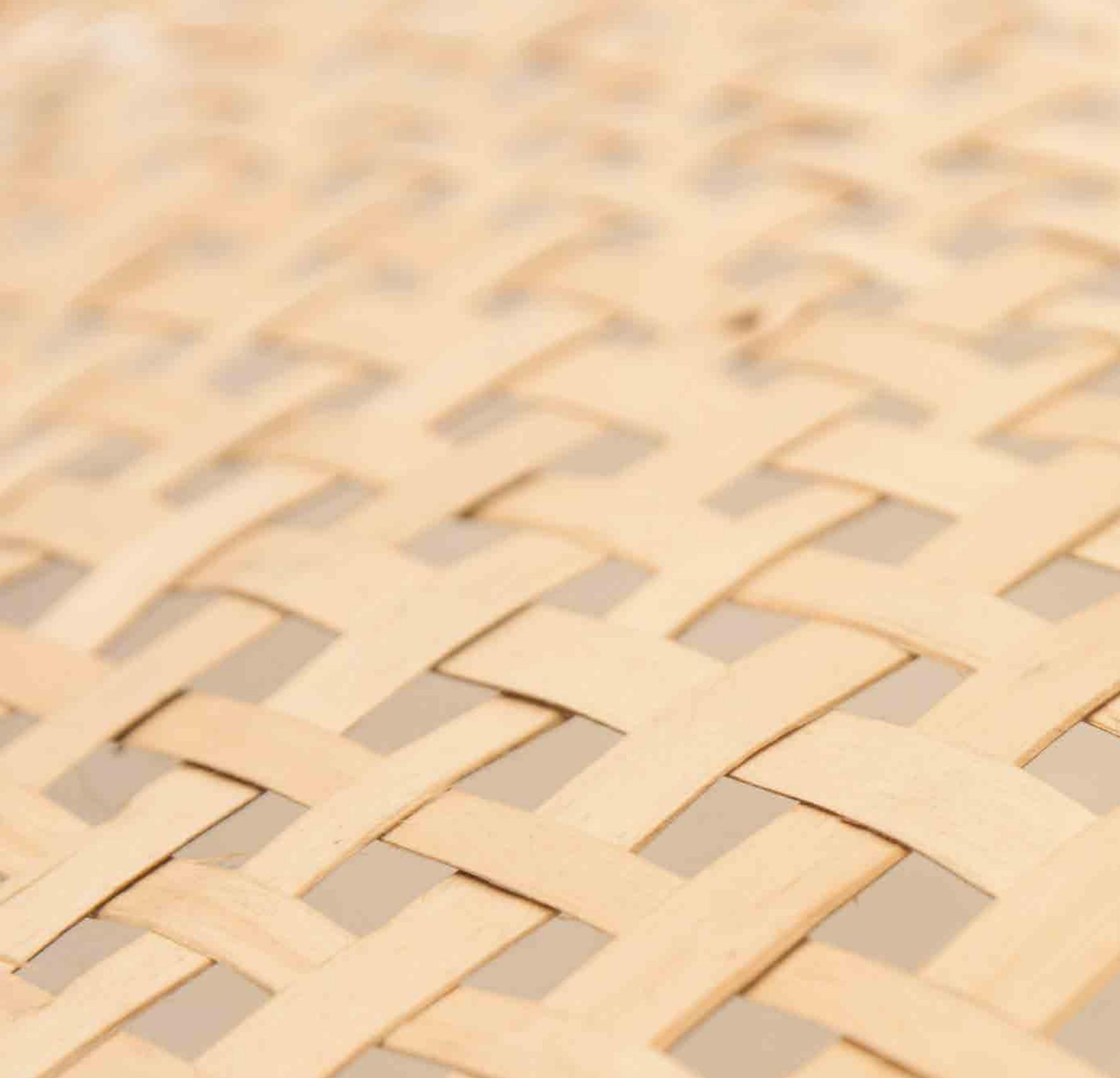
Negli ultimi anni i boschi sono molto colpiti dalla siccità. Emergono insetti che accelerano l'essiccazione degli abeti, degli abeti bianchi e negli ultimi tempi anche del castagno. I micofiti ed i batteri distruggono l'olmo montano, il frassino e la quercia. Nel futuro possiamo aspettarci ancora altre calamità naturali ed anche una maggiore realizzazione della quota dell'abbattimento pianificato con i progetti silvicoli.

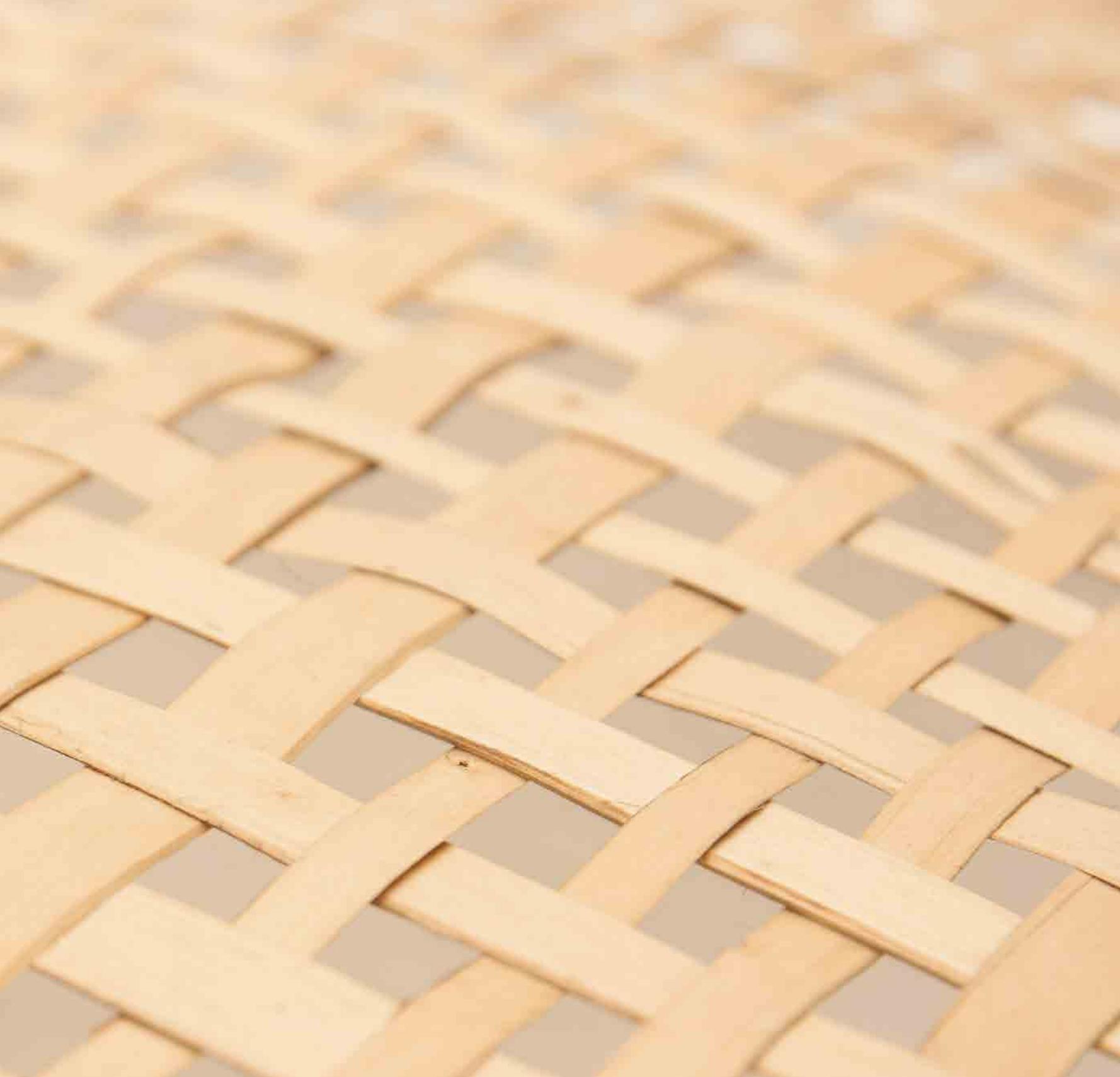
Riassunto

I boschi ed i tipi di legno nel paese della fabbricazione di oggetti di legno - »suha roba«

Dott. mag. Mirko Perušek

L'alto Carso Dinarico è abbastanza boschoso. Prevale un substrato carbonatico. Qui crescono più di una metà di tipi di alberi spontanei, che crescono in Slovenia, e alcuni tipi di alberi stranieri. Il più frequente tipo di alberi è il faggio, segue l'abete e poi l'abete bianco (jelka). I più frequenti tipi sono anche l'acero di monte, le querce, il pino comune, il frassino ed il ciliegio. Il più frequente dei tipi di cespuglio è il nocciolo. La media scorta di legno è attorno ai

Geografska označba »Ribniška suha roba« in njen trženje

Dr. Tadeja Primožič

Suhorobarstvo ima v Ribniški dolini in na Kočevskem večstoletno tradicijo. Leta 1492 je avstrijski cesar Friderik III. izdal krošnjarski patent, ki je omogočal pravico prostega trgovanja s suho robo prebivalcem Ribniške doline in Kočevskega po vseh tedanjih avstrijskih deželah. (Rus 1930: 5–6)

Trgovanje s suho robo je v naslednjih stoletjih domačinom predstavljalo pomemben vir dohodka. Njihova iznajdljivost se je kazala tudi pri trgovanju z izdelki suhe robe in drugih rokodelstev. Razvili so poseben način trgovanja – krošnarstvo, ki so ga stalno prilagajali razmeram na trgu in je hkrati zaznamoval tudi njihov način življenja.¹

»Ribniška suha roba« je od leta 2004 geografska označba za izdelke posameznih suhorobarskih panog, ki so narejeni ročno ali strojno iz avtohtonih vrst lesa na območju »Ribniške suhe robe«. Izdelki morajo ustrezati predpisanim kriterijem: kriteriju območja, kriteriju materiala, kriteriju kulturne dediščine, kriteriju kakovosti in kriteriju tehnološkega procesa. Če izdelek ne ustreza posameznim kriterijem, npr. ni izdelan na območju »Ribniške suhe robe«, ne more pridobiti geografske označbe. (Pravilnik o geografski označbi »Ribniška suha roba« 2005)

Z geografsko označbo, ki je kolektivna pravica, so lahko registrirani izdelki, ki izvirajo z določenega ozemlja, območja ali kraja na tem ozemlju,

pod pogojem, da je kakovost, sloves ali kakšna druga značilnost tega izdelka bistveno ovisna od njegovega geografskega porekla. Kot geografska označba se prav tako lahko registrira ime, ki je postal po dolgotrajni uporabi v gospodarskem prometu splošno znano kot označba, da blago izvira iz določenega kraja ali območja. (Zakon o industrijski lastnosti 2006)

Izdelovalec suhe robe sme uporabljati geografsko označbo »Ribniška suha roba« le za izdelke, za katere je pridobil pozitivno mnenje komisije, poleg te označbe pa lahko uporablja tudi svoje oznake in znamke. (Pravilnik o geografski označbi »Ribniška suha roba« 2005)

Uporaba geografske označbe, podobno kot blagovna znamka, daje prednost tako rokodelcem kot kupcem. Geografska označba loči rokodelski izdelek od drugih enakih oziroma podobnih izdelkov. Namen uporabe geografske označbe je večja prepoznavnost rokodelskih izdelkov, potencialno višja cena ter tudi nižji stroški skupnega nastopa na trgu za rokodelca in njegova pravna zaščita. Na drugi strani pa je geografska označba za kupce jamstvo za kakovost, predstavlja višjo dodano vrednost, predstavlja lahko določene vrednote ipd.

Trženje rokodelskih izdelkov, tudi tistih z geografsko označbo, ima še številne neizkorisčene možnosti, kot so: spominki, (poslovna) darila, rokodelske

delavnice, različne tematske poti, prreditve itn. Potrebno je oblikovati prilagojen trženjski splet, ki temelji na strokovnih izhodiščih,² in vedno poiskati najbolj učinkovit način trženja.

Eden od pomembnih načinov trženja »Ribniške suhe robe« je zagotovo muzejska trgovina. Ta je bila v Ribnici odprtta leta 2006 pod okriljem Miklove hiše in je bila v tistem času ena od redkih muzejskih trgovin pri nas z jasno zasnovanim strokovnim konceptom. V trgovini, ki je bila združena s turistično-informacijskim centrom, so bili na prodaj izdelki suhe robe z geografsko označbo in lončarski izdelki.

Leta 2011 je muzejska trgovina dobila prostor v ribniškem Marofu pod okriljem Javnega zavoda Rokodelski center Ribnica, zavoda za rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost. Velika prednost nove lokacije je celovitejši prikaz, ki je hkrati tudi priložnost za uspešnejše trženje. Obiskovalci si lahko ogledajo razstavo muzejskih eksponatov in izdelke sodobnega suhorobarskega ustvarjanja, ki imajo geografsko označbo, na delavnicah spoznajo načine izdelave in se v njih preizkusijo ter kupijo izdelke, ki so replike dediščine suhorobarstva ali izdelki sodobnega oblikovanja, pa tudi drugo s tem povezano gradivo (npr. knjige, zgoščenke). Pomembna dopolnitev Muzejske trgovine Ribnica je spletarna muzejska trgovina, ki omo-

¹ Več o tem glej Šega 1999.

² Več o tem glej Primožič 2002.

goča hiter in enostaven nakup suhe robe in drugih predmetov s pomočjo računalnika iz različnih krajev sveta. (Primožič TZ)

Stoletja znana oblika trženja rokodelskih izdelkov so sejmi. Sejem suhe robe in lončarstva v Ribnici ima desetletno tradicijo. Danes je to večdnevnna prireditev, njena rdeča nit je sejem suhe robe in lončarstva, organizatorji pa vsako leto program nadgradijo z bogatim kulturnim, športnim in zabavnim dogajanjem (npr. razstave, delavnice, koncerti, tekmovanja ipd.). Vsebine prireditve, namenjene različnim skupinam obiskovalcev (npr. otroci, mladi, ljubitelji dediščine ipd.), vključujejo tudi druge značilnosti Ribniške doline (npr. Škrabčeva domačija).

Leta 2000 se je sejmu pridružil še Rokodelski festival, na katerem se predstavljajo rokodelci iz različnih delov Slovenije, ki so za svoje kakovostne izdelke pridobili certifikat Obrtne zbornice Slovenije Art&Craft. Rokodelci na festivalu izdelujejo, predstavljajo in prodajajo svoje izdelke. (Primožič TZ)

 Animirana možnost trženja rokodelskih izdelkov z geografsko označbo je tudi katalog Suha roba in lončarstvo, katerega rdeča nit je dediščina suhorabarstva in lončarstva Ribniške doline. Katalog je nastal v okviru projekta LEADER »Zapisana dediščina in rokodelska ustvarjalnost«³. Programa razvoja podeželja Republike Slovenije

³ Projekt je imel dve fazi. V prvi fazi je Javni zavod Rokodelski center Ribnica izvajal prvi letnik pletarske in lončarske šole, izvedel promocijski dan za ravnatelje osnovnih šol in vrtcev, direktorje občinskih uprav in župane občin JV Slovenije in 3A razvojne osi ter izdal publikacijo O Ribnici in Ribničanah: zapis Janika Trošta. V drugi fazi je potekal drugi letnik pletarske in lončarske šole ter promocija Javnega zavoda Rokodelski center Ribnica na sejmih v Sloveniji in tujini.

2007-2013.

Pričakovani rezultati projekta so povečana prepoznavnost in obisk Ribnice, kulturnih institucij ter celotnega območja; povečanje obiska spletnne trgovine ter povečanje števila prodanih izdelkov suhe robe in lončarstva prek spletnne trgovine, kar bo pripomoglo k boljšemu zaslužku izdelovalcev suhe robe in lončarstva. (Zajc 2013)

Projekt, ki v bistveni meri temelji na izrabi t. i. endogenih potencialov, predvsem lesa in gline ter stoletnega znanja domačinov, ki so v projekt tudi aktivno vključeni, tako ni samo ena od možnosti trženja suhorobarskih in lončarskih izdelkov, temveč lahko postane tudi primer dobre prakse projektov LEADER in razvoja podeželja.

Ko govorimo o trženju »Ribniške suhe robe« ne smemo pozabiti, da ima njeni uspešno trženje poleg ekonomskega učinka, torej zaslužka, ki je za rokodelce praviloma v ospredju, tudi pomembne neekonomske učinke.

Med neekonomskimi učinki, ki so težko merljivi z denarjem, vendar pa zato nič manj pomembni, so med drugim: dvig zavesti o pomenu ohranjanja dediščine, dvig izobrazbe in znanj domačinov, prenos znanj na mlajše rodove, intenzivnejši socialni stiki, ohranjanje kulturne krajine, ohranjanje poseljenosti podeželja ter krepitev lastne (lokalne) identitete domačinov.

Viri in literatura

Pravilnik o geografski označbi »Ribniška suha roba«: 2005 Uradni list RS št. 77/200. <http://www.uradni-list.si/1/content?id=57705> (16.10.2013).

Primožič, Tadeja: Terenski zapiski (Primožič TZ).

Primožič, Tadeja: 2002 Trženje dediščine kot sestavina turističnega razvoja na loškem območju. Doktorska disertacija. Ljubljana: Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Rus, Jože: 1930 Suha roba, brihtna Ribnica in široki svet. H geografiji naše lesne domače obrti. Ljubljana: Narodna tiskarna.

Šega, Polona: 1999 Način življenja krošnjarjev iz Ribniške doline v 19. in v 20. stoletju. Doktorska disertacija. Ljubljana: Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Zajc, Tina: 2013 informatorka. Javni zavod Rokodelski center Ribnica, zavod za rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost, Ribnica.

Zakon o industrijski lastnini: 2006 Uradni list RS št. 51/2006. <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200651&stevilka=2178> (20.10.2013).

Povzetek**Geografska označba »Ribniška suha roba« in njen trženje**

Dr. Tadeja Primožič

»Ribniška suha roba« je od leta 2004 geografska označba za izdelke posameznih suhorobarskih panog. Uporaba geografske označbe daje prednost tako rokodelcem kot kupcem. Njen namen je večja prepoznavnost rokodelskih izdelkov, potencialno višja cena, nižji stroški skupnega nastopa na trgu za rokodelca in njegova pravna zaščita. Za kupca je jamstvo za kakovost, predstavlja višjo dodano vrednost, določene vrednote ipd. Trženje rokodelskih izdelkov ima številne še neizkoriščene možnosti. Potrebno je oblikovati prilagojen trženjski splet, ki temelji na strokovnih izhodiščih, in vedno poiskati najbolj učinkovit način trženja. Med možnimi načini trženja »Ribniške suhe robe« sta zagotovo Muzejska trgovina Ribnica, ki obiskovalcem nudi ne le izdelke, temveč celovito zgodbo, ter spletna muzejska trgovina, ki omogoča hiter in enostaven nakup suhe robe in drugih predmetov.

Sejem suhe robe in lončarstva ima večdesetletno tradicijo in je danes večnevna prireditev z bogatim kulturnim, športnim in zabavnim dogajanjem, ki se mu je leta 2000 pridružil še Rokodelski festival. Zanimiva možnost trženja je tudi katalog Suha roba in lončarstvo. Projekt, ki temelji na izrabi endogenih potencialov, ni samo ena od možnosti trženja suhorobarskih in lončarskih izdelkov, temveč lahko postane tudi primer dobre prakse projektov LEADER in razvoja podeželja.

Trženje »Ribniške suhe robe« ima poleg ekonomskega učinka tudi pomembne neekonomiske učinke: dvig zavesti o pomenu ohranjanja dediščine, dvig izobražbe in znanj domačinov, prenos znanj na mlajše robove, intenzivnejši socialni stiki, ohranjanje kulturne krajine, ohranjanje poseijkenosti podeželja ter krepitev lastne (lokalne) identitete domačinov.

Summary**The Protected Geographical Indication of "Ribnica Woodenware" and its Marketing**

Dr. Tadeja Primožič

Since 2004, "Ribnica woodenware" (Ribniška suha roba) has been used as protected geographical indication for products of individual woodenware industries. The use of the protected geographical indication is beneficial to both craftsmen and customers. Its aim is greater recognition of handicraft products, a potentially higher price, lower market presence costs for craftsmen on account of joint efforts and their legal protection. For customers the protected geographical indication is a guarantee of high quality and represents a higher value added, certain values etc. As far as the marketing of woodenware products goes, there are a number unexploited opportunities. It is necessary to develop a tailor-made marketing mix based on the fundamental premises of the trade and to always look for the most efficient marketing method.

Two of the possible means of marketing »Ribnica woodenware« are definitely the bricks-and-mortar museum shop, which provides visitors not only with products for sale but also with a full background story, and the online museum shop, which gives online visitors the opportunity to purchase woodenware and other products in a fast and easy manner.

The woodenware and pottery fair boast a long-standing tradition of several tens of years. Nowadays it takes place for several days and includes a great variety of cultural, sports and entertainment events. In 2000, it was joined by the Handicraft Festival.

Another interesting marketing option is the Woodenware and Pottery Catalogue. The project, which is based on the use of endogenous potentials, is not merely one of the marketing options suitable for

woodenware and pottery products, but may very well also become a best practice example of the LEADER and Rural Development projects.

In addition to its economic impact, the marketing of »Ribnica woodenware« also creates some significant non-economic impacts: improved awareness of the significance of protecting our heritage, improved education and knowledge levels of the local population, skills being passed down to younger generations, more intense social interactions, preservation of the cultural landscape, maintenance of rural population levels and strengthening of local population's own identity.

Zusammenfassung**Geschützte geographische Angabe »Holzwaren aus Ribnica« und ihre Vermarktung**

Dr. Tadeja Primožič

Die Bezeichnung Geschützte geographische Angabe »Holzwaren aus Ribnica« (»Ribniška suha roba«) tragen seit 2004 verschiedene Produkte der einzelnen Holzwarenbranchen. Der Gebrauch der Geschützten geografischen Angabe bringt viele Vorteile für die Handwerker sowie die Kunden. Ihre Absicht ist bessere Erkennbarkeit der handwerklichen Produkte, potentielle Preissteigerung, niedrigere Kosten für den Handwerker beim gemeinsamen Erscheinen auf dem Markt und Rechtsschutz des Handwerkers. Für den Kunden bedeutet die Geschützte geographische Angabe eine Qualitätsgarantie, stellt eine höhere Wertschöpfung und bestimmte Werte usw. dar.

Marketing der handwerklichen Produkte hat noch viele noch nicht ausgenützte Möglichkeiten. Es ist nötig, einen Marketing-Mix zu gestalten, der den Experten-Leitlinien gerecht wird. Wichtig ist es, immer effektive Marketingstrategien zu planen.

Einer der möglichen Wege der Vermarktung sind bestimmt das Museumsladen, das den Kunden nicht nur die Artikel, sondern auch eine ganze Geschichte anbietet, und der Online-Shop des Museumsladens, der einen schnellen und einfachen Einkauf der Holzwaren und anderen Artikeln ermöglicht.

Jahrmarkt von Ribnica mit Holzwaren und Töpferei hat eine jahrzehntelange Tradition und ist heute eine mehrtägige Veranstaltung mit reichem Kultur-, Sport- und Unterhaltungsprogramm. Dem Markt schloss im Jahr 2000 noch das Handwerkerfestival an.

Eine interessante Marketing-Möglichkeit der »Holzwaren aus Ribnica« stellt ein Katalog der Holzwaren und Töpferei dar. Der Projekt, der auf der Nutzung des endogenen Potenzials basiert, ist nicht nur eine der Möglichkeiten der Vermarktung, sondern kann auch ein Beispiel für gute Praxis der LEADER-Projekte und der ländlichen Entwicklung werden.

Die Vermarktung der Holzwaren aus Ribnica hat neben den wirtschaftlichen auch wichtige nichtwirtschaftliche Auswirkungen: Bewusstmachung über die Erhaltung des kulturellen Erbes, Heben des Bildungsniveaus und Kenntnisserweiterung der Bewohner, Vermittlung der Kenntnisse den jüngeren Generationen, intensivere soziale Kontakte, Erhaltung der Kulturlandschaft, Erhaltung der Besiedlung des ländlichen Raums und Stärkung ihrer eigenen (lokalen) Identität der Einheimischen.

Riassunto

Indicazione geografica protetta die "Ribniška suha roba" (Prodotti in legno di Ribnica) ed il suo marketing

Dott.ssa ric. Tadeja Primožič

Dall' anno 2004 "Ribniška suha roba" (Prodotti in legno di Ribnica) è l'indicazione geografica protetta per i prodotti di ogni singolo ramo della fabbricazione di

oggetti di legno. L'uso del segno geografico dà privilegio agli artigiani ed anche ai compratori. Lo scopo del segno è la notorietà dei prodotti artigianali, potenzialmente un prezzo più alto, costi inferiori per la comune comparsa sul mercato per l'artigiano e la sua tutela legale. Invece per il compratore è la garanzia per la qualità, rappresenta un valore maggiore, alcuni valori e così via.

Il marketing dei prodotti artigianali ha ancora molte possibilità non sfruttate. È necessario creare un adatto intreccio del mercato che è fondato su punti professionali di partenza e cercare sempre di trovare un appropriato modo di marketing.

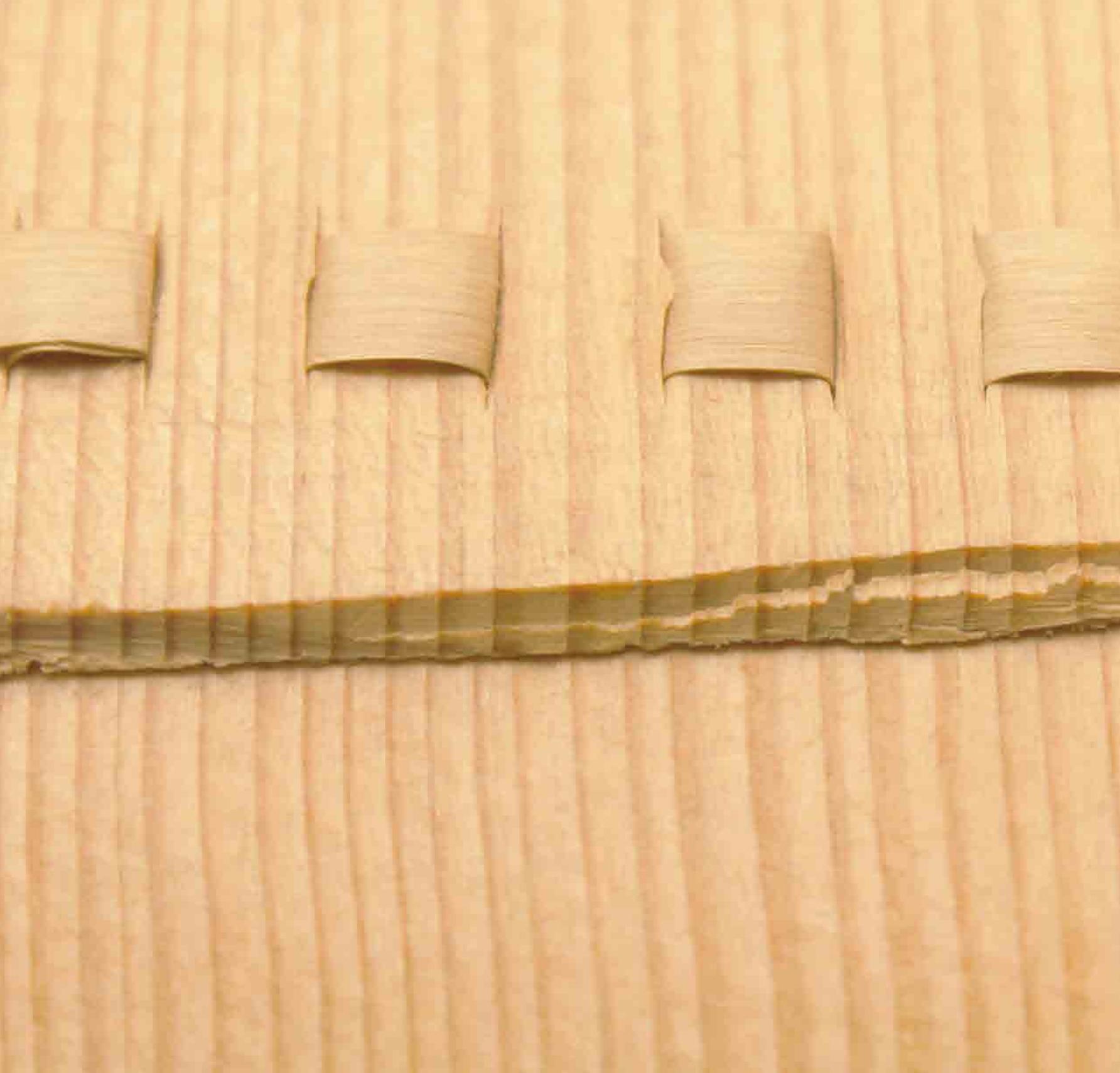
Tra i possibili modi di marketing della "Ribniška suha roba" (Prodotti in legno di Ribnica) c'è di sicuro il negozio del museo, che ai visitatori offre non solo prodotti, ma anche un'intera storia, ed anche il negozio online del museo che permette un acquisto veloce e facile degli oggetti di legno ed altri prodotti.

La fiera degli oggetti di legno ed il mestiere del vasaio hanno una tradizione pluridecennale ed è oggi una manifestazione di più giorni con un ricco avvenimento che è culturale, sportivo e divertente, a cui si è nell'anno 2000 aggregato anche il festival dell'artigianato.

Un'interessante possibilità di marketing è anche il catalogo Degli oggetti di legno ed il mestiere del vasaio. Il progetto, che è fondato sullo sfruttamento dei potenziali endogeni, non è la sola possibilità di marketing di oggetti di legno ed oggetti del mestiere del vasaio, ma può diventare anche un esempio di buone prassi di progetti LEADER e uno sviluppo di campagna.

Il marketing della "Ribniška suha roba" (Prodotti in legno di Ribnica) oltre ad avere un risultato economico ha anche degli effetti importanti non economici: elevare la coscienza sull'importanza della conservazione eredità, elevare l'educazione e la conoscenza delle persone del luogo.

il trasporto delle conoscenze sulle generazioni minori, un contatto sociale più intenso, la conservazione del paesaggio culturale, la conservazione del popolamento della campagna ed il rafforzamento della propria (locale) identità della gente del luogo.

Suha roba in lončarstvo skozi zgodovino muzeja v Ribnici

Mag. Marina Gradišnik, Muzej Ribnica

Muzej je zakladnica spomina in zagotovo najbolj verodostojna predstavitev kraja, njegove identitete. V zbirkah muzeja se nahaja tisto, kar je za kraj najznačilnejše, najbolj prepoznavno, s čimer se kraj ponaša. Najstarejša zbirka ribniškega muzeja nosi naslov Suha roba in lončarstvo. Le-ta je tudi najštevilčnejša in najbolj proučevana, največkrat predstavljena in strokovno obdelana, vendar vedno znova odpira nove možnosti raziskav. Pričujoči prispevek je namenjen predstaviti omenjene zbirke skozi zgodovino muzeja.

Prizadevanja za ustanovitev muzeja v Ribnici so potekala že v tridesetih letih 20. stoletja, vendar je načrte prekrižala druga svetovna vojna, zato je bilo potrebno na realizacijo projekta počakati še nekaj let. Končna odločba o ustanovitvi Muzeja Ribnica je bila izdana 16. februarja 1959 z utemeljitvijo, »da ima kraj Ribnica bogato zgodovinsko preteklost in je prav zaradi tega znan širom domovine in preko svojih meja.«¹

Priprave za ustanovitev muzeja je v petdesetih letih 20. stoletja vodilo Muzejsko društvo Ribnica oz. sekcija društva, ki je delovala še v okviru Muzejskega društva Kočevje, glavna oseba pri snovanju in konceptualizaciji ribniškega muzeja pa je bila Janko Trošt. Trošt je bil po poklicu učitelj na meščanski šoli, vendar po duši muzealec. Njegov doprinos k širši slovenski muzejski stroki je neprecenljiv in prepogosto spregledan.²

¹ Dokumentacija Muzejskega društva Ribnica. Arhiv Muzeja Ribnica.

Matična zbirka ribniškega muzeja je namenjena najznačilnejšima ribniškim obrtema - suhorobarstvu in lončarstvu. Janko Trošt je tako usmerjenost muzeja utemeljeval z dejstvom, da je domača obrt dala prebivalcem Ribniške doline svojski način življenja in glavni vir dohodka, posledično pa je vplivala tudi na kulturni razvoj kraja. Posebnost množičnega razvoja domače obrti in trgovske žilica ljudi, začinjena s posebnim smisлом za humor, je tudi pomemben del nacionalne identitete, če ne rečemo kar evropske, saj je Ribničan s svojo trgovino prepotoval tako rekoč celo Evropo in bil pomembna vez s svetom skozi stoletja.

Omenjene posebnosti so se zavedali tudi drugi avtorji, ki so v svojih delih opisovali tudi te kraje: od Valvasorja v 17. stoletju do avtorjev 19. stoletja, kot je Henrik Costa s knjigo *Reiseerinnerungen aus Krain* iz leta 1848 in domačin Anton Lesar z Ribniško dolino na Kranjskem iz leta 1864. Leta 1919 sta Fran Milčinski in Hinko Smrekar izdala knjižico *Suha roba*, za katero je prvi zbral in uredil, drugi pa ilustriral številne ribniške hudočne pripovedi o Ribničanih, tako o lončarju Matevžu kot suhorbarju Urbanu. Leta 1941 je domačin Jože Rus, geograf in zgodovinar, napisal

2 Janko Trošt je ustanovil dva slovenska muzeja: v Ribnici in Idriji, že leta 1934 je opravil tudi etnografski tečaj državnega muzeja v Ljubljani, kasneje, leta 1948, še konservatorski tečaj, bil pa tudi poverjenik Zavoda za varstvo kulturnih spomenikov Slovenije.

prvo razpravo posvečeno le suhi rob - *Suha roba ali ribniški mali človek*. O lesni domači obrti pa je že v tridesetih letih pisal tudi Janko Trošt, ki se je prvič kot poznavalec ribniške domače obrti izpostavil v publikaciji *Dolenjska*, in sicer s prispevkom *Pri zdomarjih*. Krona njegovih raziskav, povezanih s suho robo, je bil prispevek *Ribniška suha roba v leseni domači obrti*, v katerem je ribniško tradicionalno obrt trdno umestil in definiral. Prispevek je bil objavljen v serijski publikaciji *Slovenski etnograf* leta 1951. Omenjena študija je še danes podlaga za vse nadaljnje raziskave na področju suhorobarske obrti.

Deset let po objavi omenjenega prispevka, leta 1961, je bila v Ribnici pripravljena prva razstava ribniškega muzeja v prostorih prenovljenega ribniškega gradu - naslov razstave: *Suha roba in lončarstvo*, avtor razstave: J. Trošt. Trošt je v namene prve stalne postavitev izrisal tudi številne zemljevide in risbe, ki so obiskovalcu razstave pomagali izoblikovati predstavo tako o območju kot načinu izdelave in poteh prodaje teh značilnih ribniških izdelkov.³

Lahko rečemo, da je po ustanovitvi muzeja in postavitevi prve razstave skrb

³ Naj kot zanimivost na tem mestu omenimo, da je prav Janko Trošt uveljavil v ribniškem spominkarstvu značilni ribniški motiv vitre (okraševanje z ožiganjem). V šestdesetih letih je prispeval tudi k vzpostavitevi trgovine Spominkarstvo, ki jo je vodil Franjo Matoh, član ribniškega muzejskega in turističnega društva.

za proučevanje in predstavljanje ribniškega rokodelstva prešla na muzej, kar pa seveda ne pomeni, da o tem niso več pisali tudi drugi avtorji, ki so se dotikali ribniške preteklosti ali pa turistične predstavitev teh krajev.

Z ustanovitvijo Muzeja Ribnica je bila ustavnovljena osrednja inštitucija, ki je skrbela za strokovno umestitev ribniškega rokodelstva. Šestdeseta leta so bila za muzej zelo pestra in spodbudna, vendar ko je sredi sedemdesetih let Troštumri, muzejska dejavnost zastane. Razstava *Suha roba in lončarstvo* je bila sicer še vedno na ogled, vendar je ribniški muzej ostal brez strokovnega kadra.

Z željo oživitve muzejske dejavnosti se je na pobudo Kulturne skupnosti Ribnica oblikovala delovna skupina *Museum vivum*, ki so jo sestavljali vidnejši slovenski strokovnjaki zgodovinske, umetnostnozgodovinske in etnološke stroke. Na njihovo pobudo je leta 1986 nastala projektna naloga *Kultурно turistični center Ribnica*, ki je pripomogla k ponovnemu zagonu muzejske dejavnosti.

Konec osemdesetih let je Občina Ribnica na priporočilo delovne skupine in izhodiščih projektne naloge razpisala kadrovsko štipendijo in s tem pridobila nov strokovni kader za ribniški muzej. V devetdesetih letih sta nastali še dve projektni nalogi na področju muzealstva, s katerima se je delovanje ribniškega muzeja vsebinsko razširilo tudi na druga strokovna področja, predvsem na zgodovino in arheologijo. V tem obdobju se je ribniški muzej pridružil novonastalemu Javnemu zavodu Miklova hiša, v sklopu katerega je deloval vse do leta 2010. Po letu 2000 se je v muzeju povečalo tudi število zaposlenih.

Z novimi strokovnimi močmi se je zopet pričel zagon tako na področju zgodovinskih in etnoloških raziskav kot tudi na področju proučevanja ribniških do-

mačih obrti. Ob tem so se pri raziskovanju ribniškega rokodelstva pojavile tudi nove zahteve in potrebe. Muzej Ribnica se je usmeril v načrtno digitalizacijo suhorobarskih postopkov. Hkrati se je tudi vedno bolj kazala potreba po preučitvi in predstavitvi duhovne in socialne kulture suhorobarjev in krošnjarjev. Prvi korak na tej poti je bila raziskava o življenju suhorobarskih in zdomasrskih družin oz. družbenem življenju suhorobarjev in krošnjarjev, ki jo je kot zunanjega sodelavka opravila dr. Irena Rožman. S tem se je Muzej Ribnica prvkrat podal na teren s ciljem sistematičnega zbiranja ustnih priповедi, ki so odkrile bogastvo do takrat še neraziskane tematike. Na podlagi tega je nastala razstava *Iz hiše v svet*, ki je danes še vedno na ogled kot virtualna razstava na spletni strani muzeja.

Po dvajsetih letih delovanja v okviru Miklove hiše se je Muzej Ribnica skupaj z Galerijo Miklova hiša leta 2010 pridružil Javnemu zavodu Rokodelski center Ribnica, ki pod svojim okriljem združuje rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost. S tem je ribniški muzej pridobil nove upravne prostore ter tudi dodatne prostore za pedagoško in razstavno dejavnost, leta 2013 je na podlagi minulega dela pridobil tudi državno pooblastilo za opravljanje muzejske javne službe.

Projekti, ki so potekali v sklopu novega zavoda, so bili leta 2011 posvečeni ustanovitelju ribniškega muzeja – Janku Troštu, leta 2012 pa obeležju 520-letnice krošnjarskega patentata, s katerim smo žeeli čim bolj enovito predstaviti vpliv tako imenovanega krošnjarskega patentata na razvoj različnih oblik trgovine, s katerimi so se skozi zgodovino ukvarjali prebivalci kočevsko-ribniškega območja. Ob razstavi so nastale tudi pomembne multimedijske vsebine. Posebej velja omeniti petinširideset-minutni dokumentarni film *Sita in rešeta mojstra Debeljaka*, ki je nastal v sodelovanju Muzeja Ribnica in Društva Sava iz

Beograda. Leto 2013 je bilo poleg predstavitev gostilniške obrti na Ribniškem z razstavo in katalogom *Gostilne, kot smo jih poznali nekoč* namenjeno pripravi in izdaji kataloga *Suha roba in lončarstvo*, v katerem se na enem mestu nahaja tako predstavitev omenjene muzejske zbirke kot sodobne produkcije obrti, ki je na Ribniškem še vedno živa. Po pol stoletja od postavitev prve razstave, ki je posvečena suhi robi in lončarstvu, je zagotovo pravi čas tudi za prvo obsežnejšo samostojno publikacijo.

Vpričujočem katalogu je prvič na enem kraju predstavljena produkcia suhe robe in lončarstva, hkrati pa je priložen tudi pregled predmetov in orodij, predstavljenih na stalni razstavi *Suha roba in lončarstvo* v ribniškem gradu, ki je bila leta 2001 prenovljena. Predmeti prvotne zbirke so se na terenu zbirali predvsem v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja. Del teh predmetov je na razstavi, del predmetov, ki so dopolnjevali prvotno zbirko *Suhe robe in lončarstva*, pa se nahaja v depoziju. Tam se nahaja tudi večina predmetov, ki so se na terenu kot dopolnitev zbirke zbirali v devetdesetih letih 20. stoletja in na začetku 21. stoletja. Zbirka obsegajo tisoč sto predmetov. Muzej hrani tudi bogat foto arhiv, ki zajema na terenu posnete suhorobarje in lončarje pri delu.

Ob minulih raziskavah in pripravi pričujočega kataloga se je pokazala potreba po novih, še neobdelanih vsebinah, poenotenju suhorobarskega in lončarskega izrazoslovja, zapisih različnih poimenovanj izdelkov ali orodij od vasi do vasi, prevajanju suhorobarskih in lončarskih izrazov v tuje jezike.

Z ustanovitvijo Javnega zavoda Rokodelski center Ribnica – zavoda za rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost je proučevanje, razstavljanje in tudi promocija najstarejše zbirke ribniškega mu-

zeja dobila dodatno podporo, kar se kaže tudi v katalogu, ki je pred nami, saj brez strokovnega sodelovanja znotraj zavoda izid ne bi bil mogoč.

Viri in literatura

Rokodelski center Ribnica: 2011 Janko Trošt 1897–1975. Ribnica: Rokodelski center Ribnica.

Trošt, Janko: 1951 Ribniška suha roba v leseni domači obrti. V: Slovenski etnograf, letnik 3–4. Str. 28–67.

Trošt, Janko: 1938 Pri Zdomarjih. V: Dolenska. Janko Trošt, Ljubljana: Merkur d.d. Str. 166–171.

Rus, Jože: 1941 Suha roba ali ribniški mali človek. Ljubljana: Ribniški klub v Ljubljani.
Costa, Henrik: 1848 Reiseerinnerungen aus Krain. Laibach: Eger'schen Gubernial-Buchdruckerei.

Milčinski, Fran, Hirko Smrekar: 1919 Sūha roba. Ljubljana: Založba umetniške propagande.

Lesar, Anton: 1864 Ribniška dolina na Kranjskem. Ljubljana: Blasnik.

Arhiv Muzejskega društva Ribnica. Hrani Muzej Ribnica.

Povzetek

Suha roba in lončarstvo skozi zgodovino muzeja v Ribnici
 mag. Marina Gradišnik

Prizadevanja za ustanovitev muzeja v Ribnici so potekala že v tridesetih letih 20. stoletja, vendar je bilo na realizacijo projekta potreben počakati še nekaj let. Končna odločba o ustanovitvi Muzeja Ribnica je bila izdana 16. februarja 1959. Glavna oseba pri snovanju in konceptualizaciji ribniškega muzeja je bila Janko Trošt, dolgoletni učitelj in ravnatelj ribniške meščanske šole. Janko Trošt je usmerjenjen muzeja določal na podlagi dejstva, da je domača obrt dala prebivalcem Ribniške doline svojski način življenja in glavni vir dohodka, posledično pa je vplivala tudi na kulturni razvoj kraja. Prav ta posebnost množičnega razvoja domače obrti in trgovska žlica ljudi, začinjena s posebnim smisлом za humor, je pomemben del nacionalne identitete, če ne rečemo kar evropske, saj je Ribničan s svojo trgovino prepotoval tako rekoč celo Evropo in bil pomembna vez s svetom skozi stoletja. Razstavna zbirka Suha roba in lončarstvo je najstarejša in najobsežnejša zbirka ribniškega muzeja, obsegajo preko tisoč sto predmetov. Muzej pa hrani tudi bogat foto arhiv, ki zajema na terenu posnete suhorobarje in lončarje pri delu. Predmeti prvotne zbirke so se na terenu zbirali predvsem v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja. Del teh predmetov je na razstavi v prostorih ribniškega gradu, del predmetov pa se nahaja v depaju. Tam se nahaja tudi večina predmetov, ki so se na terenu kot dopolnitve zbirke zbirali v devetdesetih letih 20. stoletja in na začetku 21. stoletja. Muzej je prehodil od svojih začetkov do danes pot dolgo več kot petdeset let, v tem času je doživel svoje vzpone in padce. Njegov ponovni zagon zasledimo v devetdesetih letih 20. stoletja, ko deluje v okviru Miklove hiše. Z ustanovitvijo Rokodelskega centra Ribnica – zavoda za rokodelstvo, muzejsko in

galerijsko dejavnost pa pridobijo raziskovanje, predstavljanje in promocija zbirke Suha roba in lončarstvo in s tem tudi ribniških domačih obrti še dodatni zagon.

Summary

Woodenware and Pottery through the History of the Museum of Ribnica

Marina Gradišnik, MA

Endeavours to establish a museum in Ribnica were started as early as the 1930s, however quite a few years passed by the time the project was actually realized. The final decision to establish the Museum of Ribnica was officially made on 16 February 1959. The main protagonist in making plans for the museum and conceptualising it was Janko Trošt, a long-time teacher and headmaster of the local higher primary school. Trošt defined the orientation of the museum based on the fact that for the people of the Ribnica Valley cottage industry resulted in a very unique way of life and was their main source of income, and consequently also impacted the cultural development of Ribnica and the surrounding area. This unique mass development of the cottage industry and the local people's rich vein of talent for selling things spiced up by their peculiar sense of humour is an important part of the national identity, one could even say of the European identity; peddlers from Ribnica namely travelled far and wide around Europe selling their ware and thus throughout centuries provided a vital link to the rest of the world. The collection of Woodenware and Pottery exhibits is the oldest and most comprehensive collection of the Museum of Ribnica, it consists of over 1,100 items. The museum also houses an extensive photo archive, which holds images which were taken during fieldwork and depict woodenware makers and potters doing their job. Items included in the original collection were collected in the field during the 1950s and 1960s mostly. A part of these items is exhibited on the

premises of the Museum of Ribnica, while another part can be found at a depot. This is also where most of the items collected in the field in the 1990s and the early 21st century as a supplement to the existing materials are housed. It has been a journey of over fifty years since the early days of the museum and throughout this time the museum has had its fair share of ups and downs. It gained fresh impetus in the 1990s, when its activities were conducted as part of Miklova hiša, as well as later when the Ribnica Handicraft Centre -Institute for Handicraft, Museum and Gallery Activities was established, whereby additional momentum was provided for research work and promotion of the woodenware and pottery collection, as well as handicrafts native to Ribnica and the surrounding area.

**Zusammenfassung
Holzwaren und Töpferei durch
Geschichte des Museums in Ribnica**

Marina Gradišnik, MA

Bestrebungen, das Museum in Ribnica zu gründen, waren schon in den 30er Jahren des 20. Jahrhunderts im Gange. Auf die Realisation des Projekts musste man aber noch einige Jahre warten. Ein Endbescheid, der die Gründung des Museums Ribnica bestimmte, wurde am 19. Februar 1959 gegeben. Die Hauptperson im Schaffen und im Konzeptualisieren des Museums in Ribnica war Janko Trošt, der langjährige Lehrer und der Schulleiter der Bürgerschule in Ribnica. Janko Trošt bestimmte die Richtung der Museums auf Grund der Tatsache, dass die einheimische Handwerk den Einwohnern im Ribnica-Tal eine eigenartige Lebensweise und eine Haupteinnahmequelle gab und auch die Kulturentwicklung des Ortes beeinflusste. Gerade diese Besonderheit der massenhaften Handwerkentwicklung und die verkäuferische Ader, die mit besonderem Sinn für Humor gewürzt ist, stellt die Identität der Einwohner aus Rib-

nica im nationalen, sowie auch europäischen Raum zusammen, denn „Ribničan“, Verkäufer der Holzwaren und Töpferei, bereiste mit seinem Geschäft sozusagen die ganze Europa und stellte auf diese Weise durch die Jahrzehnte eine wichtige Bindung mit der Welt dar.

Die Sammlung der Museumsstücke aus Bereich Holzwaren und Töpferei ist die älteste und die umfangreichste Sammlung des Museums Ribnica, sie umfasst nämlich mehr als 1100 Museumsstücke. Museum hat in Verwahrung auch ein reiches Foto-Archiv, in dem die Aufnahmen der Arbeit der Holzwaren- und Töpfereihandwerker sind. Die Museumsstücke aus der primären Sammlung wurden im Gelände im 50er und 60er Jahren des vergangenen Jahrhunderts gesammelt. Ein Teil dieser Museumsstücke ist im Burg in Ribnica ausgestellt und der andere Teil befindet sich im Depot. Dort sind auch die meiste Stücke, die im Gelände als eine Ergänzung der vorhandenen Sammlung in den 1990er und 2000er Jahren gesammelt wurden. Das Museum hat heute mehr als 50 Jahre langen Weg hinter sich und hatte in dieser Periode seine Höhen und Tiefen. Seine Wiederbelebung spürte man in den 90er Jahren des 20. Jahrhunderts, als Museum ein Teil der Einrichtung Miklova hiša war. Mit der Gründung des Handwerkszentrums Ribnica, einer Einrichtung für Handwerk, Museums- und Galerietätigkeit, kommen die Forschung, das Vorstellen und die Promotion der Sammlung Holzwaren und Töpferei und damit auch des einheimischen Handwerks in Ribnica noch zusätzlich in Schwung.

**Riassunto
Articoli in legno e terracotta nel corso
della storia del Museo di ribnica**

dott.ssa mag. Marina Gradišnik

Fondazione del Museo di Ribnica fu ideata già negli anni '30 del XX secolo; tuttavia sono passati ancora alcuni anni per

poter finalmente realizzare il progetto. La decisione definitiva sulla fondazione del Museo di Ribnica fu emessa il 16 febbraio 1959. Il protagonista della progettazione e concettualizzazione del museo era il sig. Janko Trošt, insegnante e preside della scuola media a Ribnica. Janko Trošt ha definito l'orientamento del museo sulla base del fatto, che l'artigianato domestico comportava agli abitanti della Valle di Ribnica uno stile di vita peculiare e rappresentava la loro principale fonte di reddito; di conseguenza aveva una notevole influenza sullo sviluppo culturale del paese. Appunto lo sviluppo dell'artigianato domestico e il talento commerciale della gente, condito con un peculiare senso dell'umorismo, è una parte importante dell'identità nazionale o addirittura quella europea; il venditore ambulante di Ribnica ha viaggiato con il suo negozio per quasi tutta l'Europa essendo così un importante collegamento con il mondo nel corso dei secoli. La mostra Articoli in legno e terracotta è la collezione più antica e più ampia nel Museo di Ribnica e si compone di oltre 1100 oggetti. Inoltre, il museo custodisce un ricco archivio fotografico, nel quale si trovano le fotografie, che rappresentano gli artigiani durante il lavoro. Gli oggetti della collezione originale si raccoglievano soprattutto negli anni cinquanta e sessanta del XX secolo. Una parte di questi oggetti è esposta nella mostra nei locali del castello di Ribnica, mentre l'altra parte si trova nel deposito del museo. Lì si trova anche la maggioranza degli oggetti, raccolti negli anni novanta del XX secolo e all'inizio del XXI secolo per arricchire la collezione.

Nel corso dei più di 50 anni della sua storia il museo ha avuto i suoi alti e bassi. È rinato negli anni novanta del XX secolo, quando la sua attività si è svolta nell'ambito di Miklova hiša. L'istituzione del Centro artigianale di Ribnica - ente per l'artigianato, il museo e la galleria, diede un ulteriore slancio alle ricerche, presentazioni e promozione della collezione chiamata Articoli in legno e terracotta.

Prenos znanja suhorobarjev in lončarjev v preteklosti in danes

Tina Zajc, Rokodelski center Ribnica

Suhorobarstvo in lončarstvo imata na širšem ribniško-kočevskem območju za seboj dolgo zgodovino, saj že od leta 1492 beležimo kontinuirano izdelovanje in prodajo izdelkov teh obrti. Lesne obrti so se na omenjenem območju razširile pri prebivalcih brez lastne zemlje in zaradi potrebe po dodatnem viru zasluga pri kmečkem prebivalstvu, ki se je zaradi neugodnih naravnih razmer za kmetijstvo težko preživiljalo. Za razvoj suhorobarstva in lončarstva so morali biti izpolnjeni osnovni pogoji, med katere sodi dostopnost gradiva, to sta v našem primeru les in glina, ter obvladovanje različnih vrst znanj: poznanje gradiva, izdelovanje orodij, tehnike izdelovanja izdelkov in tudi prodaje. Že na začetku 20. stoletja se je začel obseg suhorobarstva in lončarstva zmanjševati, saj napredek v proizvodnji gospodinjskih in gospodarskih pripomočkov od takrat dalje največkrat posega po drugih materialih in tehnikah izdelovanja. Po uvedbi električne energije je ročno obdelovanje lesa v veliki meri zamenjalo strojno. Tako se je skorajda izgubilo znanje ročnih tehnik pri večini panog, razen tistih, kjer strojno obdelovanje lesa ni mogoče (izdelovanje viter in pletarstvo, podnarstvo in obodarstvo). Te panoge so tudi najbolj izpostavljene popolnemu izumrtju, saj so končni izdelki še vedno taki, kot so bili pred 100 leti in danes niso več v rabi. Prenašanje znanja izdelovanja suhe robe je vedno potekalo iz roda v rod, saj so pri proizvodnji sodelovali vsi

člani družine, od otrok do starih staršev. Ravno slednji so bili pri izdelovanju najbolj dejavni, kajti za njih je delo na polju z leti postalo pretežko. Rus piše: »*Domača obrt torej ni vezana po zahtevah obrtnega zakona na posamezno osebo, obrtnika z učnim spričevalom, prav tako ni vezana na gospodarsko vodenje ali nadzor tujega človeka ali celo podjetnika v tuji hiši ali celo v tuji delavnici.*« (Rus 1941: 1-2) Kot najstarejše prizadevanje za izobraževanje navaja Rus pobudo Marije Terezije, ki je želela, da bi se trije ali štirje fantje na Dunaju izučili rezbarstva. Namesto iz Ribnice so poslali dva fanta iz Logatca, ki pa nista bila uspešna. Šele leta 1888 se je začela razvijati tehniška srednja šola, ki se je ukvarjala z razvojem nekaterih domačih obrti. V zvezi z lesno obrtjo je dunajska vlada ustavila strokovno šolo, vendar v njenih učnih načrtih ni bilo prostora za potrebe lesne domače obrti. (po Rus 1941: 2) Isti avtor celo zagovarja romantično stališče, da izobraževanja v obliki šol suhorobarji sploh ne potrebujejo, saj »*tehniko obdelovanja lesne snovi obvlada namreč vsak suhorobar že po svojem rojstvu tako popolno, da bi mogel biti marsikomu učitelj.*« Piše tudi, »*da bi se izobraženi ljudje pogospodili in se še bolj izseljevali, tako kot se je to dogajalo v Kočevju, in da nam je najbliže svarilo v tem pogledu zgodovina nemške lesnoobrtne strokovne šole, ki je obstajala v letih 1882-1918 v sosednjem Kočevju. Schulverein in Dunaj sta upala, da bo s to šolo zajezeno preveliko izseljevanje Kočavarjev. Ali v*

njej izšolani učenci so se posvetili vsem mogočim drugim poklicem, hrbet pa so pokazali ne samo lesni domači obrti, temveč tudi svoji ožji domovini.« (Rus 1941: 10-11)

Po prihodu učitelja Janka Trošta v meščansko šolo v Ribnici leta 1920 so se stvari glede izobraževanja začele premikati na bolje. Zavedal se je pomena prenašanja znanja in »začel voditi učne tečaje spominkarstva in rezbarstva, najprej za šolsko, kasneje pa tudi za odraslo mladino, in sicer tako v Ribnici kot v Sodražici. Prirejal je tudi razstave izdelkov na meščanski šoli, Ljubljanskem velesejmu in drugod.« (Gradišnik 2010: 21) Bil je zelo dejaven na različnih področjih in tudi pri raziskovanju suhe robe. Pri vseh njegovih objavah v zvezi s suho robo lahko zasledimo pomembno skupno točko, povsod govorji o potrebi samostojne lesne šole. »*S Troštovim pedagoškim znanjem, sposobnostjo vodenja in pregledom nad suhorobarsko produkcijo bi lahko pod njegovim vodstvom nastala res kvalitetna šola.*« V prispevku iz leta 1938 tudi natančno opisuje glavne naloge lesnoobrtne šole in njene cilje. Iz tega in iz Troštovih še nadaljnjih poskusov lahko sklepamo, da Ribniška dolina ni bila nikoli tako blizu lesnoobrtnne šole kot ravno v tem obdobju. Zakaj ni prišlo do njene ustanovitve, ni znano.« (Gradišnik 2011: 23) Poleg tečajev, ki so potekali v meščanski šoli, lahko izpostavim le še tečaj pletarstva, ki je potekal pod strokovnim vodenjem gostujočega učitelja z Državne ple-

tarske šole na Ptiju v tridesetih letih 20. stoletja v Zemljici v Cvarovi hiši. Tam se je izučilo pletarstva kar nekaj žensk, ki so svoje znanje prenesle tudi na svoje potomce. Danes prav v Zemljici deluje še ena pletarka. Kar se tiče prizadevanj po vzpostavitev organiziranega izobraževanja na področju suhorobarstva po drugi svetovni vojni, beležimo tečaje spominkarstva, ki so potekali na pobudo Janka Trošta in Franja Matoha. V šestdesetih letih sta v središču Ribnice ustanovila tudi trgovino Spominkarstvo, ki je delovala do devetdesetih let 20. stoletja. (Građanski 2011: 22)

Z vzpostavitvijo vsebin v Rokodelskem centru Ribnica v letu 2011 se je na področju izobraževanja iz suhorobarstva in lončarstva razvilo neformalno izobraževanje iz izkušnjo, ki poteka v obliku različnih tečajev, delavnic in šol¹. Prav lončarska in pletarska šola sta začetek kontinuiranega izobraževanja, ki poteka v sklopu projekta LEADER »Zapisana dediščina in rokodelska ustvarjalnost«. Obe šoli sta v letu 2013 potekali že tretje leto. Na koncu izobraževanja bodo udeleženci lahko opravljali izpit za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK).

Pletarska šola

Pred začetkom izvajanja pletarske šole je znala iz vrbovega šibja plesti samo ena registrirana pletarka, iz leskovih viter pa nekaj pletarjev, vendar le-ti niso registrirani. Za izobraževanje na področju pletarstva je vsako leto veliko zanimanja, danes obiskuje pletarsko šolo v vseh treh letnikih skupaj 36 udeležencev. Največ zanimanja je za pletarstvo iz

¹ Ime »šola« uporabljamo za kontinuirano izobraževanje, ki se v treh zaporednih letih odvija od oktobra do konca marca, in sicer po dve uram tedensko v popoldanskem času.

leskovih viter. Razlog je v tem, da je leske v okoliških gozdovih še vedno veliko, zatorej je gradivo razmeroma lahko dostopno, medtem ko vrbe na našem območju ni v velikem obsegu in jo je potrebno dokupovati. Podobne težave so tudi z ličjem, saj kmetje v veliki večini sadijo silažno koruzo, katere liče ni tako primerno za pletarstvo kot liče navadne koruze. Nekaj pletark, ki izdelujejo predpraznike iz ličja, poznamo, vendar niso registrirane. Pri pletarstvu iz slame je težava v tem, da se žita sezijo in žanje strojno, zato slama ni ustrezno obdelana, posledično tudi pletarjev, ki pletejo iz slame, na našem območju ni več. V pletarski šoli se udeleženci srečajo z vsemi omenjenimi gradivi, ki so bila zastopana na našem območju tudi v preteklosti. Velik poudarek je seveda na leskovih vitrah in vrbovem šibju. Udeleženci sami naberejo leskove palice in vrbovo šibje ter se seznanijo s postopkom cepljenja gradiva v leskove in vrbove vitre. Seznanilo se tudi s pletenjem iz slame in ličja - lahko v okviru rednih delavnic ali ekskurzij v druge centre domače in umetnostne obrti (npr. DUO Veržej in DUO Rogatec), tako pa skrbimo ne samo za učenje, temveč tudi za izmenjavo znanj.

Lončarska šola

Lončarstvo na Ribniškem je doma predvsem v južnem delu. Vasi Dolenja vas, Prigorica, Blate in Rakitnica so se do začetka 20. stoletja tako rekoč preživljale z izdelovanjem in prodajo lončarskih izdelkov. Danes se v omenjenih vaseh z lončarstvom ukvarjajo še štiri družine in ena keramičarka. V Nemški vasi je bilo doma pečarstvo, ki pa se ni ohranilo do današnjih dni. V lončarski šoli je spoznavanje oblikovanja gline razdeljeno v tri letnike: v prvem se

udeleženci seznanijo z ročnim oblikovanjem gline, v drugem se začne učenje oblikovanja na lončarskem vretenu, v tretjem tehniko na vretenu nadgradijo z oblikovanjem večdelnih posod, z izdelavo kalupa in odlitka, s podglazurnimi poslikavami ter osnovami kiparstva v keramiki (relief in drobna figuralika v keramiki). Trudimo se, da pri izvajanju programa šole sodelujemo z vsemi lončarji s tega območja, kljub temu pa vabimo tudi druge strokovnjake, predvsem s področja oblikovanja in poslikav. V programu so še delavnice in izmenjave znanj v drugih delih Slovenije, kjer je doma lončarstvo, kar je dobrodošlo tudi z vidika povezovanja.

V Rokodelskem centru Ribnica bomo v prihodnosti na področju izobraževanja vzpostavili prenos rokodelskih znanj še za ostale suhorobarske panoge, predvsem za tiste, za katere je značilno ročno obdelovanje lesa: podnarstvo, obdarstvo, rešetarstvo in ročno strugarstvo². Pri organizaciji izobraževanj se srečujemo z različnimi težavami, od iskanja mentorjev, ki bi bili pripravljeni sodelovati, do pridobivanja gradiv. Primarno je cilj izobraževanj prenos znanja pletarstva in lončarstva na širši krog prebivalcev Ribnice in okolice, popularizacija rokodelstva ter odpiranje novih možnosti za izboljšanje življenja na podeželju, na podlagi naravnih danosti okolja. Sekundarno pa z njimi želimo povezati tradicionalna znanja s sodobnim oblikovanjem, kar bo privedlo do načrtovanja novih, sodobnejših izdelkov in s tem prepotrebnega razvoja sodobnih prodajnih produktov.

² Na področju ohranitve in spodbujanja suhorobarskih poklicev deluje tudi Območna obrtno podjetniška zbornica Ribnica z izvajanjem projekta NPK Suhorobar.

Izdelovalci suhe robe so namreč vedno izdelovali predmete po povpraševanju, zdaj pa je čas, da tudi sami kupcem ponudijo lastne, za trg skrbno premišljene izdelke.

Viri in literatura

Rus, Jože: 1941 *Suha roba ali ribniški mali človek*. Ljubljana: Ribniški klub v Ljubljani.

Gradišnik, Marina: 2011 'Ribničan s primorskim koreninami.' V: Janko Trošt, 1894-1975. *Marina Gradišnik*, ur. Ljubljana, Rokodelski center Ribnica. Str. 9-48.

Povzetek

Prenos znanja suhorobarjev in lončarjev v preteklosti in danes
Tina Zajc

Prenos znanja med suhorobarji in lončarji je v preteklosti potekal iz roda v rod. Zaradi zmanjševanja proizvodnje in prodaje suhorobarskih in lončarskih izdelkov pred drugo svetovno vojno se je že takrat pokazala potreba po vzpostaviti vodenega izobraževanja na obeh področjih. Prve smernice izobraževanja je po drugi svetovni vojni zastavil Janko Trošt, v novi obliki pa jih nadaljuje Rokodelski center Ribnica s kontinuiranim triletnim izobraževanjem v pletarski in lončarski šoli ter načrti za izobraževanje v ostalih panogah suhe robe. Poudarek je tudi na povezovanju tradicionalnega izdelovanja in sodobnega oblikovanja ter trženju izdelkov.

Summary

Handing Down Woodenware- and Pottery-Making Skills and Knowledge in the Past and Today
Tina Zajc

In the past, skills and knowledge among woodenware makers and potters were handed down from one generation to another, however with the decrease in the production and sale of woodenware and pottery products even prior to World War II the need to set up more formal education and training arose in both of these fields of handicrafts. The scheme for education was first outlined by Janko Trošt after World War II and now education is in a new, revised form carried on by the Ribnica Handicraft Centre by means of its continued three-year education programmes, i.e. the weaving and pottery schools, as well as plans for ed-

ucation in other fields of handicrafts production. The focus is also on integrating traditional handicraft-making techniques with contemporary design and product marketing.

Zusammenfassung

Die Vermittlung der Kenntnisse der Holzhandwerker und Töpfer in der Vergangenheit und heute
Tina Zajc

Die Kenntnisse der Holzhandwerker und Töpfer wurden in der Vergangenheit von Generation zu Generation vermittelt. Mit der Verminderung der Produktion und des Verkaufs der Holzwaren- und Töpferprodukte schon vor dem ersten Weltkrieg wurde das Bedürfnis nach dem geleiteten Unterricht auf beiden Bereichen bemerkt. Die ersten Unterrichtsentwürfe stellte Janko Trošt nach dem zweiten Weltkrieg dar. Sie wurden in einer neuen Form von dreijährigen kontinuierlichen Programmen Töpferei- und Flechtkurs von Handwerkszentrum Ribnica, das noch andere Kurse vorhat, ausgeführt. Die besondere Betonung liegt auch in den Verbindungen zwischen traditioneller Herstellung und moderner Gestaltung und Vermarktung der Produkte.

Riassunto

Trasmissione dei saperi artigiani nel passato e oggi
Tina Zajc

La conoscenza degli artigiani nel passato si tramandava di generazione in generazione; con la riduzione della produzione e vendita dei prodotti in legno e terracotta prima della seconda guerra mondiale, invece, è aumentata la necessità di educazione e formazione. Le prime direttive per la formazione dopo la seconda guerra mondiale ha lan-

ciato Janko Troš; le sue idee vengono realizzate dal Centro artigianale di Ribnica a un modo modernizzato con due programmi educativi triennali e continui - scuola dell'intreccio e scuola dell'arte di vasai. Si sta progettando anche la formazione per dei il resto dei rami della fabbricazione dei prodotti di legno. L'enfasi è anche sulla integrazione tra la fabbricazione tradizionale ed i design e marketing moderni.

Predstavitev muzejskih predmetov z razstave Suha roba in lončarstvo ter spletne muzejske trgovine Rokodelskega centra Ribnica

Fotografije izdelkov suhe robe in lončarstva so razdeljene na dve poglavji; prvo predstavlja povečini ročno izdelane predmete, drugo je namenjeno sodobni proizvodnji lončarskih izdelkov in suhe robe. Potrebno je poudariti, da je spremnjanje tehnik izdelovanja povezano s spremnjanjem načina življenja. Načini izdelovanja, tehnološki proces in uporabnost so se sunkovito spremenili s pojavom elektrike v naših domovih. In nenazadnje ne moremo zaobiti dejstva, da izdelki vedno nastajajo na novo, stare oblike, material, barva in uporabnost pa utonejo v času zaradi tehnoloških novosti, novih okusov in estetike.

Izdelke suhe robe in lončarstva smo fotografirali na razstavi Suha roba in lončarstvo v Muzeju Ribnica. Ti predmeti so del zbirke, ki je nastala pretežno v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja in obsega čez tisoč sto predmetov. Predmeti so v Muzej Ribnica prišli predvsem kot dar ali z odkupom. Pri nekaterih predmetih je zaradi velike časovne oddaljenosti in pomanjkljive dokumentacije težko ali skorajda nemogoče ugotoviti, kdo jih je naredil. Predmeti z razstave so v katalogu predstavljeni enkrat, četudi na razstavi najdemo več enakih (npr. kolači za obode,

podna za rešeta), razvrščeni pa so po panogah. Združeni so le predmeti obdarstva, podnarstva in reštarstva, saj so vse tri panoge močno povezane. Vsak predmet je označen z zaporedno številko, ime in ostale podatke (inventarna številka, mere in gradivo, iz katerega je narejen) pa najdete na koncu vsake strani.

Spletne muzejske trgovine je nadgradnja (fizične) Muzejske trgovine Ribnica in je nastala v okviru projekta LEADER »Zapisana dediščina in rokodelska ustvarjalnost« v letu 2012. Nahaja se na spletnem naslovu <http://www.rokodelskicenter-ribnica-trgovina.si/>, kjer lahko izbirate med tristotimi izdelki suhe robe in lončarstva, ki nastajajo na t. i. suhorobarskem območju. Načrtujemo, da se bo prodajna ponudba vsako leto povečevala z novimi izdelki. S spletno trgovino smo se približali sodobnim kupcem, ki kupujejo preko svetovnega spletta, zato so izdelki razvrščeni glede na uporabo. Poudariti je potrebno, da v trenutni ponudbi spletne trgovine niso zajeti vsi izdelki suhe robe in lončarstva. To skorajda ne bi bilo mogoče, saj izdelki na novo nastajajo vsak dan. Poseben poudarek smo namenili izdelkom suhe robe in

lončarstva, ki izhajajo iz dediščine, vendar so obogateni z vidika sodobnega oblikovanja in se že razvijajo v sodobne tržne znamke. Predmeti v tem poglavju so predstavljeni po panogah in so označeni z zaporedno številko, ime predmeta, mere in gradivo pa najdete na koncu vsake strani. Ker ne gre za muzejske predmete, le-ti niso zavedeni po standardih muzejske stroke, torej so brez inventarne številke.

Presentation of Items Included in the Museum Exhibition

Woodenware and Pottery and the Online Museum Shop of the Ribnica Handicraft Centre

The photographs of woodenware and pottery products are divided into two chapters, i.e. the focus of the first chapter is mostly on presenting handmade items, while the second one is focused on contemporary production of pottery and woodenware. It needs to be pointed out that the changes in manufacturing techniques are closely connected with the changing way of life. Methods of production, the technological process and product usability have all changed rapidly when electricity was introduced into our homes. It is also impossible not to consider the fact that new products are always made from scratch and old designs, materials, colours and product usability fade into oblivion as a result of technological innovations and changes in what is considered popular and aesthetically pleasing. Photos of woodenware and pottery products were taken at the exhibition Woodenware and Pottery held at the Museum of Ribnica. These items are

part of a collection the majority of which was assembled in the 1950s and 1960s and which consists of over 1,100 items. Most of the items were either donated to the Museum of Ribnica or the museum acquired them by means of purchase. For some of the items it is very difficult or near impossible to establish who they were produced by, the reason being that a lot of time has passed since they were made and also due to lack of relevant documents. Items included in the exhibition are presented in the catalogue once, although several same ones (e.g. sets of sieve side-rims, sieve bottoms) can be seen at the exhibition, and are listed by individual handicraft types. Since side-rim making, bottom making and sieve making are highly interconnected, objects related to these have been combined. Each item is listed together with its sequence number, whereas its name and other details (i.e. the stock keeping unit, dimensions and materials the item is made of) are listed at the end of each page.

The Online Museum Shop is an enhancement of the (bricks-and-mortar) Museum of Ribnica Shop, which was established as part of the Leader project Written Heritage and Artisanal Creativity in 2012. The online shop can be accessed on <http://www.rokodelskicenter-ribnica-trgovina.si/> and offers visitors the choice between 300 different woodenware and pottery products produced in the so-called woodenware-making area of Slovenia. The plan is to add new products to the assortment of goods for sale on a yearly basis. The online shop is a step closer to contemporary buyers who do a great deal of their shopping online, so items for sale are classified according to their use. It needs to be pointed up that not all woodenware and pottery products are includ-

ed in the current assortment of goods for sale in the online shop. This would be impossible to do, new products are namely produced every day. A special emphasis has been placed on woodenware and pottery products that originate from the heritage but have been enhanced through modern design and are being evolved into modern brands as we speak. Items included in this chapter are presented by individual fields of handicrafts and come with their respective sequence numbers, while their names, dimensions and the materials these items are made of are listed at the end of each chapter. Since these objects are not museum items they are not listed according to the standards in use in the field of museums, i.e. no stock keeping units are listed.

Die Präsentation der Museumsstücke aus der Ausstellung Holzwaren und Töpferei und des Online-Museumsladens der Handwerkszentrum Ribnica

Die Fotografien der Holzwaren- und Töpfereiprodukte sind in zwei Kapiteln gegliedert, das erste stellt meistens die handgefertigte Produkte dar und im zweiten Kapitel kommt die heutige Anfertigung der Holzwaren und Töpferei dargestellt, vor. Man muss betonen, dass die Änderung der Anfertigungstechnik mit der veränderten Lebensweise verbunden ist. Die Anfertigungsweise, der technologische Prozess und die Brauchbarkeit wurden plötzlich nach der Elektrifizierung unserer Häuser verändert. Und letztendlich kann man nicht die Tatsache übersehen, dass immer wieder neue Produkte entstehen; alte Formen, Material, Farbe und Brauchbarkeit wurden wegen technologischen Neuigkeiten, neuen Geschmack und Ästhetik vergessen. Die Holzwaren- und Töpfereiprodukte wurden in der Ausstellung Holzwaren und Töpferei im Museum Ribnica fotografiert. Diese Museumsstücke sind ein Teil der Sammlung, die in 50er und 60er Jahre des 20. Jahrhunderts entstand und mehr als 1100 Museumsstücke umfasst. Die Museumsstücke

wurden dem Museum Ribnica geschenkt bzw. von ihm sie abgekauft. Bei einigen Gegenständen ist wegen der langen zeitlichen Entfernung und mangelhaften Dokumentation schwer bzw. unmöglich herauszufinden, wer sie herstellte. Die Museumsstücke aus der Ausstellung sind im Katalog nur einmal dargestellt, trotzdem dass mehrere gleiche Gegenstände in der Ausstellung zu finden sind (z. B. mehrere ineinander gesetzte Reiterreifen, Reiterboden), und sind nach der Branchen angeordnet. Nur die Museumsstücke aus der Branchen Rahmen-, Sieben- und Bödenanfertigung sind zusammen dargestellt, weil alle drei Branchen sehr eng miteinander verbunden sind. Jedes Museumsstück ist mit einer Nummer markiert, der Name und andere Angaben (die Inventarnummer, die Abmessungen, der Name und das Material) sind am Ende jeder Seite zu finden.

Das Online-Museumsladen ist der Aufbau der Museumsladen im Handwerkszentrum Ribnica und ist im Rahmen des Projekts LEADER „Das geschriebene Erbe und die handwerkliche Kreativität“ 2012 (Zapisana dediščina in rokodelska ustvarjalnost) im Jahr 2012 entstanden. Sie befindet sich auf der Seite <http://www.rokodelskicenter-ribnica-trgovina.si/>, wo man unter 300 Holzwaren- und Töpfereiprodukte aus dem sog. Holzwarenbereich auswählen kann. Wie geplant, wird die Verkaufsangebot jedes Jahr mit neuen Produkten vergrößert. Mit dem Online-Museumsladen sind wir den gegenwärtigen Kunden, die im Internet kaufen, näher gekommen, deswegen sind auch die Produkte nach dem Gebrauch angeordnet. Man muss betonen, dass im momentanen Angebot des Online-Museumsladens nicht alle Holzwaren- und Töpfereiprodukte eingeschlos-

sen sind. Das ist fast unmöglich, denn neue Produkte entstehen jeden Tag. Eine besondere Betonung liegt auf der Holzwaren- und Töpfereiprodukte, die aus dem Erbe herausgehen, sind aber auch aus dem Aspekt der gegenwärtigen Gestaltung angereichert und entwickeln sich schon in die gegenwärtigen Warenzeichen. Die Produkte in diesem Kapitel sind auf einzelne Branchen verteilt und mit einem Nummer und Produktnamen bezeichnet, der Name, die Abmessungen und das Material sind am Ende jeder Seite zu finden. Weil das keine Museumsstücke sind, sind die Produkte nicht nach dem Standard der Museumskunde geordnet, d. h., sie haben keine Inventarnummer.

Presentazione degli oggetti esposti nella mostra Articoli in legno e terracotta e quelli del negozio online del museo

Le fotografie degli articoli in legno e terracotta sono divise in due capitoli; il primo capitolo presenta soprattutto gli articoli fatti a mano, mentre il secondo è dedicato alla loro produzione contemporanea. È da notare che una modifica delle tecniche di fabbricazione dipende dal cambiamento dello stile di vita. I metodi di produzione, i processi tecnologici e le funzionalità sono stati bruscamente cambiati con l'avvento dell'elettricità nelle nostre case. Dopotutto non possiamo ignorare il fatto che vengono fabbricati sempre nuovi prodotti, mentre stanno scomparendo le vecchie forme, i materiali e l'utilità a causa delle innovazioni tecnologiche e nuovi gusti. I prodotti in legno e terracotta sono stati fotografati nella mostra Articoli in legno e terracotta nel Museo di Ribnica. Questi oggetti fanno parte della collezione creata negli anni '50 e '60 del XX secolo, che si compone di oltre 1100 articoli. Gli oggetti sono venuti al Museo di Ribnica soprattutto come omaggio oppure sono stati acquistati. A causa della loro lunga storia e della mancanza di documentazione per alcuni oggetti è difficile o quasi impossibile constatare da chi sono stati prodotti. Ogni prodotto è presentato solo una volta nel catalogo, anche se nella mostra ce ne sono più pezzi (p.

es. cerchi e fondi per setacci); sono divisi in diversi rami dell'artigianato di Ribnica. Sono stati uniti in una sola categoria gli oggetti della fabbricazione di cerchi, fondi e setacci, perché questi tre rami sono strutturalmente legati tra loro. Gli articoli sono numerati in ordine progressivo, il nome e gli altri dati (numero di inventario, misure e materiale) si trovano alla fine di ogni pagina.

Il negozio del museo online è un passo avanti dal Negozio fisico ed è nato nel quadro del progetto LEADER - "L'eredità scritta e la creatività degli artigiani nel 2012". Si trova sul sito internet <http://www.rokodelski-center-ribnica-trgovina.si/>, dove sono disponibili 300 oggetti in legno e terracotta, che vengono prodotti nell'area di „suha roba“ o letteralmente „prodotti secchi“ (cioè prodotti in legno). Abbiamo l'intenzione di aumentare l'offerta ogni anno arricchendola con nuovi prodotti. Con il negozio online ci siamo avvicinati ai clienti moderni, che acquistano su internet, e perciò i prodotti sono classificati a seconda del loro uso. È da notare che momentaneamente l'offerta online non comprende tutti i prodotti in legno e terracotta. Questo sarebbe quasi impossibile, dato che ogni giorno si produce qualche nuovo prodotto. Una particolare enfasi è stata posta sui prodotti in legno e terracotta che rappresentano l'eredità, ma sono arricchiti nel senso del design contemporaneo e si stanno già sviluppando in marchi moderni. Gli articoli in questo capitolo sono presentati dentro ogni singolo ramo e sono numerati in ordine progressivo, il nome del prodotto, misure e materiale si trovano alla fine di ogni pagina. Perché non si tratta degli articoli del museo, nel elencarli non si rispettano gli standard museali e non includono il numero di inventario.

Predstavitev muzejskih predmetov z razstave Suha roba in lončarstvo

Presentation of Items Included in
the Museum Exhibition Woodenware and Pottery

Die Präsentation der Museumsstücke aus
der Ausstellung Holzwaren und Töpferei

Presentazione degli oggetti esposti
nella mostra Articoli in legno e terracotta

I. II.

N

Lončarstvo

Pottery

Töpferei

Mestiere del vasaio

01

- # 01 / IN 58 / Ø 25, Z 26 • bučast vrč s tulcem, glina • bulbous plump jug with a stout, clay • kürbsförmige Krug mit einer Tülle, Ton • grossa pentola, terracotta
- # 02 / IN 57 / Ø 27, Z 28.5 • bučast vrč s tulcem, glina • bulbous plump jug with a stout, clay • kürbsförmige Krug mit einer Tülle, Ton • grossa pentola, terracotta
- # 03 / IN 84 / Ø 13.5, Z 22 • majolika z ročema, glina • pitcher with two handles, clay • Weinkrug mit zwei Henkeln, Ton • maiolica con due manici, terracotta
- # 04 / IN 52 / Ø 27, Z 30 • bučast vrč s tulcem in ročajem, glina • bulbous jug with a stout and a handle, clay • kürbisförmige Krug mit einer Hülse und einem Deckel, Ton • grossa pentola con manico, terracotta
- # 05 / IN 20 / Ø 18, Z 25 • bučasta vaza, glina • bulbous vase, clay • kürbisförmige Vase, Ton • grosso vaso, terracotta
- # 06 / IN 68 / Ø 13.5, Z 20 • cvetlična vaza, glina • flower vase, clay • Blumenvase, Ton • vaso da fiori, terracotta
- # 07 / IN 891 / Ø 13, Z 20.5 • vrč za vodo z izlivko, glina • water jug with a mouth, clay • Wasserkrug mit der Tülle, Ton • brocca per acqua, terracotta
- # 08 / IN 51 / Ø 20, Z 22 • bučast vrč s tulcem, pokrovom in ročajem, glina • bulbous plump jug with a stout, a lid and a handle, clay • kürbisförmiger Krug mit Tülle, Deckel und Henkel, Ton • grossa pentola con manico e coperchio, terracotta
- # 09 / IN 54 / Ø 20, Z 20 • bučast vrč s tulcem, glina • bulbous jug with a stout, clay • kürbsförmiger Krug mit einer Tülle, Ton • grossa pentola, terracotta
- # 10 / IN 53 / Ø 15, Z 15 • bučast vrč z ročajem in pokrovom, glina • bulbous plump jug with a handle and a lid, clay • kürbisförmiger Krug mit Henkel und Deckel, Ton • grossa pentola con manico e coperchio, terracotta
- # 11 / IN 450 / Ø 25, Z 27 • vrč, glina • pot, clay • Krug, Ton • brocca, terracotta
- # 12 / IN 22 / Ø 19, Z 19 • bučast lonec, glina • bulbous pot, clay • kürbisförmiger Topf, Ton • pentola grossa, terracotta
- # 13 / IN 89 / Ø 13, Z 20.5 • vrč za vodo z izlivko, glina • water jug with a mouth, clay • Wasserkrug mit der Tülle, Ton • brocca per acqua, terracotta
- # 14 / IN 55 / Ø 30, Z 32 • bučast vrč s tulcem, glina • bulbous plump jug with a stout, clay • kürbsförmiger Krug mit einer Tülle, Ton • grossa pentola, terracotta
- # 15 / IN 61 / Ø 40, Z 53.5 • bučast lonec, glina • bulbous plump pot, clay • kürbisförmiger Topf, Ton • grossa pentola, terracotta
- # 16 / IN 56 / Ø 30, Z 33 • bučast vrč s tulcem, glina • bulbous plump jug with a stout, clay • kürbsförmiger Krug mit einer Tülle, Ton • grossa pentola, terracotta

02

03

#04

#05

#06

#07

#08

#11

#09

#10

#12

#13

#14

#15

#16

#01

#02

#03

#04

#05

#06

#07

#08

- # 01 / IN 101 / Ø 13, Z 10 • hranilnik,
glina • money box, clay • Sparbüchse, Ton
• salvadanaio, terracotta
- # 02 / IN 30 / Ø 52, Z 16.5 • skleda, glina • dish,
clay • Tonschüssel, Ton • scodella,
terracotta
- # 03 / IN 34 / Ø 20.5, Z 6.5 • latvica z izlivko,
glina • clay milk pitcher with a mouth, clay
• Milchschüssel mit der Tülle, Ton • ciotola,
terracotta
- # 04 / IN 7 / Ø 31, Z 9.5 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta
- # 05 / IN 32 / Ø 32.5, Z 18 • kozica, glina • pan,
clay • Kasserolle, Ton • pentola, terracotta
- # 06 / IN 81 / Ø 17.5, Z 13 • cvetlični lonček,
glina • flower pot, clay • Blumentopf, Ton
• pentolino da fiori, terracotta
- # 07 / IN 78 / Ø 20, Z 14.5 • cvetlični lonček,
glina • flower pot, clay • Blumentopf, Ton
• pentolino da fiori, terracotta
- # 08 / IN 33 / Ø 26, Z 14 • latvica na treh
nogah z izlivko, glina • clay milk pitcher on
three legs with a mouth, clay • dreibeinige
Milchschüssel mit der Tülle, Ton • ciotola,
terracotta
- # 09 / IN 2 / Ø 24, Z 7.5 • manjša skleda,
glina • small bowl, clay • kleinere Schüssel,
Ton • scodella più piccola, terracotta
- # 10 / IN 63 / Ø 27, Z 6.5 • istrska skleda,
glina • Istrian dish, clay • istrianische
Schüssel, Ton • scodella istriana, terracotta
- # 11 / IN 10 / Ø 25, Z 6 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta
- # 12 / IN 12 / Ø 20, Z 6 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta
- # 13 / IN 11 / Ø 21.5, Z 7 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta
- # 14 / IN 6 / Ø 34, Z 10 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta
- # 15 / IN 5 / Ø 36, Z 10 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta
- # 16 / IN 8 / Ø 29, Z 9 • skleda, glina • bowl,
clay • Schüssel, Ton • scodella, terracotta

09

10

11

12

13

14

15

16

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

01 / IN 59 / Ø 24, Z 30 • sodast vrč z ročajem, glina • barrel-shaped jug with two handles, clay • fassförmiger Krug mit zwei Henkeln, Ton • grossa pentola con manico, terracotta

02 / IN 64 / Ø 16.5, Z 24.5 • sodast lonec, glina • barrel-shaped pot, clay • fassförmiger Topf, Ton • pentola a forma di botte, terracotta

03 / IN 40 / Ø 37, Z 10 • model za kolače, glina • cake mould, clay • Backform, Ton • modello per dolci, terracotta

04 / IN 47 / Ø 31, Z 11 • kozica z ročajema, glina • pan with two handles, clay • Kasserolle mit zwei Henkeln, Ton • pentola con due manici, terracotta

05 / IN 449 / Ø 13, Z 15 • lonec, glina • pot, clay • Topf, Ton • pentola, terracotta

06 / IN 17 / Ø 8, Z 7.5 • lonček s ploščatim ročajem, glina • mug with a flat handle, clay • Becher mit einem flachem Henkel, Ton • pentolino con manico piatto, terracotta

07 / IN 31 / Ø 52, Z 18.5 • velika skleda, glina, žica • large clay bowl, clay, wire • große Tonschüssel, Ton, Draht • grossa pentola, terracotta, filo

08 / IN 16 / Ø 14, Z 18 • sodast lonec z ročajem ob ustju, glina • barrel-shaped clay pot with a handle at the mouth, clay • fassförmiger Topf mit einem Henkel am Rand, Ton • pentola a forma di botte con manico, terracotta

#11

#12

#13

#14

#16

#15

#17

#09 / IN 15 / Ø 18.5, Z 20 • sodast lonec z ročajem ob strani, glina • barrel-shaped clay pot with a side handle, clay • fassförmiger Topf mit einem Henkel, Ton • pentola a forma di botte con manico, terracotta

#10 / IN 3 / Ø 25, Z 13 • pekač z ročajem, glina • baking tray with a handle, clay • Backform mit einem Henkel, Ton • teglia con manico, terracotta

#11 / IN 100 / X 8.5, Y 4, Z 9 • kravica, glina • little cow, clay • kleine Kuh, Ton • vacchetta, terracotta

#12 / IN 95 / X 7, Y 4, Z 13 • petelinček, glina • little rooster, clay • kleiner Hahn, Ton • galletto, terracotta

#13 / IN 94 / X 8.5, Y 4, Z 9 • konjiček, glina • little horse, clay • Pferdchen, Ton • pentolino per la distillazione dell'acquavite, terracotta

#14 / IN 95 / X 7, Y 4, Z 13 • petelinček, glina • little rooster, clay • kleine Hahn, Ton • galletto, terracotta

#15 / IN 109 / Ø 22, Z 40 • kotliček za žganjekuho, glina • small cauldron for spirit distilling, clay • Kesselchen für die Schnapsbrennerei, Ton • pentolino per la distillazione dell'acquavite, terracotta

#16 / IN 45 / Ø 32, Z 12.5 • kozica s širokima ročajema, glina • pan with two wide handles, clay • Kasserolle mit zwei flachen Henkeln, Ton • pentola con manico largo, terracotta

#17 / IN 48 / Ø 22.5, Z 9 • čutara, glina • flask, clay • keramische Feldflasche, Ton • boraccia, terracotta

01 / IN 76 / Ø 12, Z 3 • podstavek za cvetliční lonček, glina • saucer for the flower pot, clay • Blumentopf mit Untersetzer, Ton • sottocoppa per pentolino, terracotta

02 / IN 69 / Ø 12,5, Z 18
• cvetlična vaza, glina • flower vase, clay • Blumenvase, Ton • vaso da fiori, terracotta

03 / IN 116 / X 57,5, Y 17, Z 19 • bat, hrast • wooden mallet, oak wood • Holzschlägel, Eiche • mazza di legno, quercia

01

02

03

04

05

04 / IN 71 / Ø 15, Z 10 • cvetlični lonček, glina • flower pot, clay • Blumentopf, Ton • pentolino da fiori, terracotta

05 / IN 62 / Ø 17,5, Z 30 • pinja, glina • churn, clay • Butterfass, Ton • zangola, terracotta

06 / IN 43 / Ø 21, Z 13,5 • kozica s širokim ročajem, glina • pan with a wide handle, clay • Kasserolle mit einem flachen Henkel, Ton • pentola con manico largo, terracotta

07 / IN 102 / Ø 14,5, Z 9 • skodelica z ročem, glina • bowl with a handle, clay • Henkelschale, Ton • tazzina con manico, terracotta

08 / IN 38 / Ø 40, Z 11 • model za kolače, glina • cake baking mould, clay • Kuchenbackform, Ton • modello per dolci, terracotta

09 / IN 103 / Ø 15, Z 8,5 • skodelica z ročem, glina • bowl with a handle, clay • Henkelschale, Ton • tazzina con manico, terracotta

10 / IN 104 / Ø 14, Z 8 • skodelica z ročem, glina • bowl with a handle, clay • Henkelschale, Ton • tazzina con manico, terracotta

11 / IN 49 / Ø 13, Z 36 • žličnik, glina • spoon storage container, clay • Löffelhalter, Ton • gnocchetto, terracotta

12 / IN 46 / Ø 18, Z 9,5 • kozica s širokim ročajem, glina • pan with a wide handle, clay • Kasserolle mit einem breiten Henkel, Ton • pentola con manico largo, terracotta

13 / IN 41 / Ø 35, Z 15 • kozica s širokim ročajem, glina • pan with a wide handle, clay • Kasserolle mit einem breiten Henkel, Ton • pentola con manico largo, terracotta

#07

#08

#09

#10

#11

#12

#13

01

02

03

04

05

06

07

08

09

01 / IN123 / X 29.5, Y 28.5, Z 5 • model za pećnice, javor, lipa • stove tile mould, maple wood, linden wood • Kachelform, Ahorn, Linde • modello per maiolica, acero, tiglio

02 / IN121 / X 30, Y 30, Z 4 • model za pećnice, hrast, javor • stove tile mould, oak wood, maple wood • Kachelform, Eiche, Ahorn • modello per maiolica, quercia, acero

03 / IN120 / X 30, Y 30, Z 4 • model za pećnice, hrast, javor • stove tile mould, oak wood, maple wood • Kachelform, Eiche, Ahorn • modello per maiolica, quercia, acero

04 / IN120 / X 30, Y 30, Z 4 • model za pećnice, hrast, javor • stove tile mould, oak wood, maple wood • Kachelform, Eiche, Ahorn • modello per maiolica, quercia, acero

05 / IN111 / X 50, Y 8.5, Z 52.5 • stojalo za rezanje gline, brest • work bench

for cutting clay, elm wood • Ständer für Tonschneiden, Ulme • supporto per tagliare la terracotta, olmo

06 / IN138 / X 19.5, Y 15, Z 9.5 • vogalni robnik, glina • tile stove corner element, clay • Eckelement, Ton • asse laterale, terracotta

07 / IN144 / X 13.5, Y 13.5, Z 12 • kuhalnik, glina • stove, clay

• Tonkocher, Ton • fornello di terracotta, terracotta

08 / IN114 / X 46, Y 39.5 Z 44.5 • trinožní stol, hrast • three-leg stool, oak wood • Dreifuß, Eiche

• sedia a tre piedi, quercia

09 / IN112 / Ø 43, Z 37 • lončarski kolovrat, hrast • potter's wheel, oak wood • Töpferscheibe, Eiche • tornio da vasaio, quercia

10 / IN141 / X 31, Y 21, Z 5 • okrasni nastavek, glina • tile stove decoration, clay • Ornamentkachel, Ton • prolunga decorativa, terracotta

10

#11

#12

#13

#14

#16

#17

#18

#19

#20

#11 / IN129 / X 33, Y 28, Z 4 • model za pečnice, mavec • stove tile mould, plaster • Kachelform, Gips • modello per maiolica, gesso

#12 / IN125 / X 32,5, Y 30,5, Z 2 • model za pečnice, glina • tile mould, clay • Kachelform, Ton • modello per maiolica, terracotta

#13 / IN134 / X 28, Y 24, Z 6 • pečnica, glina • clay stove tile, clay • Tonkachel, Ton • modello per maiolica, terracotta

#14 / IN128 / X 20,5, Y 28, Z 28 • model za pečnice, mavec • stove tile mould, plaster • Kachelform, Gips • modello per maiolica, gesso

#15 / IN139 / X 31, Y 21, Z 10 • vogalni robnik, glina • tile stove corner element, clay • Eckelement, Ton • asse laterale, terracotta

#16 / IN126 / X 30, Y 10,5, Z 5,5 • model za robnik pri pečeh, bukev • tile stove corner element mould, beechwood • Eckelementform, Buche • modello per asse laterale, faggio

#17 / IN130 / X 36,5, Y 15,5, Z 4,5 • model za robnik pri pečeh, glina • tile stove corner element mould, clay • Eckelementform, Ton • modello per asse laterale, terracotta

#18 / IN137 / X 21, Y 22, Z 6 • vogalna pečnica, glina • corner stove tile, clay • Eckkachel, Ton • maiolica laterale, terracotta

#19 / IN136 / X 29, Y 17, Z 11 • vogalni robnik, glina • tile stove corner element, clay • Eckelement, Ton • asse laterale, terracotta

#20 / IN135 / X 28, Y 23, Z 13 • vogalna pečnica, glina • corner stove tile, clay • Eckelement, Ton • maiolica laterale, terracotta

Vessel Making

Anfertigung von Geschirr

Fabbricazione di recipienti

Posodarstvo

O1

O2

O3

O4

O5

O6

O7

#08

#09

#10

#11

#01 / IN 214 / Ø 42, Z 36 • škaf, jelka, jeklo • pail, fir wood, steel
• Bottich, Tanne, Stahl • catino, abete, acciaio

#02 / IN 207 / Ø 30, Z 35 • keblica, jelka • small pail, fir wood
• Kübelchen, Tanne • seccchio, abete

#03 / IN 210 / Ø 17, Z 23 • putrh, češnja, železo • small barrel,
cherry wood, iron • Handfässchen, Kirschbaum, Eisen
• barilotto, ciliegio, ferro

#04 / IN 216 / V 41 • golida, jelka, železo • milking pail, fir wood,
iron • Milcheimer, Tanne, Eisen mungitoio • abete, ferro

#05 / IN 217 / V 31 • golida, jelka, leska • milking pail, fir wood,
hazel wood • Melkeimer, Tanne, Hasel • mungitoio, abete,
nocciolo

#06 / IN 212 / X 30, Y 44, Z 44 • brenta, jelka • wooden grape
tub, fir wood • hölzerne Tragbüttle, Tanne • bigoncia, abete

#07 / IN 213 / X 30, Y 20, Z 36, V 101 • banjka, jelka, železo
• wooden water canteen, fir wood, iron • hölzerne
Wasserfässchen, Tanne, Eisen • banco, abete, ferro

#08 / IN 211 / Ø 19, Z 15 • putrh, javor, hrast, železo • small
barrel, oak wood, maple wood, iron • Handfässchen, Eiche,
Ahorn, Eisen • barilotto, querzia, acero, ferro

#09 / IN 207 / Ø 21, Z 27 • keblica, češnja • small pail, cherry
wood • Kübelchen, Kirschbaum • seccchio, ciliegio

#10 / IN 207 / Ø 28, Z 35 • keblica, hrast, železo • small pail, oak
wood, iron • Kübelchen, Eiche, Eisen • seccchio, quercia, ferro

#11 / IN 204 / X 68, Y 40, Z 25 • banja, jelka, železo • bathtub, fir
wood, iron • Holzwanne, Tanne • Eisen vasca, abete, ferro

#01

#02

#07

#08

#03

#04

#09

#05

#06

#10

#11

#12

#13

#14

#15

- # 01 / IN 193 / X 32, Y 4.5, Z 3 • krivo rezilo, jeklo, les • curved blade, steel, wood • gebogene Klinge, Stahl, Holz • curvo retto della lama, acciaio, legno
- # 02 / IN 192 / X 36, Y 4.5, Z 4 • ravno rezilo, jeklo, les • straight blade, steel, wood • gerade Klinge • retto filo della lama, acciaio, legno
- # 03 - 06 / IN 199 / Z 30 - 50 • rezilniki za leseno posodje, jeklo, les • cutting tools for making wooden vessels, steel, wood • Zugmesser, Stahl, Holz • tagliatrice per contenitori di legno, acciaio, legno
- # 07 / IN 206 / Ø 11, Z 31 • pinja, jelka, železo • churn, fir wood, iron • Stoßbutterfässer, Tanne, Eiche • zangola, abete, ferro
- # 08 / IN 208 / Ø 17, Z 40 • ročna stopa, jeklo, bukev • hand-operated stamping mill, steel, beech wood • Handstampfe, Stahl, Buche • mortaio con pestello (per la macinazione del grano), acciaio, faggio
- # 09 / IN 205 / Ø 40, Z 54.5 • škaf iz votlega debla, jelka • pail made from a hollow tree trunk, fir wood • Bottich aus einem Hohbaumstamm, Tanne • catino, abete

- # 10 / IN 447 / Ø 26, Z 80 • stopa, jelka • stamping mill, fir wood • Stampfe, Tanne • mortaio con pestello (per la macinazione del grano), abete
- # 11 / IN 163 / X 31, Y 13, Z 19.5 • bat, bukev, dren • wooden mallet, beech, dogwood • Holzschlägel, Buche, Hartriegel • mazza di legno, faggio, corniolo
- # 12 / IN 215 / Ø 30, Z 35 • vedrica na verigi, jelka, železo • wooden pail on a chain, fir wood, iron • Schöpfmeier auf der Kette, Tanne, Eisen • secchio, abete, ferro
- # 13 / IN 198 / Ø 17, Z 45 • stavnik za pinjo, jelka, jeklo • churn-making base, fir wood, steel • Schablone für ein Stoßbutterfass, Tanne, Stahl • modello per la fabbricazione di zangola, abete, acciaio
- # 14 / IN 48 / Ø 62 • sveženj leskovih obročev, leska • bundle of hazel hoops, hazel wood • Reifenbündel, Hasel • fascio di cerchi di legno, nocciolo
- # 15 / IN 195 / X 150, Y 24, Z 56 • rezilni stol, macesen, jelka • work bench, trestle for cutting, larch wood, fir wood • Schneidwerkbank, Lärche, Tanne • tagliatrice, larice, abete

Spoon Making

Anfertigung von Löffeln und Kochlöffeln

Fabbricazione di cucchiai

A close-up photograph of a light-colored wooden spoon, likely made of beech wood, resting on a matching light-colored surface. The spoon is positioned horizontally, with its bowl on the left and its handle extending towards the right. The lighting is soft, highlighting the natural grain and texture of the wood.

Žličarstvo

01

02

03

01 / IN 270 / X 7.5, Y 5, Z 16.5 • nazorni prikaz izdelovanja žlice, javor • visual demonstration of spoon making, maple wood • Veranschaulichung der Löffelanfertigung, Ahorn • dimostrazione della fabbricazione dei cucchiai, acero

02 / IN 287 / X 19, Y 8, Z 3 • nazorni prikaz izdelovanja male velnice, bukev • visual demonstration of a small scoop being made, beech wood • Veranschaulichung der Schaufel, Buche • dimostrazione della fabbricazione dei cucchiai, faggio

03 / IN 269 / X 32, Y 7.5, Z 6 • nazorni prikaz izdelave kuhalnice, bukev • visual demonstration of wooden spoon making, beech wood • Veranschaulichung der Kochlöffelanfertigung, Buche • dimostrazione della fabbricazione dei mestoli, faggio

04 / IN 263 / X 139, Y 54, Z 15 • velike nečke, lipa • large kneading-trough, linden wood • große Teigmulde, Linden • grandi ventilabri, tiglio

05 / IN 292 / X 71, Y 30, Z 9.5 • nečke, bukev • kneading-trough, beech wood • Teigmulde, Buche • ventilabri, faggio

06 / IN 289 / X 25-35 • nabor žlic, javor, bukev • selection of spoons, maple wood, beech wood • Auswahl von Löffeln, Ahorn, Buche • cucchiai, acero, faggio

07 / IN 265 / X 42.5, Y 14.5, Z 3 • velnica, bukev • scoop, beech wood • Schaufel, Buche • cucchiaino, faggio

08 / IN 264 / X 42, Y 10, Z 5 • izplahovalka, bukev • scoop for water, beech wood • Schöpfshaufel, Buche • strumento per risciacquo, faggio

09 / IN 266 / X 84, Y 13, Z 15 • kuhalnica, bukev • wooden spoon, beech wood • Kochlöffel, Buche • mestolo, faggio

04

05

06

07

08

09

01

02

03

04

01 / IN 274 / X 25, Y 2, Z 2 • nož, železo, les • knife, iron, wood • Messer, Eisen, Holz • coltello, ferro, legno
02 / IN 277a / X 15,5, Y 3, Z 2 • nož, železo, les • knife, iron, wood • Messer, Eisen, Holz • coltello, ferro, legno

03 / IN 276 / X 42,5, Y 5,5 Z 5 • nož s polkrožnim rezilom (strugalo za kvasalo), bukev, jeklo • knife with a semicircular blade, beech wood, steel • Messer mit der halbrunden Klinge, Buche, Stahl • coltello con lama semicircolare, faggio, acciaio
04 / IN 275 / X 46, Y 6, Z 6 • sekirica teslo, bukev, jeklo • small hatchet, beech wood, steel • Dachstbeil, Buche, Stahl • piccola scure, faggio, acciaio

05 / IN 278 / X 68,5, Y 2, Z 2 • nož z ukričjeno klinom - strug, leska, kovina • knife with a curved blade, hazel wood, metal • Messer mit gebogener Klinge »strug«, Hasel, Metall • coltello con una lama curva, nocciolo, metallo

06 / IN 277 / X 33, Y 2, Z 2 • nož brez konice, zakriven - glajevac, javor, kovina • knife with a curved blade, maple wood, metal • Messer »glajevac« - gebogen, ohne Spitze, Ahorn, Metall • coltello senza zaunta, alama ricurva, acero, metallo

07 / IN 274 / X 15,5, Y 3, Z 2 • nož glajevac, leska, kovina • smoothing knife, hazel wood, metal • Glättmesser »glajevac«, Hasel, Metall • raschino, nocciolo, metallo

08 / IN 272 / X 46, Y 14,5, Z 13 • sekira žatlaka, železo, les • hatchet, iron, wood • Axt, Eisen, Holz • ascia, ferro, legno

#05

#06

#07

#08

Obodarstvo, rešetarstvo in podnarstvo

Side-Rim Making,
Sieve Making and
Bottom Making

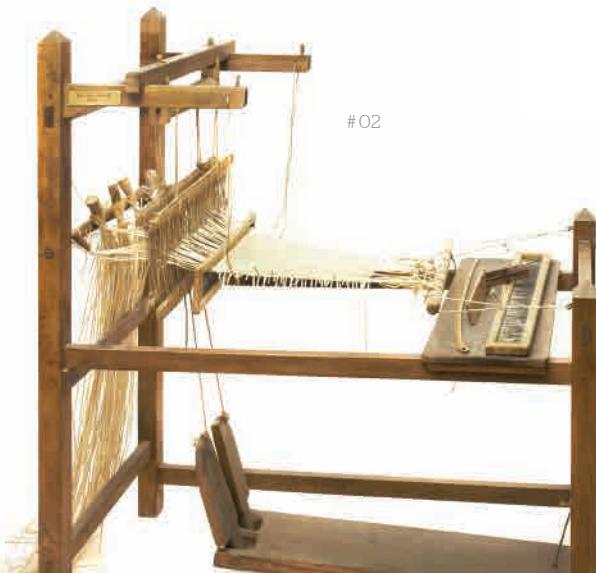
Anfertigung
von Rahmen,
Anfertigung
von Sieben und
Anfertigung von
Böden

Fabbricazione
di cerchi,
Fabbricazione
di setacci e
Fabbricazione
di fondi

01

02

- # 01 / IN 154 / Ø 10 - 50 • obodni rešetarski kolači, smreka • sets of sieve side-rims, spruce wood
• mehrreine ineinander gesetzte Reiterreifen, Fichte • fascia, abete
- # 02 / IN 161 / X 118, Y 63, Z 130
• statve, bukev • loom, beech wood
- # 03 / IN 152, 153 / X 60, Y 30, Z 3
• stroj za krivljenje obodov, brest, pločevina • machine for curving side-rims, elm wood, sheet metal
- # 04 / IN 146 / X 107, Y 25, Z 5 • cepin, železo, les • cant hook, iron, wood
- # 05 / IN 168 / Ø 14-57
• rešetna podna z ozkimi vitrami, leska • riddle bottoms with thin splints, hazel • die Siebböden mit schmalen gespaltenen Haselnussruten »vitra», Hasel • retina, nocciolo
- # 06 / IN 174 / Ø 86, Z 20 • obod za reto - rajter, jelka • side-rim for sieves, fir wood • Reiterreifen, Tanne • orlo per setaccio - »rajter«, abato
- # 07 / IN 199 / X 30-50 • rezilnik, železo, les • cutting tool, iron, wood
- # 08 / IN 163 / X 36, Y 7, Z 11 • bat, brest • mallet, elm wood • der Holzschlägel, Ulme • mazza, olmo
- # 09 / IN 1286 / X 16, Y 2, Z 2 • nožek za rezanje viter, les, jeklo • knife for cutting splints, wood, steel
- # 10 / IN 147 / X 158, Y 10, Z 5
• gozdarska žaga, železo, les • forestry saw, iron, wood • Blattsäge, Eisen, Holz • sega forestale, ferro, legno
- # 11 / IN 172 / X 25, Y 15, Z 20 • rezir, javor, kovina • cutting tool used for wickerwork, maple wood, metal • das Schneidwerkzeug für Anfertigung der gespaltenen Haselnussruten »vitra«, Ahorn, Metall • lama, acero, metallo
- # 12 / IN 157 / Ø 20.5, Z 3 • klupa, smreka • side-rim fastening aid, spruce wood • Kluppe, Fichte • utensile (molletta) per spilarci cerchi per setacci, abete
- # 13 / IN 160 / X 105, Y 18, Z 50 • stol za odiranje viter, javor, brest • work bench for making splints, maple wood, elm wood • Werkbank für die Anfertigung der gespaltenen Haselnussruten »vitra«, Ahorn, Ulme • panca per la fabbricazione di »vitra«, acero, olmo
- # 14 / IN 145 / X 63, Y 82, Z 5
• mera za hplode, jesen • tool for measuring the log diameter, ash wood • Kluppe, Esche • misura per tronchi, frassino

03

#05

#06

#04

#07

#08

#09

#10

#11

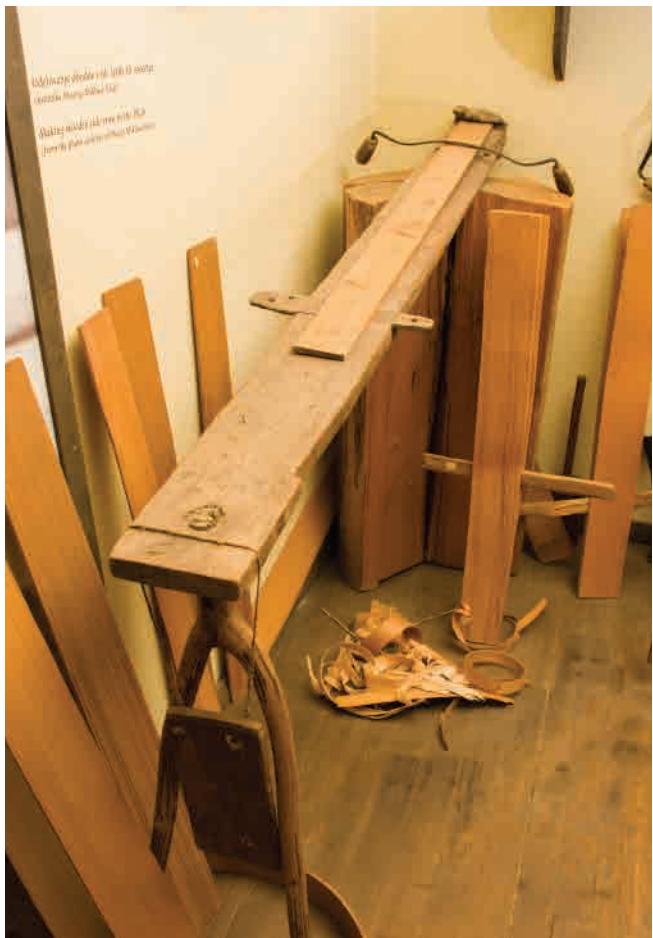
#12

#13

#14

01

02

03

04

05

01 / IN 151 / X 175, Y 16, Z 3 • rezilni stol za obode, jelka • side-rim cutting trestle/work bench, fir wood • Schneidwerkbank für die Anfertigung der Siebreifen, Tanne • tagliatrice per orli, abete

02 / IN 445 / X 180, Y 100, Z 130 • statve za žične pletenine (žična podna), les, želeso • weaving loom for wire weaving (wire bottoms), wood, iron • Webstuhl für das Drahtgeflecht (Drahtboden), Holz, Eisen • telaio, legno, metallo

03 / IN 156 / Ø 11, Z 15 • škatla iz obodov, jelka • box made of side-rims, fir wood • Siebreibenschachtel, Tanne • scatola per orli, abete

04 / IN 156 / X 44, Y 21, Z 15 • škatla iz obodov, jelka • box made of side-rims, fir wood • Siebreibenschachtel, Tanne • scatola per orli, abete

05 / IN 156 / Ø 49, Z 22 • škatla iz obodov, jelka • box made of side-rims, fir wood • Siebreibenschachtel, Tanne • scatola per orli, abete

06 / IN 158 / X 10, Y 3, Z 3 • bodilo, želeso, les • double-sided knife used in sieve-making, iron, wood • Messer, geschliffen auf beiden Seiten der Klinge, Eisen, Holz • lama da stacciaio, ferro, legno

06

#02

#03

#04

#05

#06

#01 / IN 188 / X 50, Y 50, Z 70 • krošnja, smreka, leska • »krošnja« - a type of peddler's pack, fir wood, hazel wood • Rückentrage »Krošnja«, Tanne, Hasel • gerla, abato, nocciolo

#02 / IN 181 / Ø 80, Z 15 • rešeto, jelka, leska • riddle, fir wood, hazel wood • Sieb, Tanne, Hasel • setaccio, abato, nocciolo

#03 / IN 175 / Ø 71, Z 12.5 • reta z všitim podnom, jelka, leska • sieve with the bottom sewn in, fir wood, hazel wood • Reiter mit eingehämmtem Boden, Tanne, Hasel • vaglio, abato, nocciolo

#04 / IN 185 / Ø 40, Z 20 • šivano rešeto, smreka, leska • riddle-sewn, fir wood, hazel wood • Sieb-genäht, Tanne, Hasel • setaccio cucito, abato, nocciolo

#05 / IN 180 / Ø 10, Z 16 • italijansko cedilo, jelka, žica • strainer-Italian, fir wood, wire • Sieb-italienisch, Tanne, Draht • colino-italiano, abato, filo

#06 / IN 186 / X 50, Y 50, Z 150 • kanon, smreka, žica • »kanon« - a type of a peddler's pack, spruce wood, wire • Rückentrage »Kanon«, Tanne, Draht • canone, abato, filo

Strugarstvo

Woodturning

Drechslerei

Tornitura

01

02

03

04

05

06

07

08

09

#10

#11

#12

#13

01 / IN 313 / Ø 7, Z 14.5 • vaza, javor
• vase, maple wood • Vase, Ahorn
• vaso, acero

02 / IN 311 / Ø 6.5, Z 10.5 • vaza, javor
• vase, maple wood • Vase, Ahorn
• vaso, acero

03 / IN 312 / Ø 8.5, Z 16.5 • vaza, javor
• vase, maple wood • Vase, Ahorn
• vaso, acero

04 / IN 303 / Ø 9.5, Z 32.5
• valjasta posoda s pokrovom, javor
• a cylinder-shaped container with
a lid, maple wood • walzenförmiges
Gefäß, Ahorn • contenitore di
forma cilindrica con coperchio,
acero

05 / IN 307 / Ø 11.5, Z 6 • skledica,
javor • dish, maple wood • Schüssel,
Ahorn • ciotola, acero

06 / IN 302 / Ø 26.5, Z 32 • čutara,
lipa • flask, linden wood • Feldflasche,
Linden • borraccia, tiglio

07 / IN 300 / Ø 18-37 • krožniki,
javor • wooden plates, maple wood
• Teller, Ahorn • piatti, acero

08 / IN 304 / Ø 12, Z 24 • svečnik,
javor • candlestick, maple
wood • Kerzenleuchter, Ahorn
• candelabro, acero

09 / IN 301 / Ø 24, Z 23.5
• pljuvalník, javor • spittoon,
maple wood • Spucknapf, Ahorn
• sputacchiera, acero

10 / IN 310 / X 25, Y 4, Z 4 • trhtalo,
bukov • whisk, beech wood
• Sprudler, buchen • frusta, faggio

11 / IN 1104 / Ø 5.5, Z 31.5 • tolkač,
bukov • a masher, beech wood
• Kartoffelstampfer, Buche • pestello,
faggio

12 / IN 323 / X 31, Y 2, Z 2 • vilice, javor
• fork, maple wood • Gabel, Ahorn
• forchetta, acero

13 / IN 310 / X 105, Y 50, Z 100
• stružnica, hrast, bukov, jeklo
• wooden lathe, oak wood, beech
wood, steel • Holzdrehbank, Eiche,
Buche, Stahl • tornio per legno,
quercia, faggio, acciaio

Pletarstvo

Wickerwork

Flechterei

Lavori di intreccio

01

02

03

- # 01 / IN 1494 / Ø 59, Z 34,5 • cekar, slama • narrow shopper basket, straw
- Flechttasche, Stroh • cesta intrecciata, paglia
- # 02 / IN 347 / X 29, Y 21, Z 9 • košarica s pokrovom, vrbove vitre, jelka • wicker basket with a lid, willow 'vitre' (splints), fir wood • Korb mit einem Deckel, Weidengerten, Tanne
- cestello con coperchio, vimini di salice, abete
- # 03 / IN 344 / Ø 14, Z 7,5 • otroška košarica, vrbove vitre, jelka • small children's wicker basket, willow 'vitre' (splints), fir wood
- Kinderkörbchen, gespaltene Weidengerten »vitra«, Tanne • cestello per bambini, vimini di salice, abete
- # 04 / IN 341 / Ø 33, Z 38 • košara cajna, vrbove vitre • wicker basket, willow »vitre« (splints)
- runde Korb (Zaine), gespaltene Weidengerten »vitra« • »cajna« cesta, vimini di salice
- # 05 / IN 345 / Ø 20, Z 12 • košarica z ročko, vrbove vitre, jelka • wicker basket with a handle, willow »vitre« (splints), fir wood
- Henkelkorb, gespaltene Weidengerten »vitra«, Tanne • cestello con manico, vimini di salice, abete
- # 06 / IN 349 / X 32, Y 25, Z 30 • holandarka, vrbovo šibje • hamper basket, osiers • Holländer-Korb »Holandarka«, die Weidengerten »holandarka« cesta, vimini di salice

- # 07 / IN 343 / Ø 21, Z 10 • košarica, vrbovo šibje
- small wicker tray, osiers • henkellose Körbchen, Weidengerten • cestello, vimini di salice
- # 08 / IN 344 / Ø 14, Z 7,5 • otroška košarica, vrbove vitre, jelka • small children's wicker basket, willow 'vitre' (splints), fir wood
- Kinderkörbchen, gespaltene Weidengerten »vitra«, Tanne • cestello per bambini, vimini di salice, abete
- # 09 / IN 337 / Ø 27,5, Z 15 • pehar, leskove vitre, slama • round wicker basket, hazel »vitre« (splints), straw • Strohkorb, gespaltene Haselnussgerten »vitra«, Stroh • paniere, vimini di nocciolo, paglia
- # 10 / IN 344 / Ø 14, Z 7,5 • otroška košarica, vrbove vitre, jelka • small children's wicker basket, willow »vitre« (splints), fir wood
- Kinderkörbchen, gespaltene Weidengerten »vitra«, Tanne • cestello per bambini, vimini di salice, abete
- # 11 / IN 338 / Ø 48, Z 20 • štrućnica, leskove vitre, slama • bread loaf basket, hazel 'vitra' (splints), straw • Brotbehälter, Haselgerten, Stroh • cestina di paglia per farvi lievitare il pane, vimini di nocciolo, paglia
- # 12 / IN 339 / Ø 56, Z 23 • pletena košara, vrbovo šibje • wicker basket, osiers
- Flechtkorb, die Weidengerten
- cesta intrecciata, vimini di salice

04

#05

#06

#07

#08

#09

#10

#11

#12

Ročno mizarstvo in orodjarstvo

Hand Joinery and
Tool Making

Handschrinerei und
Anfertigung von Werkzeugen

Falegnameria e
Utensileria

01 / IN 246 / X 8, Y 75, Z 3.5 • past za miši, bukev, žica • mousetrap, beech wood, wire • Mausefalle, Buche, Draht • trappola da topi, faggio, filo

02 / IN 245 / X 14, Y 14, Z 12 • past za miši, jelka, žica • mousetrap, fir wood, wire • Mausefalle, Tanne, Draht • trappola da topi, abete, legno di abete, filo

03 / IN 237 / X 47, Y 14, Z 2
• ribežen, bukev, jeklo • grater, beech wood, steel • Reibe, Buche, Stahl
• grattugia, faggio, acciaio

04 / IN 432 / X 41, Y 10, Z 2.5 • ribežen, bukev, jeklo • grater, beech wood, steel • Reibe, Buche, Stahl • grattugia, faggio, acciaio

05 / IN 244 / X 22, Y 10.5, Z 7 • past za miši, jelka, žica, pločevina
• mousetrap, fir wood, wire, sheet metal • Mausefalle, Tanne, Draht, Blech • trappola da topi, abete, filo, lamiera

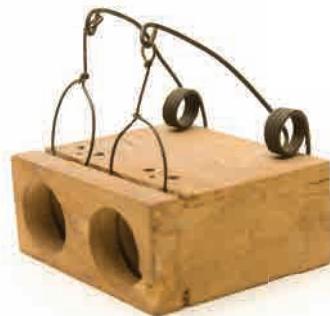
06 / IN 226 / X 19, Y 7, Z 6.5 • past za polhe, hrast, jeklo • dormouse trap, oak wood, steel • Bilchfalle, Eiche, Stahl • trappola da ghiri, quercia, acciaio

07 / IN 237 / X 54, Y 15, Z 2 • ribežen, bukev, jeklo • grater, beech wood, steel • Reibe, Buche, Stahl • grattugia, faggio, acciaio

08 / IN 228 / X 40, Y 20, Z 4 • krplje, jesen, bukev, bombaž, usnje
• snowshoes, ash wood, beech wood, cotton, leather • Schneeschuhen,

Buche, Eschenholz, Baumwolle, Leder • racchetta per il trasporto dello strame, frassino, faggio, cotone, pelle

09 / IN 222 / X 111, Y 9.5, Z 6.5 • jarem dvojnik, gaber, železo • double yoke, hornbeam, iron • Doppeljoch, Heinbuche, Eisen • giogo, carpino, ferro

01

02

03

05

06

04

07

#08

#09

01

01 / IN 441 / X 180, Y 85, Z 13 • vrata, jelka, železo • door, fir wood, iron
• Tür, Tanne, Eisen • porta, abete, ferro

02 / IN 257 / X 67, Y 8.5, Z 8 • oblič za oblanje trsk, češnja, kovina • plane, cherry wood, metal • Hobel, Kirsche, Metall • pialla, ciliegio, metallo

03 / IN 252 / X 82, Y 62, Z 59
• motovilo, bukev • yarnwindle, beech wood • Haspel, Buche • fuso, faggio

04 / IN 223 / X 100, Y 50, Z 130
• stiskalnica, brest, bukev, kovina
• press, elm wood, beech wood, metal • Presse, Buche, Ulme, Metall
• frantoi, olmo, faggio, metallo

05 / IN 254 / X 90, Y 12.5, Z 6, Ø 90
• stiskalnica za lepljenje, javor • glue press, maple wood • Leimpresse, Ahorn • frantoi per attaccatura, acero

06 / IN 251 / X 18.5, Y 11.5, Z 9.5
• solnica, bukev • salt cellar, beech wood • Salzfässchen, Buche
• saliera, faggio

07 / IN 225 / X 13, Y 6, Z 7.5 • past za polhe, bukev, železo • dormouse trap, beech wood, iron • Bilchfalle, Buche, Stahl • trappola da ghiri, faggio, ferro

08 / IN 221 / X 54, Y 33.5, Z 77
• kolovrat, javor, brest, kovina
• spinning wheel, maple wood, ash wood, metal • Spinnrad, Ahorn, Ulme, Metall • arcolaio, acero, olmo, metallo

09 / IN 241 / X 28, Y 22, Z 2 • čistilec za lan (smukovec), bukev • heckling comb, beech wood • Kamm für Lein, Buche • pulitore per lino, faggio

10 / IN 227 / X 17, Y 10, Z 8 • past za polhe, beli gaber, železo • dormouse trap, hornbeam, iron • Bilchfalle, Hainbuche, Eisen • trappola da ghiri, carpino bianco, ferro

02

03

04

05

#08

#09

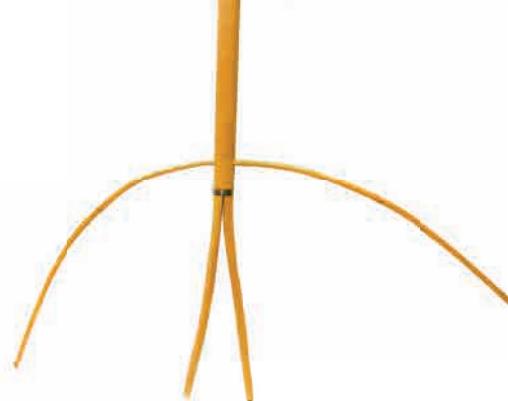
#06

#07

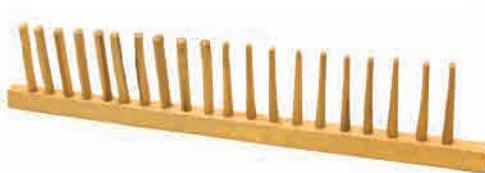
#10

O1

O2

O3

O4

O5

O6

O7

O8

O9

#10

#11

#13

01 / IN 365 / X 179, Y 31, Z 2.5 • grabljišče za primorske grablje, leska • base of a rake from the Primorska Region, hazel wood • Rechenstiel für Rechen aus Primorska (slowenisches Küstenland), Hasel • manico del rastrello, nocciolo

02 / IN 362 / X 191, Y 55, Z 8 • primorske grablje, leska, javor, dren • rake from the Primorska Region, hazel wood, maple wood, dogwood • Rechen aus Primorska (slowenisches Küstenland), Hasel, Ahorn, Hartriegelholz • rastrello del Litorale sloveno, nocciolo, acero, corniolo

03 / IN 369 / X 64, Y 3, Z 8 • čeljusti za grablje, javor, dren • rake tines, maple wood, dogwood • Rechenbalken, Ahorn, Hartriegelholz • mascelle per rastrello, acero, corniolo

04 / IN 249 / X 28.5, Y 10, Z 10 • oseinkosovnik, javor • whetstone holder, maple wood • Wetzsteinbehälter, Ahorn • fodero della cote, acero

05 / IN 361 / X 178, Y 56, Z 8 • dolenske grablje, leska, javor, dren • rake from the Dolenjska Region, hazel wood, maple wood, dogwood • Rechen aus Dolenjska (Niederkrain), Hasel, Ahorn, Hartriegelholz • rastrello della Bassa Carniola, nocciolo, acero, corniolo

06 / IN 371 / X 98, Y 28, Z 4 • čelešnik, železo, bukev • holder for a burning chip of wood to provide light, iron, beech wood • Kienhalter

»čelešnik«, Eisen, Buche • supporto per la sverza bruciante per fornire la luce, ferro, legno di faggio

07 / IN 373 / X 156, Y 37, Z 2.5 • greblja, javor, jeklo • rake, maple wood, steel • Ziehhacke, Ahorn, Stahl • attizzatoio, acero, acciaio

08 / IN 372 / X 122, Y 28, Z 2 • burklje, železo, javor • fire tongs, maple wood, iron • Ofengabel »burklje«, Ahorn, Eisen • ferro, acero

09 / IN 374 / Ø 33, Z 153 • lopar, javor • peel, maple wood • Holzschläger, Ahorn • pala, acero

10 / IN 357 / X 82, Y 56, Z 162 • tračna žaga, les, železo • bandsaw, wood, iron • Bandsäge, Holz, Eisen • sega a nastro, legno, ferro

11 / IN 356 / X 49, Y 10, Z 69 • vrtalni stroj, bukev, hrast, jelka, jeklo • drilling machine, beech wood, oak wood, fir wood, steel • Bohrmaschine, Buche, Eiche, Tanne, Stahl • perforatrice, faggio, quercia, abete, acciaio

12 / IN 259 / X 40-60 • rezilniki, les, železo • cutting tools, wood, iron • Zugmesser, Holz, Eisen • tagliatrice, legno, ferro

13 / IN 305 / Ø 41, Z 33 • trinožni stol, brest • three-legged stool, elm wood • Dreifuß, Ulme • sedia a tre piedi, olmo

14 / IN 358 / X 150, Y 25, Z 50 • rezilni stol, hrast • cutting work bench, oak wood • Schneidwerkbank, Eiche • sedia per tagliare, quercia

#14

Predstavitev
spletne
muzejske
trgovine

Presentation of Items
Included in Online
Museum Shop of the
Ribnica Handicraft Centre

Die Präsentation von
Artikeln des Online-
Museumladens des
Handwerkzentrums
Ribnica

Presentazione degli
articoli del negozio online
del museo del Centro
artigianale di Ribnica

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / Ø 30, Z 15 • skleda, glina • bowl, clay • Tonschüssel, Ton • terrina, terracotta

02 / V 011 • kozarec, glina • cup, clay • Tonbecher, Ton • bicchiere, terracotta

03 / V 021 • kozarec, glina • cup, clay • Tonbecher, Ton • bicchiere, terracotta

04 / Ø 10, Z 20 • majolka (reliefni motiv grozđja), glina • wine jug (with a grapes motif), clay • Weinkrug (mit dem Traubenmotiv), Ton • brocca (motivo a rilievo di uva), terracotta

05 / V 11 • vrč, glina • jug, clay • Krug, Ton • brocca, terracotta

06 / Ø 3, Z 7 • kelih za jajca, glina • egg cup, clay • Eierbecher, Ton • calice uova, terracotta

07 / Ø 23, Z 6 • pekač za prebranec, glina • bean stew dish, clay

• Kastenform für Prebranec (gebackene Bohnen), Ton • teglia per »prebranec« - fagioli al forno, terracotta

08 / Ø 15, Z 21 • čebulnik (mali), glina • onion storage container (small), clay • Zwiebelkrug (klein), Ton • »čebulnik« (piccolo), terracotta

09 / X 25, Y 12, Z 5 • odlagalka, glina • spoon rest, clay • Ablagelöffel, Ton • appoggia mestolo, terracotta

10 / Ø 17, Z 7 • latvica (mala), glina • milk bowl (small), clay

• Milchschüssel (klein), Ton • ciotola (piccola), terracotta

11 / Ø 30, Z 15 • skleda (valoviti rob), glina • bowl (with a wavy rim), clay

• Schüssel (mit gewelltem Rand), Ton

• scodella (orlo ondulato), terracotta

12 / Ø 30, Z 2 • krožnik, glina • plate, clay • Teller, Ton • piatto, terracotta

Lončarstvo • Pottery • Töpferei • Mestiere del vasaio

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / Ø14, Z10 • skledica z ročají, glina • bowl with a handle, clay
• Schüsselchen mit Griffen, Ton
• ciotola con manici, terracotta
02 / Ø11.5, Z4 • pekač za jabolka, glina • baking tray for apples, clay
• Backblech für Äpfel, Ton • teglia per mele, terracotta
03 / Ø17, Z8.5 • skodelica z ročajem, glina • cup with a handle, clay • Tasse mit einem Griff, Ton • tazza con manico, terracotta

04 / X33, Y23, Z5.5 • pekač za lazanjo (veliki, ovalni), glina • lasagna baking dish (large, oval), clay
• Lasagna-Backblech (groß, oval), Ton • teglia per lasagne (grande, ovale), terracotta
05 / X30, Y20, Z9 • pekač (pravokotni), glina • baking dish (rectangular), clay • Kastenform (rechteckig), Ton • teglia (rettangolare), terracotta
06 / Ø7, Z14 • kozarec (napis 40), glina • goblet (with age 40 inscribed on it), clay • Kelch (mit der Jahreszahl 40), Ton • bicchiere (con l'anno 40), terracotta

07 / Ø7, Z14 • kozarec (napis 50), glina • a goblet (with age 50 inscribed on it), clay • Kelch (mit der Jahreszahl 50), Ton • bicchiere (con l'anno 50), terracotta
08 / Ø7, Z14 • kozarec (napis 60), glina • a goblet (with age 60 inscribed on it), clay • Kelch (mit der Jahreszahl 60), Ton • bicchiere (con l'anno 60), terracotta
09 / Ø21, Z6.5 • jušnik, glina • a tureen, clay • Suppenschüssel, Ton • zuppiera, terracotta

10 / Ø17, Z8 • lonček za med, glina • honey container, clay • Hönigtopf, Ton • vasetto per miele, terracotta
11 / X11.7, Y7, Z8 • piščal bela miš, glina • whistle - white mouse, clay
• Pfeife - weiße Maus, Ton • zufolo-topo bianco, terracotta
12 / X7, Y5, Z12 • piščal sinica, glina • whistle - titmouse, clay
• Pfeife - Meise, Ton • zufolo - cincia, terracotta

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X 7.5, Y 6.5, Z 10 • piščal sova, glina • whistle-owl, clay • Pfeife-Eule, Ton • zufolo cievetta, terracotta

02 / X 11, Y 6, Z 10 • piščal žvrgolček, glina • whistle-warbling bird, clay • Pfeife-zwitschernder Vogel, Ton • zufolo cinguettante, terracotta

03 / X 11, Y 6, Z 10 • piščal žvrgolček, glina • whistle-warbling bird, clay • Pfeife-zwitschernder Vogel, Ton • zufolo cinguettante, terracotta

04 / X 10, Y 7, Z 11 • piščal gos, glina • whistle-goose, clay • Pfeife-Gans, Ton • zufolo oca, terracotta

05 / X 8, Y 7, Z 9.4 • piščal sova, glina • whistle-owl, clay • Pfeife-Eule, Ton • zufolo cievetta, terracotta

06 / X 11.7, Y 5, Z 6 • piščal pujs, glina • whistle-pig, clay • Pfeife-Schwein, Ton • zufolo porcellino, terracotta

07 / X 7, Y 5, Z 14 • piščal petelin, glina • whistle-rooster, clay • Pfeife-Hahn, Ton • zufolo gallo, terracotta

08 / X 10.5, Y 5, Z 12.5 • konjiček (v embalaži), glina • horse (incl. gift wrapping), clay • Pferd (Geschenkpackung inklusiv), Ton • cavallino (in confezione), terracotta

09 / Ø 4, Z 3 • pujsek, glina • piglet, clay • Schweinchen, Ton • porcellino, terracotta

10 / Ø 4, Z 3 • slonček, glina • little elephant, clay • Elefantchen, Ton • elefantino, terracotta

11 / Ø 10, Z 10 • sladkornica, žlička, glina, javor • sugar bowl, teaspoon, clay, maple wood • Zuckerdose, Löffelchen, Ton, Ahorn • zuccheriera, cucchiaino, terracota, acero

12 / Ø 25.5, Z 11 • skleda, solatni pribor, glina, češnja • bowl, salad server set, clay, cherry wood • Schüssel, Salatbesteck, Ton, Kirsche • scodella, posate per insalata, terracota, ciliegio

Lončarstvo • Pottery • Töpferei • Mestiere del vasaio

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X14, Y5, Z13 • piščal - konjiček, glina • whistle horse, clay
• Pferdpfeife, Ton • zufolo cavallino, terracota

02 / X12, Y5, Z5 • solnica, dvodelna, glina • a two-part salt cellar, clay • zweiteiliger Salz- und Pfefferstreuer, Ton • saliera in due pezzi, terracotta

03 / X11, Y9, Z5 • svečnik, glina • candle holder, clay
• Kerzenleuchter, Ton • candeliere, terracotta

04 / Ø 4, Z 4 • ovčka, oven, glina
• sheep, ram, clay • Schaf, Widder, Ton • pecorella, montone, terracota

05 / X11, Y9, Z5 • svečnik, glina • candle holder, clay
• Kerzenleuchter, Ton • candeliere, terracotta

06 / Ø 4, Z 4 • kokoška, želva, pikapolonica, oven, glina • hen, tortoise, ladybird, ram, clay • Huhn, Schildkröte, Marienkäfer, Wider, Ton • gallinella, tartaruga, coccinella, montone, terracotta

07 / Ø 8, Z15 • sveta družina, glina
• The Holy Family, clay • heilige Familie, Ton • Sacra Famiglia, terracota

08 / Ø 21, Z 23,5 • hladilec za steklenice, glina • bottle cooler, clay
• Flaschenkühler, Ton • secchiello per bottiglie, terracotta

09 / Ø 14, Z14 • pepelnik, glina
• ashtray, clay • Aschenbecher, Ton • portacenere, terracotta

10 / Ø 33, Z15 • pekač potičnica, glina • tube potica cake mould, clay
• Potica-Kuchenform, Ton • teglia per putizza, terracotta

11 / Ø 7, Z14 • kozarec (reliefni motiv grozdja), glina • cup (with a grapes motif), clay • Tonbecher (mit dem Traubenmotiv), Ton • bicchiere (motivo a rilievo di uva), terracotta

12 / Ø 6, Z 7 • kozarec, glina • goblet, clay • Kelch, Ton • bicchiere, terracotta

Posodarstvo • Vessel Making • Anfertigung von Geschirr • Fabbricazione di recipienti

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / Ø 20, Z 8 • škafec, smreka • small pail, spruce wood • Bottichlein, Fichte • mastelletto, abete

02 / Ø 20, Z 8 • škafec (pisani), več vrst lesa • a pail (multi-colour), several types of wood • Bottichlein, mehrere Holzarten • mastelletto (colorato), più tipi di legno

03 / Ø 13, Z 18 • vaza, smreka • vase, spruce wood • Vase, Fichte • vaso, abete

04 / Ø 14, Z 14 • šatulja (pisana, visoka), smreka, brest • casket (multi-colour, tall), several types of wood • Schatulle (bunt, hoch), mehrere Holzarten • portagioie (colorato, alto), più tipi di legno

05 / Ø 15, Z 14 • šatulja, smreka • casket, spruce wood • Schatulle, Fichte • portagioie, abete

06 / Ø 34, Z 5 • pladenj, hrast • a tray, oak wood • Tablett (rund), Fichte • vassoio, quercia

07 / Ø 25, Z 7 • pladenj (okroglji), smreka • tray (round), spruce wood • Tablett (rund), Fichte, • vassoio, abete

08 / Ø 22, Z 14 • škaf, več vrst lesa • pail, several types of wood • Bottich, mehrere Holzarten • mastello, più tipi di legno

09 / Ø 14, Z 17 • šatulja, smreka • casket, spruce wood • Schatulle, Fichte • portagioie, abete

10 / Ø 12, Z 13 • vaza (pisana), več vrst lesa • vase (multi-colour), several types of wood • Vase (bunt), mehrere Holzarten • vaso (colorato), più tipi di legno

11 / X19, Y 11, Z 12 • banjica, smreka • miniature bathtub, spruce wood • Miniaturholzwanne, Fichte • vaschetta, abete

12 / Ø 22, Z 10 • škaf, več vrst lesa • pail, several types of wood • Bottich, mehrere Holzarten • mastello, più tipi di legno

Posodarstvo • Vessel Making • Anfertigung von Geschirr • Fabbricazione di recipienti

01

02

03

04

05

06

07

08

09

01 / Ø 8.5, Z 10 • bukara kozarec, več vrst lesa • mug »bukara«, several types of wood • Becher »bukara«, mehrere Holzarten • »bukara« bicchieri, più tipi di legno

02 / Ø 14.5, Z 13.5 • deža, smreka • container with a lid, spruce wood • Kûbe, Fichte • mastello, abete

03 / Ø 10, Z 9.5 • korec, smreka • bucket with a long handle, spruce wood • Kübel mit einem Henkel, Fichte • secchio, abete

04 / Ø 21.5, Z 32.5 • golida, smreka • milking pail, spruce wood • Milchgefäß, Fichte • mungitoio, abete

05 / Ø 24.5, Z 27.5 • sodček, hrast • small barrel, oak wood • Fässchen, Eiche • barilotto, quercia

06 / Ø 20.5, Z 23.5 • sodček (ožgan z motivom trte, lakiran), hrast • small barrel (pyrographed with the vine motif), oak wood • Fässchen (mit einem Weinrebemotiv eingebrannt), Eiche • barilotto (arsiccio con il motivo di vite e colorato), quercia

07 / Ø 24.5, Z 27.5 • sodček (ožgan z motivom trte, pobaran, lakiran), hrast • small barrel (pyrographed with the vine motif, painted), oak wood • Fässchen (mit einem Weinrebemotiv eingebrannt), Eiche • barilotto (arsiccio con il motivo di vite), quercia

08 / X 24, Y 17, Z 24.5 • brenta (majhna), smreka • grape basket (small), spruce wood • Tragbütte (klein, mit einem Weinrebemotiv eingebrannt), Fichte • bigoncia (piccolo, dipinta con il motivo di vite), abete

09 / X 24, Y 17, Z 24.5 • brenta (majhna, poslikana z motivom trte), smreka • grape basket (small, painted with the vine motif), spruce wood • Tragbütte (klein, mit einem Weinrebemotiv eingebrannt), Fichte • bigoncia (piccolo, dipinta con il motivo di vite), abete

Obodarstvo, rešetarstvo, podnarstvo, pletarstvo • Side-rim Making, Sieve Making, Bottom Making, Wickerwork • Anfertigung von Rahmen, Anfertigung von Sieben, Anfertigung von Böden, Flechtereи • Fabbricazione di cerchi, Fabbricazione di setacci, Fabbricazione di fondi, Lavori di intreccio

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / Ø 10, Z 5 • sito za sladkor, bukev, kovina • sugar sieve, beech wood, metal • Zucker sieb, Buche, Metall • setaccio per zucchero, faggio, metallo

02 / Ø 9, Z 3,5 • reta, smreka, leska • riddle, spruce wood, hazel wood • Reiter, Fichte, Hasel • setaccio, abete, nocciolo

03 / Ø 14, Z 7,5 • reta, smreka, leska • riddle, spruce wood, hazel wood • Reiter, Fichte, Hasel • setaccio, abete, nocciolo

04 / X 35, Y 10, Z 7 • embalaža za steklenico (ležeča), leskove vitre • bottle packaging (lying position), hazel 'vitre' (splints)

• Flaschenverpackung (liegend), gespaltene Haselnussgersten »vitra« • imballaggio per bottiglia (giacente), vimini di nocciolo

05 / X 37, Y 30, Z 18 • košara »holandarica«, vrbovo šibje • hamper basket (largest), willow »vitre« (splints) • Holländer-Korb »Holandarica«, Weidenruten • cesta »holandarica«, vimini di salice

06 / Ø 13, Z 9 • košarica otroška (mala), vrbovo šibje • children's basket (small), willow »vitre« (splints) • Kinderkorb (klein), Weidenruten • cesta per bambini (piccola), vimini di salice

07 / Ø 24, Z 10 • pehar, vrbove vitre • wicker basket, willow »vitre« (splints) • Strohkorb, Weidenruten • paniere, vimini di salice

08 / X 41, Y 26, Z 19 • koš za krompir (velik), leskove vitre • potato basket (large), hazel »vitre« (splints)

• Kartoffelkorb (groß), gespaltene Haselnussgersten »vitra« • cesta per patate (grande), vimini di nocciolo

09 / X 35, Y 30, Z 15 • cajna (velika), leskove vitre • round wicker basket (large), hazel 'vitre' (splints) • Henkelkorb (groß), gespaltene Haselnussgersten »vitra« • sporta grande, vimini di nocciolo

10 / X 22, Y 16, Z 10 • košek, leskove vitre • wicker basket (small), hazel »vitre« (splints) • Körbchen (klein), gespaltene Haselnussgersten »vitra« • cestino (piccolo), vimini di nocciolo

11 / X 43, Y 23,5, Z 22 • cekar (veliki), vrbovo šibje • shopper basket (large), willow »vitre« (splints) • Strohtasche (groß), Weidenruten • sporta grande, vimini di salice

12 / X 12, Y 7, Z 7 • koš (majhen), leskove vitre • basket (small), hazel »vitre« (splints) • Korb (klein), gespaltene Haselnussgersten »vitra« • cestino (piccolo), vimini di nocciolo

Pletarstvo, zobotrebčarstvo, žličarstvo • Wickerwork, Making of Toothpicks, Spoon Making • Flechterei, Anfertigung von Zahnstöichern, Anfertigung von Löffeln und Kochlöffeln • Lavori di intreccio, La produzione degli stuzzicadenti, Fabbricazione di cucchiai

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / Ø 29, Z 14 • košara (okroglá), leskove vitre • wicker basket (round), hazel »vitre« (splints) • Korb (rund), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • cesta (rotonda), vimini di nocciolo # 02 / Ø 29, Z 10 • pehar (okrogli), leskove vitre • wicker basket (round), hazel »vitre« (splints) • Strohkorb (rund), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • paniere (rotondo), vimini di nocciolo

03 / X 26, Y 18, Z 9 • pehar (ovalni), vrbovo šibje • wicker basket (oval), willow »vitre« (splints) • Strohkorb (oval), Weidenruten • paniere (ovale), vimini di salice

04 / X 18, Y 18, Z 9 • košarica v obliku srca, leskove vitre • heart-shaped basket, hazel »vitre« (splints) • Herzkorb, gespaltene Haselnussgerten »vitra« • cestino in forma di cuore, vimini di nocciolo # 05 / X 20, Y 20, Z 9 • košarica v obliku deteljice, leskove vitre • four-leaf-clover-shaped basket, hazel »vitre« (splints) • kleeflattförmige Korb, gespaltene Haselnussgerten »vitra« • cestino in forma di quadrifoglio, vimini di nocciolo

06 / Ø 10, Z 32 • embalaža za steklenico (pokončna), leskove vitre • bottle packaging (standing position), hazel »vitre« (splints)

- Flaschenverpackung (stehend), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • imballaggio per bottiglia (verticale) vimini di nocciolo
- # 07 / X 7 • zobotrebci (v butarici), leska • toothpicks (bundle), hazel wood • Zahnstocher (Bündel), Hazel • stuzzicadenti (fascina), nocciola
- # 08 / Y 7, Y 4, Z 2 • zobotrebci v škatlici, leska • toothpicks in a gift box, hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 09 / X 18, Y 3, Z 0,5 • žličica (mala), javor • spoon (small), maple wood

position), hazel »vitre« (splints)

- Flaschenverpackung (stehend), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • imballaggio per bottiglia (verticale) vimini di nocciolo
- # 07 / X 7 • zobotrebci (v butarici), leska • toothpicks (bundle), hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 08 / Y 7, Y 4, Z 2 • zobotrebci v škatlici, leska • toothpicks in a gift box, hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 09 / X 18, Y 3, Z 0,5 • žličica (mala), javor • spoon (small), maple wood

position), hazel »vitre« (splints)

- Flaschenverpackung (stehend), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • imballaggio per bottiglia (verticale) vimini di nocciolo
- # 07 / X 7 • zobotrebci (v butarici), leska • toothpicks (bundle), hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 08 / Y 7, Y 4, Z 2 • zobotrebci v škatlici, leska • toothpicks in a gift box, hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 09 / X 18, Y 3, Z 0,5 • žličica (mala), javor • spoon (small), maple wood

position), hazel »vitre« (splints)

- Flaschenverpackung (stehend), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • imballaggio per bottiglia (verticale) vimini di nocciolo
- # 07 / X 7 • zobotrebci (v butarici), leska • toothpicks (bundle), hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 08 / Y 7, Y 4, Z 2 • zobotrebci v škatlici, leska • toothpicks in a gift box, hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 09 / X 18, Y 3, Z 0,5 • žličica (mala), javor • spoon (small), maple wood

position), hazel »vitre« (splints)

- Flaschenverpackung (stehend), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • imballaggio per bottiglia (verticale) vimini di nocciolo
- # 07 / X 7 • zobotrebci (v butarici), leska • toothpicks (bundle), hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 08 / Y 7, Y 4, Z 2 • zobotrebci v škatlici, leska • toothpicks in a gift box, hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 09 / X 18, Y 3, Z 0,5 • žličica (mala), javor • spoon (small), maple wood

position), hazel »vitre« (splints)

- Flaschenverpackung (stehend), gespaltene Haselnussgerten »vitra« • imballaggio per bottiglia (verticale) vimini di nocciolo
- # 07 / X 7 • zobotrebci (v butarici), leska • toothpicks (bundle), hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 08 / Y 7, Y 4, Z 2 • zobotrebci v škatlici, leska • toothpicks in a gift box, hazel wood • Zahntöcher in einer Geschenkschachtel, Hasel • stuzzicadenti in scatola, nocciola
- # 09 / X 18, Y 3, Z 0,5 • žličica (mala), javor • spoon (small), maple wood

• Löffel (klein), Ahorn • cucchiaio (piccolo), acero

10 / X 23, Y 3, Z 0,5 • nož za namaze, javor • spread knife, maple wood

- Aufstrichmesser, Ahorn • coltello per spalmare, acero

11 / X 23, Y 3, Z 0,5 • vilice, žličica, nož, češnja • fork, spoon, knife, cherry wood • Gabel, Löffel, Messer, Kirschbaum • forchetta, cucchiaio, coltello, ciliegio

12 / X 23, Y 2, Z 0,5 • nož za odpiranje pisem, češnja • a letter knife, cherry wood • Brieföffner, Kirschbaum • tagliacarte, ciliegio

Žličarstvo • Tool Making • Anfertigung von Werkzeugen • Falegnameria

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X 29, Y 8, Z 5 • škarje, javor
• scissors, maple wood • Scheren,
Ahorn • forbici, acero

02 / X 35, Y 5, Z 0,5 • nož, javor
• knife, maple wood • Messer, Ahorn
• coltello, acero

03 / X 40, Y 0,5, Z 1 • polentar,
javor • polenta spoon, maple wood
• Polenta Löffel, Ahorn • mestolo per
polenta, acero

04 / X 30, Y 4, Z 1 • vilice za žgance,
javor • fork for crumbling »žganci«,
maple wood • Gabel für Sterz
»žganci«, Ahorn • forchette per
grumi, acero

05 / X 40, Y 6, Z 1 • žlica, javor
• spoon, maple wood • Löffel, Ahorn
• cucchiaio, acero

06 / X 24,5, Y 4,5, Z 0,5 • žlica (ročno
izdelana), javor • spoon (handmade),
maple wood • Löffel (handgefertigt),
Ahorn • cucchiaio (fatto a mano),
acero

07 / X 30, Y 5, Z 3 • špatula (delno
ukriviljena), češnja • spatula
(half curved), cherry wood
• Pfannenwender (gebogen),
Kirschbaum • spatola (semi
pieghevole), ciliegio

08 / X 40, Y 4,5, Z 0,5 • vilice, javor
• fork, maple wood • Gabel, Ahorn
• forchetta, acero

09 / X 28, Y 10, Z 6 • kladivo za
meso (veliko), javor, kovina • meat
mallet (large), maple wood, metal
• Fleischhammer (groß), Ahorn,
Metall • martello per carne (grande),
acero, metallo

10 / X 23, Y 4,5, Z 1 • žlica, javor
• spoon, maple wood • Löffel, Ahorn
• cucchiaio, acero

11 / X 23, Y 4, Z 0,5 • vilice, javor
• fork, maple wood • Gabel, Ahorn
• forchetta, acero

12 / X 30, Y 5, Z 3 • zajemalka za
špagete, češnja • spaghetti ladle,
cherry wood • Spagettilöffel,
Kirschbaum • mestolo per spaghetti,
ciliegio

Žličarstvo • Tool Making • Anfertigung von Werkzeugen • Falegnameria

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X 32, Y 6,5, Z 0,5 • špatula, češnja • spatula, cherry wood
• Pfannenwender, Kirschbaum
• spatula, ciliegio

02 / X 30, Y 6, Z 1 • žlica (ovalna), češnja • spoon (oval) cherry wood • Löffel (oval), Kirschbaum
• cucchiaio (ovale), ciliegio

03 / X 30, Y 6, Z 0,5 • žlica z luknjicami (ovalna), češnja • spoon with little holes (oval), cherry wood
• Löffel mit Löchern (oval), Kirschbaum
• cucchiaio con buchi (ovale), ciliegio

04 / X 16, Y 2,5, Z 0,5 • žlička za olive, češnja • olive spoon, cherry wood • Olivenlöffel, Kirschbaum
• cucchiaino per olive, ciliegio

05 / X 27, Y 10,5, Z 4 • kladivo za meso, češnja • meat mallet, cherry wood • Fleischhammer, Kirschbaum
• martello per carne, ciliegio

06 / X 30, Y 6, Z 0,5 • žlica z luknjo, češnja • spoon with a single hole, cherry wood • Löffel mit einem Loch, Kirschbaum • cucchiaio con buco, ciliegio

07 / X 8,5, Y 2, Z 2 • velnica za sol, češnja • salt scoop, cherry wood
• Schaufel für Salz, Kirschbaum
• cucchiaino per sale, ciliegio

08 / X 10, Y 3, Z 3 • velnica za kavo, češnja • coffee scoop, cherry wood
• Schaufel für Kaffee, Kirschbaum
• cucchiaino per caffè, ciliegio

09 / X 30, Y 2-5, Z 2 • pinceta špatula, češnja • tongs, cherry wood • Zangen, Kirschbaum • pinzetta spatula, ciliegio

10 / X 8, Y 2, Z 0,5 • žlička, češnja • spoon (small), cherry wood • Löffelchen, Kirschbaum
• cucchiaino (piccolo), ciliegio

11 / X 30, Y 6, Z 0,5 • servirna žlica (odrezana), češnja • serving spoon (flat-ended), cherry wood
• Servierlöffel (mit einem flachen Ende), Kirschbaum • cucchiaio da servizio (tagliato), ciliegio

12 / X 30, Y 6, Z 0,5 • žlica s konico, češnja • pointed spoon, cherry wood • Spitzkochlöffel, Kirschbaum
• cucchiaio con punta, ciliegio

Žličarstvo • Spoon Making • Anfertigung von Löffeln und Kochlöffeln • Fabbricazione di cucchiai

#01

#02

#03

#04

#05

#06

#07

#08

#09

#10

#11

#12

#01 / X32, Y6.5, Z0.5 • špatula z zarezami, češnja • slotted spatula, cherry wood • Pfannenwender mit Rillen, Kirschbaum • spatula con incisi, ciliegio

#02 / X32, Y5, Z0.5 • vilice, češnja • fork, cherry wood • Gabel, Kirschbaum • forchetta, ciliegio

#03 / X23, Y4.5, Z0.5 • žlica, oreh • spoon, walnut wood • Löffel, Nussbaum • cucchiaio, noce

#04 / X50-100, Y10, Z2 • kuhalnica (velika), bukev • spoon (large), beech wood • Kuchlöffel (groß), Buche • mestolo (grande), faggio

#05 / X46, Y11, Z5 • zajemalka za savno, bukev • sauna ladle, beech wood • Saunakelle, Buche • mestolo per sauna, faggio

#06 / X30, Y7.5, Z7.5 • zajemalka, bukev • ladle, beech wood • Kelle, Buche • mestolo, faggio

#07 / X25, Y7, Z2 • velnica, bukev • scoop, beech wood • Schaufel, Buche • cucchiaino, faggio

#08 / X12.5, Y2.5, Z0.5 • jedilni pribor (majhen), češnja • cutlery set (small), cherry wood • Essbesteck (klein), Kirschbaum • posate (piccolo), ciliegio

#09 / X30, Y5, Z0.5 • vilica, žlica (svatovski pribor), javor • fork, spoon (wedding cutlery), maple wood • Gabel, Löffel (Hochzeitsbesteck), Ahorn • forchetta, cucchiaio (posate nuziali), acero

#10 / X30, Y2, Z4.5 • pinceta, bukev • tongs, beech wood • Zange, Buche • pinzetta, faggio

#11 / X30, Y3-5, Z0.5 • svatovski pribor, javor • wedding cutlery, maple wood • Hochzeitsbesteck, Ahorn • posate nuziali, acero

#12 / X28, Y2.5, Z0.5 • vilice za čevapčije, javor • barbecue fork, maple wood • Grillgabel, Ahorn • forchetta per polpettine ai ferri, acero

Ročno mizarstvo • Hand Joinery • Handschreinerei • Falegnameria

#01

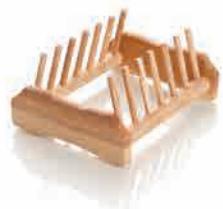
#02

#03

#04

#05

#06

#07

#08

#09

#10

#11

#12

#01 / Ø13, Z32 • stojalo za papirnate brisače, bukev • tabletop paper roll holder, beech wood
• Papierrollenhalter, Buche
• Trespolo per asciugamani di carta, faggio

#02 / X12-90, Y13-33, Z8.5 • stenski obešalnik, bukev • wall coat hanger, beech wood • Wandmantelhaken, Buche • appendiabiti da muro, faggio
#03 / X30, Y20, Z1 • deska (srednja), česnja • cutting board (medium), cherry wood • Schneidebrett (medium), Kirschbaum • tagliere (medio) ciliegio

#04 / X16, Y9, Z8 • skrinjica, bukev • small trunk, beech wood
• Kästchen, Buche • scrigno, faggio

#05 / X24, Y20, Z12 • stojalo za krožnike, bukev • plate rack, beech wood • Tellerständer, Buche
• Portapiatti, faggio
#06 / X11, Y8, Z2 • klobasa, bukev • wooden sausage, beech wood
• hölzerne Wurst, Buche • salsiccia di legno, faggio

#07 / X28, Y20, Z15.5 • škatla za šivanje (mala), bukev • sewing box (small), beech wood • Nähkästchen, Buche (klein) • portacucito (piccolo), faggio

#08 / X29, Y10, Z4.5 • kladivo (pravokotno), bukev • mallet (rectangular), beech wood • Hammer (rechteckig), Buche • martello (rettangolare), faggio

#09 / X40, Y5.5, Z7.5 • obešalnik, bukev • wall coat hanger, beech wood • Mantelhaken, Buche
• appendiabiti da muro, faggio

#10 / X16, Y9, Z4 • model za maslo (planika, vzorec), javor • a butter mould (edelweiss, pattern), maple wood • Butterform (das Edelweiß, Muster), Ahorn • modello per burro (stella alpina, esempio), acero

#11 / X43, Y20, Z20 • škatla za šivanje (velika), smreka • a sewing box (large), spruce wood • Nähkästchen (groß), Fichte • portacucito (grande), abete

#12 / X40, Y21, Z20 • prućka (sestavljava, motiv ribice), bukev
• footstool (unassembled, fish motif), beech wood • Fußbank (zerlegt, mit einem Fischmotiv), Buche
• sgabello (componibile, con motivo di pesciolino), faggio

Ročno mizarstvo • Hand Joinery • Handschreinerei • Falegnameria

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / 792 X 58, Y 4, Z 1 • žlica za obuvanje (roka), bukev • shoespooner (hand), beech wood • Schuhlöffel (Hand), Buche • calzatoio (mano), faggio
02 / 793 X 37, Y 5, Z 1 • deščica za rezanje salame, bukev • salami cutting board, beech wood • Salamischneidebrett, Buche • tagliere per salami, faggio
03 / 1120 X 2, Y 2, Z 2 • kocka, bukev • dice, beech wood • Würfel, Buche • dado, faggio

04 / 846 X 10, Y 6, Z 10 • mula, bukev • mule, beech wood • Maultier, Buche • mulo, faggio
05 / 873 X 41, Y 23,5, Z 1,5 • pladenj (riba), bukev • serving tray (fish), beech wood • Tablett (Fisch), Buche • vassoio (pesce), faggio
06 / 889 X 25,5, Y 14,5, Z 20 • stol otroški (mali), bukev • children's stool (small), beech wood • Kinderstuhl (klein), Buche • sedia per bambini (piccola), faggio
07 / 889 X 25,5, Y 14,5, Z 20 • stol otroški (mali, Smrkec), bukev • children's stool (small, Smurf), faggio

beech wood • Kinderstuhl (klein, der Schlumpf), Buche • sedia per bambini (piccola, Puffi), faggio
08 / 1064 X 13, Y 6, Z 7 • ročni voziček (majhen), bukev • hand-drawn cart (small), beech wood • Schiebekarren (klein), Buche • carrello a mano (piccolo), faggio
09 / 1048 X 20, Y 6, Z 7,5 • ročni maser (pregibni, zobati), bukev • hand massage roller (pliable, serrated), beech wood • Handmassageroller (faltbar, gezinnt), Buche • massaggiatore di legno a mano (pieghevole, dentato), faggio

10 / 1049 X 17, Y 6, Z 7,5 • ročni maser (nepregibni, okrogli), bukev • hand massage roller (non-pliable, round), beech wood • Handmassageroller (nicht faltbar, rund), Buche • massaggiatore di legno a mano (non pieghevole, rotondo), faggio
11 / 1063 X 36, Y 5, Z 6 • gosenica Biba, bukev • caterpillar Biba, beech wood • Raupe Biba, Buche • bruco Biba, faggio
12 / 1065 X 14, Y 10, Z 10 • vodnjak, bukev • well, beech wood • Brunnen, Buche • pozzo, faggio

Ročno mizarstvo • Hand Joinery • Handschreinerei • Falegnameria

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / 1066 X 20, Y 7, Z 7 • vodno kolo, bukev • waterwheel, beech wood
• Wasserrad, Buche • trazione per mulino, faggio

02 / 1067 X 21.5, Y 13.5, Z 10.5
• katapult, bukev • catapult, beech wood • Katapult, Buche • catapulta, faggio

03 / 1068 X 24, Y 7, Z 7 • kmečki voz, bukev • hay cart, beech wood
• Leiterwagen, Buche • carro contadino, faggio

04 / 1135 Ø 29, Z 1.5 • deska (okrogla), bukev • chopping board (round), beech wood • Schneidebrett (rund),

Buche • tagliere (rotondo), faggio
05 / 1142 X 28.5, Y 28.5, Z 52 • stolček z naslonjalom, bukev • chair with backrest, beech wood • Stühlchen mit der Rückenlehne, Buche • sedia con schienale, faggio

06 / 1143 X 24.5, Y 24.5, Z 28 • stol »štokerle«, bukev • stool - »štokerle«, beech wood • Hocker, Buche • sedia - »štokerle«, faggio

07 / 1184 X 34, Y 16.5, Z 2 • mesnica z ročajem, bukev • cutting board with handle, beech wood • Fleischbrett mit Griffen, Buche • tagliere con manico, faggio

08 / 1225 X 26, Y 16, Z 1 • deska (mala), češnja • a cutting board (small), cherry wood • Schneidebrett (klein), Kirschbaum • tagliere (piccolo) ciliegio

09 / 1248 X 42, Y 6, Z 7 • vlak z dvema vagončkoma, bukev in valovit karton • train with two carriages, beech wood and wavy cardboard • Zug mit zwei Wagenen, Buche und Wellkarton • treno con due vagoncini, faggio e cartone ondulato

10 / 1329 X 26, Y 22, Z 20 • ptičja krmilnica, bukev • birdfeeder, beech wood • Futterhäuschen, Buche • cassetta del becchime, faggio

11 / 1249 X 25, Y 21, Z 24 • ptičja krmilnica, bukev • birdfeeder, beech wood • Futterhäuschen, Buche • cassetta del becchime, faggio

12 / 1250 X 14, Y 4, Z 5 • formula, bukev • formula one car, beech wood • Formel-1-Wagen, Buche • formula, faggio

Ročno mizarstvo • Hand Joinery • Handschreinerei • Falegnameria

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / 319 X 41, Y 25, Z 5 • pladenj, bukev • tray, beech wood • Tablett, Buche • vassoio, faggio

02 / 322 X 30,5, Y 8,5, Z 1,5 • ribežen za hren, bukev, kovina • horseradish grater, beech wood, metal • Reibe für Meerrettich, Buche, Metall • grattugia per rafano, faggio, metallo

03 / 323 X 47,5, Y 13, Z 1,5 • ribežen za repo (veliki), bukev, kovina • turnip grater (large) beech wood, metal • Rübenreibe (groß), Buche, Metall • grattugia per rapa (grande), faggio, metallo

04 / 324 X 30, Y 8, Z 15 • ribežen za rdečo peso, kumare (1 rezilo), bukev, kovina • beetroot, cucumber grater (1 blade), beech wood, metal • Reibe für rote Rüben, Gurken (1 Klinge), Buche, Metall • grattugia per barbabietola rossa, cetrioli, faggio, metallo
 # 05 / 324 X 30, Y 8, Z 15 • ribežen za rdečo peso, kumare (2 rezili), bukev, kovina • beetroot, cucumber grater (2 blades), beech wood, metal • Reibe für rote Rüben, Gurken (2 Klingen), Buche, Metall • grattugia per barbabietola rossa, cetrioli, faggio, metallo

06 / X 15, Y 2,5, Z 12,5 • raglja, bukev • rattle, beech wood • Ratsche, Buche • battola, faggio
 # 07 / X 50, Y 19,5, Z 3 • ribežen za repo, bukev • turnip grater, beech wood • die Rübenreibe, Buche • grattugia per rapa, faggio
 # 08 / X 40, Y 16, Z 3 • ribežen za zelje, bukev • cabbage grater, beech wood • die Kohlreibe, Buche • grattugia per cavoli, faggio
 # 09 / X 30, Y 8, Z 15 • ribežen za jabolka, bukev, kovina • apple grater, beech wood, metal • Apfelreibe, Buche, Metall • grattugia per mele, faggio, metallo

10 / X 31,5, Y 10, Z 9 • zajec za sezuvanje, bukev • shoe remover, beech wood • Stiefelknecht, Buche • calzatoio »zajec«, faggio

11 / X 45, Y 14, Z 1,5 • deščica, češnja • a cutting board, cherry wood • Schneidebrett, Kirschbaum • tagliere, ciliegio

12 / X 36, Y 20,5, Z 1,5 • deska, bukev • chopping board, beech wood • Schneidebrett, Buche • tagliere, faggio

Ročno mizarstvo • Hand Joinery • Handschreinerei • Falegnameria

01

02

03

04

05

06

07

08

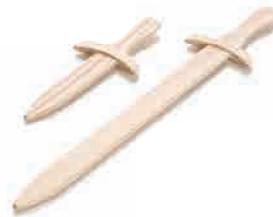
09

10

11

12

01 / X 28, Y 24.5, Z 8 • nožni maser (veliki), bukev • foot massage roller (large), beech wood
• Fußmassageroller (groß), Buche

• massaggiatore di legno per gambe (grande), faggio
02 / X 46, Y 7.5, Z 3 • hrbtni maser, bukev • back massage roller, beech wood • Rückenmassageroller, Buche
• massaggiatore di legno per schiena, faggio

03 / Ø 3, Z 11 • ročni maser (zobati), bukev • hand massage roller (serrated), beech wood
• Handmassageroller (gezinnt), Buche • massaggiatore di legno a mano (dentato), faggio

04 / X 23, Y 9, Z 4 • maser (zobati), bukev • hand massage roller (serrated), beech wood
• Handmassageroller (gezinnt), Buche • massaggiatore di legno a mano (dentato), faggio

05 / X 16, Y 3.5, Z 8 • držalo za prtičke, javor • napkin holder, maple wood • Serviettenhalter, Ahorn
• portatovaglioli, acero

06 / X 35, Y 18.5, Z 1.5 • deska, bukev • chopping board, beech wood
• Schneidebrett, Buche • tagliere, faggio

07 / X 23, Y 19, Z 22 • podstavek za posodo (ribe), bukev • trivet (fish), beech wood • Untersatz (Fisch), Buche • sottopentola (pesci), faggio

08 / X 40, Y 25, Z 2.5 • deska za rezanje kruha, bukev • bread cutting board, beech wood
• Brotschneidebrett, Buche • tagliere per pane, faggio

09 / X 50, Y 4, Z 1 • žlica za obuvanje (velika), bukev • shoespoooner (large), beech wood • Schuhlöffel (groß), Buche • calzatoio (grande), faggio

10 / X 15, Y 4, Z 1 • žlica za obuvanje (mala), bukev • shoespoooner (small), beech wood • Schuhlöffel (klein), Buche • calzatoio (piccolo), faggio

11 / X 47, Y 4, Z 1 • žlica za obuvanje (goska), bukev • shoespoooner (goose), beech wood • Schuhlöffel (Gans), Buche • calzatoio (ochetta), faggio

12 / X 31/61, Y 11.5, Z 1.5 • meč, smreka • sword, spruce wood • Holzs Schwert, Fichte • spada, abete

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X18, Y3.5, Z8 • polž, bukev
• snail, beech wood • Schnecke, Buche • lumaca, faggio

02 / X18, Y3.5, Z8 • pikapolonica, bukev • ladybird, beech wood
• Marienkäfer, Buche • coccinella, faggio

03 / X19, Y9.5, Z6.5 • šajtrga, bukev • wheelbarrow, beech wood
• Schiebkarren, Buche • carriola, faggio

04 / X26, Y27, Z6 • nožni maser, bukev • foot massage roller, beech wood • Fußmassageroller, Buche
• massaggiatore di legno per gambe, faggio

05 / X26, Y12, Z4 • nožni maser, bukev • foot massage roller, beech wood • Fußmassageroller, Buche
• massaggiatore di legno per gambe, faggio

06 / X31, Y20, Z15 • deska za rezanje z okroglim ročajem, bukev
• cutting board with a round handle, beech wood • Schneidebrett mit rundem Griff, Buche • tagliere con manico rotondo, faggio

07 / X7.5, Y1, Z1.5 • ščipalka, bukev • clothes peg, beech wood
• Wäscheklammer, Buche • molletta, faggio

08 / Ø5.8, Z0.5 • obesek za ključe, bukev • keychain, beech wood
• Schlüsselanhänger, Buche
• portachiavi, faggio

09 / X19.5, Y16.5, Z4.5 • nožni maser (malii), bukev • foot massage roller (small), beech wood
• Fußmassageroller (klein), Buche
• massaggiatore di legno per gambe (piccolo), faggio

10 / Ø4, Z17 • odpirač za buteljke, češnja • bottle opener, cherry wood
• Flaschenöffner, Kirschbaum
• ciliegio, acero

11 / Ø7.5, Z17 • odpirač za buteljke, češnja • bottle opener, cherry wood
• Flaschenöffner, Kirschbaum
• ciliegio, acero

12 / X33, Y19.5, Z19 • pručka, bukev
• footstool, beech wood • Fußbank, Buche • poggiapiedi, faggio

Spominkarstvo • Souvenir Making • Anfertigung von Souvenirs • Fabbricazione di ricordini

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X 22,5, Y 15, Z 1 • beležnica z lesenimi platnicami, bukev • a writing pad with wooden covers, beech wood • Notizbuch mit hölzernen Buchdeckeln, Buche • taccuino per appunti con copertina di legno, faggio
 # 02 / Ø 13, Z 4,5 • podstavek medvedki (6 kosov), več vrst lesa • bear head-shaped coasters (6 pieces), several types of wood • Untersatz in Bärenkopf-Form (6 Stück), mehrere Holzarten • sottopentola orsetto (6 pezzi), più tipi di legno
 # 03 / X 31, Y 31, Z 4 • pladenj vitra, bukev • a tray featuring the »vitra« (splint) motif, beech wood • Tablett mit einem Flechtereimotiv »vitra«, Buche • vassolo »vitra«, faggio

04 / X 24, Y 24, Z 11 • set cvet, več vrst lesa • set flower, several types of wood • Set Blumen, mehrere Holzarten • set fiore, più tipi di legno
 # 05 / Ø 10 • šoferski obesek, javor • a rearview mirror pendant, maple wood • Rückspiegelanhänger, Ahorn • portachiavi per auto, acero
 # 06 / X 15, Y 28, Z 7 • krošnja (velika), več vrst lesa • a peddler's pack »krošnja« (large), several types of wood • Rückentragette »Krošnja« (groß), mehrere Holzarten • gerla (grande), più tipi di legno
 # 07 / X 8, Y 5, Z 14 • krošnja z obeskom, več vrst lesa • a peddler's pack »krošnja« pendant, several

types of wood • Rückentrage »Krošnja« Anhänger, mehrere Holzarten • gerla ciondolo, più tipi di legno
 # 08 / Ø 8, Z 14 • Ribniški pušeljc (malii), javor • a woodenware bouquet »Ribniški pušeljc« (small), maple wood • Miniature Holzwaren »Ribniški pušeljc« (klein), Ahorn • »Ribniški pušeljc« (piccolo), acero
 # 06 / X 15, Y 28, Z 7 • krošnja (velika), več vrst lesa • a woodenware bouquet »Ribniški pušeljc« (large), maple wood • Miniature Holzwaren »Ribniški pušeljc« (groß), Ahorn • »Ribniški pušeljc« (grande), acero
 # 09 / Ø 14, Z 29 • Ribniški pušeljc (veliki), javor • a woodenware bouquet »Ribniški pušeljc« (large), maple wood • Miniature Holzwaren »Ribniški pušeljc« (groß), Ahorn • »Ribniški pušeljc« (grande), acero
 # 10 / Ø 10 • šoferski obesek (ožgan), javor • rearview mirror pendant (pyrographed), maple wood • Rückspiegelanhänger (eingebrannt), Ahorn • portachiavi per auto (arsiccio), acero
 # 11 / X 29, Y 20, Z 21 • kozolec toplar (majhen), več vrst lesa • a hayrack (kozolec toplar, small), several types of wood • Doppelharpfe (kozolec toplar, klein), mehrere Holzarten • rastrelliera (kozolec toplar, piccolo), più tipi di legno
 # 12 / X 8, Y 8, Z 8 • sodček (majhen, motiv grozda), bukev • a barrel (small, grapes), beech wood • Fass (klein, Trauben), Buche • barilotto (piccolo, uva), faggio

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / Ø 26, Z 3 • »Ribniška marjanca« bukev • »Ribniška marjanca« wooden roulette game, beech wood • »Ribniška marjanca« • Roulette-Spiel, Buche • battola di Ribnica, faggio
 # 02 / Ø 2,5, Z 6 • vrtavka ali frtolc, SI, bukev • spinning top »frtolc«, SI, beech wood • Kreisel »frtolc«, SI, Buche • trottola o »frtolc«, SI, faggio
 # 03 / Ø 2,5, Z 6 • vrtavka ali frtolc, EN, bukev • spinning top »frtolc«, EN, beech wood • Kreisel »frtolc«, EN, Buche • trottola o »frtolc«, EN, faggio

04 / Ø 3,5, Z 10 • pinja za zobotrebce, javor • churn - toothpick holder, maple wood • Butterfässchen • Zahnstocherhalter, Ahorn • zangola per stuzzicadenti, acero
 # 05 / Ø 3,5, Z 14 • ozemalec za limone (podolgovati), bukev • lemon squeezer (oblong), beech wood • Zitronenpresso (länglich), Buche • spremilimoni (oblungo), faggio
 # 06 / Ø 4,5, Z 14 • ozemalec za limone (okrogli), bukev • lemon squeezer (round), beech wood • Zitronenpresso (rund), Buche • spremilimoni (rotondo), faggio

07 / Ø 5, Z 19 • mlinček za sol/poper, javor • salt/pepper mill, maple wood • Salz/Pfeffermühle, Ahorn • macina pepe/sale, acero

08 / Ø 3,5, Z 10 • pinja (poslikana), javor • churn (painted), maple wood • Butterfass (germalt), Ahorn • zangola (dipinta), acero

09 / Ø 4,5, Z 6 • kelih za jajca, javor • egg cup, maple wood • Eierbecher, Ahorn • calice per uova (colorato), acero

10 / Ø 4,5, Z 6,5 • kelih za jajca (barvan), javor • egg cup (painted), maple wood • Eierbecher (gefarbt), Ahorn • calice per uova (colorato), acero

11 / Ø 6, Z 14 • terilnik za orehe, javor • walnut cracker, maple wood • Nußknacker, Ahorn • mortaio per noci, acero

12 / Ø 8, Z 12 • volk - vrtavka, bukev • wolf - spinning top, beech wood • Wolf - Kreisel, Buche • lupo - trottola faggio

Strugarstvo • Woodturning • Drechslerie • Tornitura

#01

#02

#03

#04

#05

#06

#07

#08

#09

#10

#11

#12

#01 / Ø 24-26 • skleda za orehe, bukev
• bowl for walnuts, beech wood
• Nußschüssel, Buche • scodella per noci, faggio

#02 / Ø 34, Z 4 • krožnik (vrtljivi),
javor • plate (with a swivel base)
maple wood • Teller (drehbar), Ahorn
• piatto (girevole), acero

#03 / Ø 25,5 • valjar, javor • rolling pin,
maple wood • Nudelholzer, Ahorn
• matterello, acero

#04 / Ø 27, Z 5 • skleda (pisana),
več vrst lesa • dish (multi-colour),
several types of wood • Schüssel
(bunt), mehrere Holzarten • scodella
(colorata), più tipi di legno

#05 / Ø 11,5, Z 7 • možnar, bukev
• mortar, beech wood • Mörser, Buche
• mortaio, faggio

#06 / Ø 4, Z 5,5 • vrtavka, bukev
• spinning top, beech wood • Kreisel,
Buche • trottola, faggio

#07 / Ø 11, Z 12 • tridelna solnica, javor
• three-piece salt and pepper cellar,
maple wood • dreiteiliger Salz- und
Pfefferstreuer, Ahorn • saliera a tre
ante, acero

#08 / Ø 25, Z 7 • skleda, bukev • bowl,
beech wood • Schüssel, Buche
• scodella, faggio

#09 / Ø 9,5, Z 6 • šatulja, bukev
• casket, beech wood • Schatulle,
Buche • portagioie, faggio

#10 / Ø 34, Z 2 • krožnik, javor • plate,
maple wood • Teller, Ahorn • piatto,
acero

#11 / Ø 7, Z 9 • terilnik za orehe
(jurček), bukev • walnut cracker
(porcino) beech wood • Nußknacker
(Steinpilz), Buche • mortaio per noci
(porcino), faggio

#12 / Ø 18 • skledica, češnja • bowl
(small), cherry wood • Schüsselchen,
Kirschbaum • coppa, ciliegio

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

01 / X10.5, Y5, Z9.5 • solnica (dvodelna), javor • salt and pepper cellar (two-piece), maple wood
• Salz- und Pfefferstreuer (zweiteilig), Ahorn • saliera (in due pezzi), acero
02 / Ø 30, Z2.5 • pladenj, bukev • tray, beech wood • Tablatt, Buche • vassorio, faggio
03 / Ø 5.5, Z25 • valjar (vrtljivi), bukev • rolling pin (swivel), beech wood • Nudelholzer (drehbar), Buche • matterello (girevole), faggio

04 / Ø 5.5, Z31.5 • tolkač, bukev • masher, beech wood
• Kartoffelstampfer, Buche • pestello, faggio
05 / Z36 • rožni venec, bukev • rosary, beech wood • Rosenkranz, Buche • rosario, faggio
06 / Z100 • rožni venec (stenski, temno rjav), bukev • rosary (to hang on a wall, dark brown), beech wood • Wandrosenkranz (dunkelbraun), Buche • rosario (da parete, marrone scuro), faggio

07 / Ø 2.5, Z17 • palčka za med, javor • honey dipper, maple wood
• Höniglöffel, Ahorn • cucchialino per miele, acero
08 / Ø 5.5, Z5.5 • jabolko, javor • apple, maple wood • Apfel, Ahorn • mela, acero
09 / Ø 4, Z6 • jajce (natur), javor • egg (natural), maple wood • Ei (natural), Ahorn • uovo (natur), acero

10 / Ø 16 • skledica, bukev • bowl (small), beech wood • Schüsselchen, Buche • coppa, faggio
11 / Ø 4, Z7 • jajce, bukev • egg, beech wood • Ei, Buche • uovo, faggio
12 / Ø 30, Z7 • skleda, bukev • bowl, beech wood • Schüssel, Buche • scodella, faggio

Strugarstvo • Woodturning • Drechslerie • Tornitura

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

01 / Ø 20, Z 7 • skleda, bukev • bowl,
beech wood • Schüssel, Buche
• scodella, faggio

02 / Ø 19,5, Z 8,5 • skleda, bukev
• bowl, beech wood • Schüssel, Buche
• scodella, faggio

03 / Ø 20, Z 6 • skleda, bukev • bowl,
beech wood • Schüssel, Buche
• scodella, faggio

04 / Ø 32, Z 2,5 • pladenj, bukev
• tray, beech wood • Tablett, Buche
• vassio, faggio

05 / Ø 30, Z 7 • skleda, bukev • bowl,
beech wood • Schüssel, Buche
• scodella, faggio

06 / Ø 14, Z 9,5 • možnar, oreh
• mortar, walnut • Mörser, Nußbaum
• mortaio per noci, noce

07 / Ø 9,5, Z 5 • možnar, češnja
• mortar, cherry wood • Mörser,
Kirschbaum • mortaio, ciliegio

08 / Ø 14, Z 9,5 • možnar, bukev
• mortar, beech wood • Mörser, Buche
• mortaio, faggio

09 / Ø 30, Z 6 • skleda (velika), bukev
• bowl (large), beech wood • Schüssel
(groß), Buche • scodella (grande),
faggio

10 / Ø 23, Z 3 • skleda, bukev • bowl,
beech wood • Schüssel, Buche
• scodella, faggio

11 / Ø 16, Z 9 • skleda (majhna), bukev
• bowl (small), beech wood • Schüssel
(klein), Buche • scodella (piccola),
faggio

Primeri sodobnega oblikovanja v suhi robi in lončarstvu

Examples of Contemporary Design in
Woodenware and Pottery

Beispiele vom aktuellen Design in
der Holzwaren und Töpferei

Esempi del design contemporaneo
degli articoli in legno e terracotta

01

02

03

04

05

01 / Ø 18, Z 19 / Design: Janez Mesarič, Tomaž Križaj • Vaza »Vulkano«, orehov les, keramika • »Vulkano« vase, walnut wood, ceramic • Vase »Vulkano«, Nussbaum, Keramik • Vaso »Vulcano«, noce, ceramica

02 / Ø 9, Z 5, Ø 15 / Design: Janez Mesarič • skodelica »Coffy«, hrast, keramika • »Coffy« cup, oak wood, ceramic • Tasse »Coffy«, Eiche, Keramik • Tazza »Coffy«, quercia, ceramica

03 / X 45, Y 20, Z 2 / Design: Polona Debeljak • deska »Retta«, bukev • »Retta« cutting board, beech wood • Schneidebrett »Retta«, Buche • Tagliere »Retta«, faggio

04 / X 36, Y 27, Z 14 / Design: Tomaž Križaj • posoda za kruh »Eclip«, hrast ali bukev, keramika • »Eclip« bread storage container, oak wood or beech wood, ceramic • Brotkasten »Eclip«, Eichen- oder Buchenholz, Keramik • Contenitore di pane »Eclip«, quercia o faggio, ceramica

05 / X 38, Y 8, Z 8 / Design: Gigodesign • »leis«, kuhinjski set, bukev • »leis«, kitchen utensil set, beech • »leis«, Küchen-Set, Buche • »leis«, set da cucina, faggio

<i>Naslov kataloga:</i>	<i>Catalogue title:</i>
Suha roba in lončarstvo	Woodenware and Pottery
<i>Izdajatelj:</i>	<i>Published by:</i>
Muzej Ribnica in Rokodelstvo	Musem of Ribnica and the Handicraft section
<i>Založil:</i>	<i>Published by:</i>
JZ Rokodelski center Ribnica - zavod za rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost	Ribnica Handicraft Centre - Institute for Handicraft, Museum and Gallery Activities
<i>Koordinacija in vodenje projekta:</i>	<i>Project coordination and management by:</i>
Tina Zajc	Tina Zajc
<i>Vsebinska zasnova:</i>	<i>Contents scheme by:</i>
mag. Marina Gradišnik, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm, Tina Zajc	Marina Gradišnik, MA, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm, Tina Zajc
<i>Uvod:</i>	<i>Introduction by:</i>
Tina Zajc	Tina Zajc
<i>Avtorji besedil:</i>	<i>Texts written by:</i>
prof. dr. Janez Bogataj, mag. Marina Gradišnik, mag. Mirko Perušek, dr. Tadeja Primožič, Polona Rigler Grm, Tina Zajc	Prof. Dr. Janez Bogataj, Marina Gradišnik, MA, Mirko Perušek, MSc, Dr. Tadeja Primožič, Polona Rigler Grm, Tina Zajc
<i>Jezikovni pregled besedila:</i>	<i>Slovene text edited by:</i>
Petra Knapič	Petra Knapič
<i>Prevod v angleški jezik:</i>	<i>English translation by:</i>
Mateja Žuraj	Mateja Žuraj
<i>Prevod v nemški jezik:</i>	<i>German translation by:</i>
Neža Tanko	Neža Tanko
<i>Prevod v italijanski jezik:</i>	<i>Italian translation by:</i>
Tanja Primožič, Anamarija Petelin	Tanja Primožič, Anamarija Petelin
<i>Fotografija:</i>	<i>Photography by:</i>
Jernej Marinč, Žiga Lovšin - Kreativna tovarna s. p.	Jernej Marinč, Žiga Lovšin - Kreativna tovarna s. p.
<i>Oblikovanje:</i>	<i>Design by:</i>
Gašper Premože - PNA d. o. o.	Gašper Premože - PNA d. o. o.
<i>Tisk:</i>	<i>Printed by:</i>
Kočevski tisk d. d., Kočevje	Kočevski tisk d. d., Kočevje
<i>Naklada:</i>	<i>Print run:</i>
3000 izvodov	3000 copies
Ribnica, januar 2014	Ribnica, January 2014

Publikacija je nastala v okviru projekta »Zapisana dediščina in rokodelska ustvarjalnost« ob finančni pomoči Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Organ upravljanja Programa za obdobje 2007-2013 je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Za vsebino dokumenta odgovarja JZ Rokodelski center Ribnica - zavod za rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost.

The publication was produced as part of the project »Written Heritage and Artisanal Creativity« and funds were provided by the European Agricultural Fund for Rural Development. The managing authority of the Programme for the 2007-2013 period is the Ministry of Agriculture and the Environment of the Republic of Slovenia. The responsibility for the contents of the document lies with the Ribnica Handicraft Centre - Institute for Handicraft, Museum and Gallery Activities.

<i>Titel:</i>	Holzwaren und Töpferei	<i>Titolo del catalogo:</i>	Articoli in legno e terracotta
<i>Herausgeber:</i>	Museum Ribnica und Handwerk	<i>Pubblicato da:</i>	Museo di Ribnica e Sezione per l'attività Artigianale
<i>Verleger:</i>	Handwerkszentrum Ribnica - öffentliche Einrichtung für Handwerk, Museums- und Galerietätigkeit	<i>Editore:</i>	Ente pubblico Centro artigianale di Ribnica - ente per l'artigianato, il museo e la galleria
<i>Koordination und Projektleitung:</i>	Tina Zajc	<i>Coordinamento e gestione del progetto:</i>	Tina Zajc
<i>Inhaltlicher Ansatz:</i>	Mag. Marina Gradišnik, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm, Tina Zajc	<i>Progettazione del contenuto:</i>	dott.ssa mag. Marina Gradišnik, Vasja Pavlin, Polona Rigler Grm, Tina Zajc
<i>Einleitung:</i>	Tina Zajc	<i>Introduzione:</i>	Tina Zajc
<i>Autoren der Texte:</i>	Prof. Dr. Janez Bogataj, Mag. Marina Gradišnik, Mag. Mirko Perušek, Dr. Tadeja Primožič, Polona Rigler Grm, Tina Zajc	<i>Autori di testi:</i>	prof. dott. ric. Janez Bogataj, Polona Rigler Grm, dott.ssa. mag. Marina Gradišnik, Tina Zajc dott. mag. Mirko Perušek, dott.ssa. ric. Tadeja Primožič,
<i>Korrekturin:</i>	Petra Knapič	<i>Revisione linguistica del testo:</i>	Petra Knapič
<i>Übersetzung ins Englische:</i>	Mateja Žuraj	<i>Traduzione in inglese:</i>	Mateja Žuraj
<i>Übersetzung ins Deutsche:</i>	Neža Tanko	<i>Traduzione in tedesco:</i>	Neža Tanko
<i>Übersetzung ins Italienische:</i>	Tanja Primožič, Anamarija Petelin	<i>Traduzione in italiano:</i>	Tanja Primožič, Anamarija Petelin
<i>Fotografie:</i>	Jernej Marinč, Žiga Lovšin - Kreativna tovarna s. p.	<i>Fotografie:</i>	Jernej Marinč, Žiga Lovšin - Kreativna tovarna s. p.
<i>Gestaltung:</i>	Gašper Premože - PNA d. o. o.	<i>Design:</i>	Gašper Premože - PNA d. o. o.
<i>Druck:</i>	Kočevski tisk d. d., Kočevje	<i>Stampa:</i>	Kočevski tisk d. d., Kočevje
<i>Auflage:</i>	3000 Exemplare	<i>Tiratura:</i>	3000 copie
	Ribnica, Januar 2014		Ribnica, gennaio 2014

Die Publikation entstand im Rahmen des Projekts »Das geschriebene Erbe und die handwerkliche Kreativität« mit der Finanzhilfe des Europäischen Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums. Die Verwaltungsbehörde des Programms für den Zeitraum 2007 bis 2013 ist Ministerium für Landwirtschaft und Umwelt. Für Inhalt der Publikation ist Handwerkszentrum Ribnica, öffentliche Einrichtung für Handwerk, Museums und Galerietätigkeit verantwortlich.

La pubblicazione è stata creata nel quadro del progetto «L'eredità scritta e la creatività degli artigiani»; l'assistenza finanziaria è stata fornita dal Fondo europeo agricolo per lo sviluppo rurale. L'autorità di gestione del Programma per il periodo dal 2007 al 2013 è il Ministero dell'Agricoltura, delle foreste e dell'alimentazione. Responsabile per il contenuto del testo è l'Ente pubblico Centro artigianale di Ribnica - ente per l'artigianato, il museo e la galleria.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

745/749(497.4Ribnica)(O83.824)

SUHA roba & lončarstvo = Woodenware and pottery = Holzwaren und
Töpferei = Articoli in legno e terracotta /avtorji besedil Janez Bogataj ...[et
al.]; uvod Tina Zajc ; prevod Mateja Žuraj ...[et al.]; fotografija Jernej Marinč,
Žiga Lovšinl. - Ribnica : Rokodelski center - zavod za rokodelstvo, muzejsko
ingalerijsko dejavnost, 2014

ISBN 978-961-934681-5
1. Vzp. stv. nasl. 2. Bogataj, Janez, 1947-
271825920

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

